TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (1423) 1977 GEGUŽĖS - MAY 19 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Lietuviškieji teatrai

Kai praėjusio šimtmečio pabaigoje Lietuvoje, dar caristinės okupacijos metu, įsisiūbavo tautinis atgimimas, vienas jo pagrindinių veiksnių buvo lietuviškasis teatras. Tai buvo dėl kelių priežasčių. Pirmiausia, lietuviškieji vaidinimai staiga patraukė miestelių ir kaimų žmonių dėmesį kaip nauja plataus masto susitikimo vieta. Antra, tie susitikimai buvo grynai lietuviški, nes iš aktorių lūpų skambėjo savoji kalba. Jų temos buvo artimos žiūrovo širdžiai, liečiančios klausimus, kurie daugelyje šeimų buvo aktualūs (pvz. bėgimas į Ameriką populiarioje Vilkutaičio komedijoje "Amerika pirtyje").

Suvažiuodavo į tuos vaidinimus daug žmonių iš arti ir toli, lyg į atlaidus. Nesant apylinkėje didesnių (ar jokių) salių, nes Lietuvoje nebuvo papročio turėti sales po šventovėmis, tie vaidinimai vykdavo vasarą pratuštėjusiose daržinėse. Atliekami jie buvo mėgėjų, režisuojami vasarą kaime atostogaujančių studentų ar dvaro mokytojų, vaidinami gabesnių kaimo bernaičių ir mergaičių. Viskas buvo paprasta ir primityvu, bet tie daržinių teatrai, nežiūrint visko, sukūrė lietuviškojo teatro tradicijas, kuriomis gyvename ir dabar, po šimto metų.

Atėjo nepriklausoma Lietuva. Išaugo teatro profesijonalai. Su savosios valdžios parama atsirado teatrai didesniuose miestuose, o daugumas miestelių įsigijo kultūros namus, dažniausiai šaulių ar kitokių organizacijų vadovaujamus, su scenomis vietinių mėgėjų teatrams. Teatrinėms nuotaikoms įsisiūbavus, mokytojų vadovybėje pasiliko ir mėgėjų vaidinimai. Per penkiasdešimt metų tos tradicijos įsitvirtino ir pasiliko neatskiriama mūsų tautos kultūrinio gyvenimo dalimi.

Šaltu vėju atėjo antra rusiškoji okupacija. Daug ką tas vėjas nupūtė gana greitai, bet ne lietuviškąjį teatrą. Po trisdešimties metų tebegyvuoja lietuvių teatras Lietuvoje. Apkarpytas ir pakrypęs, kaip tas Kudirkos Lietuvos tiltas rusų "pataisytas", bet visdėlto lietuviškai tebekalbama.

Tradicinio mūsų teatro šaknys, nebetilpdamos su savo atžalomis tėvynėje, perėjo per Atlantą ir davė savo vaisius šioje vandenyno pusėje. Tiesa, čia niekad neįsikūrė profesinis lietuvių teatras, nors pastangų buvo, bet mėgėjų teatrų tradicija Amerikoje taip pat įsitvirtino. Naujoji imigracijos banga, su kuria atvažiavo ir vienas kitas profesijonalas aktorius, dekoratorius, režisorius, seniau čia buvusius mėgėjų teatrus sustiprino ir šalia to įsteigė visą eilę naujų. Pradžioje teatrinis vaizdas čia atrodė kaip laisvoje Lietuvoje — beveik kiekviena kolonija turėjo savo vaidintojų būrelį.

Taip praėjo trisdešimt metų. Dabar matome jau gerokai pakitusį vaizdą — teatrinių tradicijų nuotaikos gana sparčiai nyksta. Tai rodo ir statistika, paskelbta IV teatrų festivalio, įvykstančio Toronte gegužės 20-29 dienomis. Nerašoma ten, kiek mūsų mėgėjų teatrų buvo Š. Amerikoje 1950-60 metų laikotarpyje, bet sakoma, kad šiuo metu iš 15 žinomų teatrų šiame festivalyje dalyvauja tik 5. Vadinasi, tik penkiose kolonijose visoje Šiaurės Amerikoje liko būreliai ryžtingų entuziastų, kurie, nežiūrint sąlygų ir kliūčių, dar vis bando šimtmetinę viešo lietuviškojo žodžio tradiciją išlaikyti. Jiems šiandien priklauso mūsų sveikinimai, pagarba ir moralinė bei materialinė parama. Jų ryžtas turėtų paskatinti ir kitas kolonijas, ypač jaunimą, domėtis lietuviškuoju teatru, o visuomenėje pažadinti didesnį domesį, nes dabartinis mūsų teatras nėra vien tik meno apraiška ar pramoga, bet ir lietuviškumo ugdytojas.

A. Rinkūnas

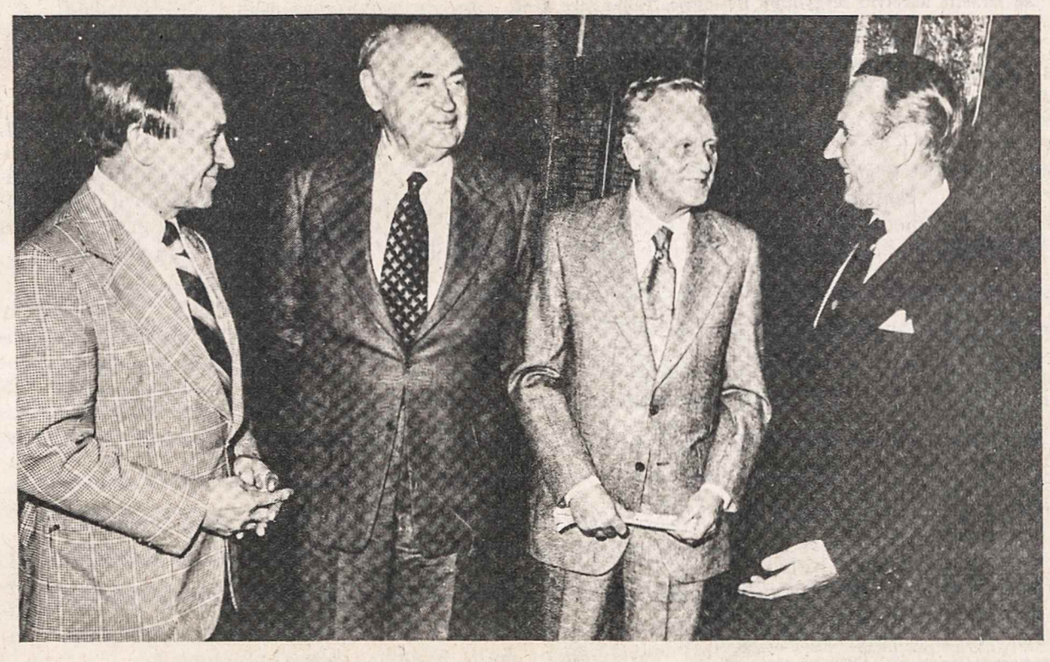

Nepriklausomų Baltijos valstybių konsulai po pasitarimo Toronte. Iš kairės: Latvijos konsulas dr. E. Upenieks, gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, Latvijos konsulas Montrealyje ir Vašingtone V. Tomsonas, Estijos — I. Heinsoo

Nuotr. J. Kreilio

Pogrindžio raštas Vakarų komunistams

Penktajame "Aušros" numeryje, išleistame 1977. II. 16 Lietuvos pogrindyje, yra išspausdintas svarbus kreipimasis, kurį čia ištisai pateikiame. RED.

Italijos, Prancūzijos ir Ispanijos kompartijų vadovams Enriko Belinguerui (Enrico Berlinguer), Žoržui Marše (George Marché), Santjago Karilio (Santiago Carrillo).

1976 m. spalio mėn. antroje pusėje per Lietuvą nusirito nauja kratų, areštų ir tardymų banga. KGB Lietuvai, o kartu ir visam pasauliui dar kartą priminė, kad Helsinkio deklaracija yra eilinis manevras viešajai opinijai suklaidinti.

Spalio 19 d. vėlyvą vakarą buvo suimti ir uždaryti Vilniaus saugumo požemiuose du vilniečiai — kovotojai už žmogaus teises: **Jonas Matulionis** ir **Vladas Lapienis.**

Kas yra šie žmonės?

J. Matulionis, 45-rių metų amžiaus, baigęs Vilniaus universitete lituanistiką, vėliau studijavęs konservatorijoje, iš kurios buvo pašalintas už solo giedojimą vienoje Vilniaus bažnyčioje. Dirbo Respublikinėje bibliotekoje, po to — Paveikslų galerijos direktoriu. Prieš porą metų buvo priverstas pasitraukti iš tų pareigų dėl to, kad mėgino padauginti Evangelijos tekstus. Paskutiniu laiku dirbo vienoje Vilniaus parduotuvėje dailininku apipavidalintoju.

V. Lapienis — ekonomistas, baigęs Vilniaus valstybinio universiteto Ekonomikos fakultetą. Šiuo metu yra pensininkas. Neseniai Vatikano radijas supažindino klausytojus su jo laišku, adresuotu TSKP CK generaliniam sekretoriui L. Brežnevui, mintimis.

Abu šie žmonės reikalavo Lietuvos tikintiesiems tokių teisių, kurios neginčijamai pripažįstamos demokratinėse šalyse bet kokių įsitikinimų žmonėms.

Kaip sužinota, kratos metu konfiskuota keletas "LKB Kronikos" numerių bei A. Solženicino "Gulago salynas" lietuvių kalba. Ši literatūra ir yra pagrindinė kaltinamoji medžiaga. Lietuvos visuomenė yra nustebinta šitokių kaltinimų nepagrįstumu.

Mums žinoma, kad paskutiniais mėnesiais Italijoje "Matrionos" leidykla išleido italų kalba 10 "LKB Kronikos" numerių. Tokiu būdu kiekvienas italas, nusipirkęs ir savo namuose laikąs šį leidinį, jei gyventų TSRS teritorijoje, taptų valstybiniu nusikaltėliu ir jam grėstų ilgi kalinimo metai arba izoliacija psichiatrinėje ligoninėje. Tas pats pasakytina ir apie "Gulago salyno" skaitytojus Vakaruose. Visi šie žmonės, laiką savo lentynose bet kuria kalba išleistą "Gulago salyną", TSRS prokurorų akimis, yra nusikaltėliai. Laimė, kad kol kas jie nepasiekiami.

Kas yra "LKB Kronika"?

Tai Lietuvos katalikų informacinis biuletenis, skelbiąs objektyvius ir patikrintus Lietuvos katalikų persekiojimo faktus. Kadangi ne tik katalikų, bet ir jokia kita nekomunistinė spauda Lietuvoje draudžiama, "LKB Kronika" yra leidžiama pogrindyje. Beje, Lietuvoje sunkiai gaunama ir Vakarų kompartijų spauda. Jos po keliolika numerių parduodama tik miestų pagrindiniuose spaudos kioskuose.

Kai dėl A. Solženicino "Gulago salyno", tai niekas kitas, kaip Lietuvos gyventojai, negali taip įsakmiai paliudyti, koks šiame veikale pateikiamas faktų tikrumas.

Ne kas kitas, o tarybiniai tankai 1940 m. birželio 15 d. sutrypė Lietuvos nacionalinį suverenumą, jos ekonominį ir kultūrinį gyvenimą pavertė nuolatiniu chaosu. Nuo tos dienos tikruoju Lietuvos šeimininku tapo Maskva, o keletas šimtų Lietuvos komunistų, kurių didesnę dalį sudarė tautinės mažumos, buvo pakviesti talkininkauti ardomajam darbui. Šitaip komunistinė ideologija ir tapo Lietuvoje "viešpataujančia", nors vargu ar ir per 1000 metų negausi Lietuvos kompartija evoliucijos keliu būtų atėjusi į valdžią. O tačiau pavergėjai nesivaržė. Krašte nuo pat pirmosios okupacijos dienos prasidėjo areštai, teismai, garbingos tautos praeities ignoravimas, jos kultūrinių vertybių naikinimas. 1941 m. birželio 14-18 dienomis Kremliaus įsakymu iš Lietuvos į Sibirą bei į kitas negyvenamas sritis buvo ištremta 40.000 šviesiausių ir tauriausių Lietuvos gyventojų. Vežami užkaltuose gyvulių vagonuose be maisto ir vandens daugelis jų išmirė pakeliui. Nenuostabu, jog po to sekusi fašistinė okupacija jau nebuvo tokia slogi ir žiauri, kaip šis tarybinės priespaudos laikotarpis.

1944 m. Lietuva vėl pateko bolševikinėn vergovėn. Tačiau šįkart Lietuvos jaunimas nusprendė geriau mirti kovos lauke, negu Sibiro katorgoje. Šitaip kilo Lietuvos partizanų pasipriešinimas, kuris savo heroika ir tragedija yra nepalyginamas su daugeliu pastarųjų dešimtmečių Afrikos, Azijos ar Lotynų Amerikos kai kurių tautų išsilaisvinimo sąjūdžiais. Deja, Vakarų tautoms, skubėjusioms užgydyti karo metų žaizdas, maža terūpėjo, kad žūsta Lietuvos jaunimas dėl savo krašto laisvės, kad apnuoginti žuvusiųjų lavonai pasityčiojimui guldomi gatvėse ir kad tautoje sukeltų paniką. Net ir mažiausiuose Lietuvos miesteliuose tuo metu buvo įrengiami kalėjimai, o ginkluotame tautos pasipriešinime žuvo apie 50.000 Lietuvos laisvės kovotojų bei jų rėmėjų. Daug didesnis Lietuvos gyventojų skaičius buvo įkalintas Gulago salyne arba išblaškytas po įvairias tremties vietas.

Tad mums atrodo, kad A. Solženicino "Gulago salynas" ne tik kad teisingai, bet, sakytume, netgi santūriai perteikia tai, kas iš tiesų įvyko, kad tai tik dalis tų nesuskaitomų kančių, kurias patyrė milijonai rusų, ukrainiečių, lenkų, vokiečių, lietuvių, latvių, estų, totorių ir kitų tautybių žmonių, vienokiu ar kitokiu būdu patekusių į "didžiosios kanalizacijos srautą". Lietuviai yra didžiai dėkingi A. Solženicinui už tai, kad jis atskleidė pasauliui, ir, jei Lietuvoje laisvai būtų galima įsigyti "Gulago salyną", ši knyga būtų laikoma kiekvienoje šeimoje kaip tautos kančių epopėjos priminimas.

Lietuva nebe pirmą kartą patenka Rusijos vergovėn. 116 metų ji kentė caro jungą. Tačiau per šį ilgą laiką patirtos aukos yra gana nežymios, palyginus su trimis bolševikinės vergijos dešimtmečiais. Laikotarpį nuo okupacijos pradžios iki Stalino mirties mes laikome fizinio genocido laikotarpiu. Šiandien toks atviras šimtų tūkstančių žmonių naikinimas lyg ir neįmanomas, ir M. Suslovo teorija iškeldinti ir išblaškyti lietuvių tautą po tuščias Ru-

(Nukelta į 9-tą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI — Daug bedarbių

Naują susirūpinimą nedarbo problemomis sukėlė Kanados statistikos paskelbti balandžio duomenys. Sezoniniu masteliu nedarbas pakilo iki 8,3%. Šis nuošimtis yra didžiausias nuo to laiko, kai Kanados statistika pradėjo skelbti duomenis prieš 24 metus. Iš tikrųjų bedarbių skaičius, balandį lyginant su kovu, sumažėjo 30.000, bet neatnešė pagal metų sezoną balandžiui numatyto sumažėjimo. Oficialiai balandyje be darbo buvo 914.000 kanadiečių, o neoficialiai šis skaičius yra gerokai didesnis. Opozicinės konservatorių ir NDP socialistų partijos pareikalavo, kad premjero P. E. Trudeau vyriausybė paskelbtų naują biudžetą, numatantį priemones nedarbui sumažinti. Šią mintį betgi atmetė Londone tuo metu viešėjęs premjeras P. E. Trudeau. Jo nuomone, nedarbas siaučia visame pasaulyje, o šiemetinis Kanados biudžetas jau ir taip turės beveik $7 bilijonų deficitą. Taigi, juo paliekama nemažai pinigo darbų plėtimui skatinti. Kanados Darbo Kongreso pirm. J. Morris įspėjo vyriausybę, kad toks augštas nedarbo lygis kraštą gali privesti prie neramumų ir netgi žiaurių susikirtimų, kai darbo jieškantiem kanadiečiam pritrūks kantrybės.

Kanados poziciją Belgrado konferencijoje išryškino užsienio reikalų min. D. Jamiesono kalba Š. Atlanto Sąjungos užsienio reikalų ministerių konferencijoje Londone, Britanijos sostinėje. Kanada, peržiūrėdama Helsinkio susitarimų vykdymą, žada vengti kontroversijos ir konfrontacijos, bet planuoja siekti naujų įsipareigojimų, liečiančių žmogaus teises. Pasak D. Jamiesono, būtų beprasmiška tikėtis stebuklo, nes dvejų metų laikotarpis yra pertrumpas sėkmei ar nesėkmei nustatyti. Jam atrodo, kad Helsinkio susitarimai yra sėkmingi, tik jiems reikia daugiau laiko. Darant apžvalgą, išryškinančią kas buvo pasiekta ir kas nepasiekta, reikia vengti paties atolydžio pažeidimo. Dėlto Kanados atstovai Belgrado konferencijoje laikysis objektyvumo ir nešališkumo, stengsis jieškoti gairių didesniem laimėjimam ateityje.

Teisėjo T. Bergerio vadovaujama komisija paskelbė 204 psl. pranešimą, liečiantį dujotiekio pravedimą iš Prudhoe Bay, šiaurinėje Aliaskoje, į Albertą. Iš čia ji pasiektų natūralių dujų vartotojus Kanadoje ir JAV. Komisija pasisakė prieš dujotiekio pravedimą Mackenzie upės slėniu dėl galimos žalos gamtai, šiaurės gyvūnijai, eskimų ir indėnų gyvenimui. Tokio sumanymo įgyvendinimą siūloma atidėti dešimtmečiui, kad per tą laiką galima būtų išspręsti eskimų bei indėnų reiškiamas finansines pretenzijas į paliestas žemes. Dujotiekio pravedimą šalia Aliaskos plento T. Bergerio komisija palieka atviru klausimu. Galutinį sprendimą premjeras P. E. Trudeau turės padaryti iki rugsėjo 1 d. Iki tos datos Kanados atsakymo sutinka laukti JAV prez. J. Carteris ir amerikiečiai. Dėl Kanados neap-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

EKONOMINĖS PASAULIO PROBLEMAS LONDONE ĮVYKUSIOJ KONFERENCIJOJ svarstė JAV, Japonijos, V. Vokietijos, Britanijos, Prancūzijos, Italijos ir Kanados vyriausybių vadai. Didžiausio dėmesio susilaukė naujasis JAV prez. J. Carteris, kuriam ši konferencija buvo pirmas viešas žingsnis į tarptautinį forumą užsienyje. Po dvi dienas trukusių posėdžių septyni vadai paskelbė septynis įsipareigojimus: 1. kovoti su infliacija ir nedarbu, ypač jaunimo eilėse; 2. skatinti laisvą prekybą be ypatingų muito varžtų; 3. taupyti energijos išteklius, sumažinant naftos paklausą Europoje atominės energijos programa; 4. sudaryti specialų komitetą, kuris jieškos priemonių, kad atominių elektros jėgainių reaktoriai nebūtų panaudoti bombų gamybai; 5. įgyvendinti iš anksto paskelbtą metinį ekonomijos plėtimą; 6. Tarptautinį Valiutos Fondą papildyti $15 bilijonų, kurie bus panaudoti biudžetų neįstengiančiom subalansuoti šalim; 7. sustiprinti visokeriopą paramą mažiau išsivysčiusiom pasaulio valstybėm. Konferencijos dalyviai taipgi pritarė moralinei prez. J. Carterio pozicijai žmogaus teisių klausimu. Artėjančioje Belgrado konferencijoje bus stengiamasi rūpintis tais žmonėmis, kurie nesinaudoja pilnomis teisėmis, bet debatuose nebus siekiama laimėjimo taškų sistema. Visi konferencijos įsipareigojimai yra bendro pobūdžio, be konkrečių planų, girdėti jau ir kituose didžiųjų Vakarų pasaulio valstybių pasitarimuose.

ATLANTO SĄJUNGA

Londone taipgi įvyko ir antroji konferencija, kurioje dalyvavo Š. Atlanto Sąjungos valstybių vyriausybių vadai ir užsienio reikalų ministeriai. Jos išvakarėse JAV prez. J. Carteris, Prancūzijos prez. V. G. d'Estaingas, Britanijos premjeras J. Callaghanas paskelbė Sovietų Sąjungai skirtą įspėjimą, kad Berlyno bei Vokietijos klausimu ir toliau galioja II D. karo sąjunginiukų įsipareigojimai. Pačioje konferencijoje pagrindinis žodis teko prez. J. Carteriui, užtikrinusiam, kad JAV ir toliau pasiliks ištikimos Š. Atlanto Sąjungai, stiprindamos ją politiniu, ekonominiu ir kariniu požiūriu. Prez. J. Carteris ragino jieškoti priemonių sumažinti ofenzyvinę Varšuvos Sąjungos grėsmę Vakarų Europai. Jis taipgi žadėjo siekti atolydžio su Sovietų Sąjunga, strateginių ginklų apribojimo, Š. Atlanto Sąjungos ir Varšuvos Sąjungos kariuomenių sumažinimo Europoje. Gindamas žmogaus teises, prez. J. Carteris pabrėžė, kad tai nereiškia politinės ar socialinės folosofijos primetimo kitai šaliai, bet yra tik amerikiečių tautos šventų įsitikinimų pareiškimas. Kanados premjeras P. E. Trudeau priminė, kad pirmą kartą Š. Atlanto Sąjungos istorijoje šiandien visi jos nariai yra valdomi demokratinių vyriausybių. Čia jis turėjo galvoje demokratiniu būdu vyriausybę išsirinkusią Portugaliją. P. E. Trudeau pažėrė priekaištų Š. Atlanto Sąjungai dėl jai priklausančių valstybių skirtingų ginklų, kuriuos reikėtų standartizuoti ir tuo būdu sumažinti tiekimo problemą.

PASITARIMAS ŽENEVOJE

Iš Londono prez. J. Carteris nuskrido Šveicarijon ir Ženevoje pusketvirtos valandos tarėsi su Sirijos prez. H. Assadu. Pastarasis, atrodo, pasisakė už palestiniečių valstybės įsteigimą vakarinėje Jordano upės pakrantėje ir Gazos juostoje. Šis klausimas, matyt, jau buvo judintas ir prez. J. Carterio susitikimuose su Jordanijos karalium Husseinu, Egipto prez. A. Sadatu. Spėjama, kad palestiniečių valstybės idėjai pritaria ir PLO organizacijos vadas Y. Arafatas. Su jos sudarymu nenori sutikti premjero pareigas Izraelyje einantis Š. Peresas, nes tokios valstybės patrankos ir raketos būtų nukreiptos Izraelio širdin. Užsienio reikalų min. Y. Allonas naująją valstybę pripažintų tik tokiu atveju, jeigu ji būtų federacinė Jordanijos dalis. Libano spauda pranešė, kad prez. J. Carteris turi paruošęs 13-kos punktų taikos planą Artimiesiem Rytam, bet šį pranešimą paneigė Baltųjų Rūmų spaudos sekr. J. Powellis.

NUŽUDĖ STUDENTĄ

Krokuvoje buvo nužudytas 23 metų amžiaus studentas Stanislaw Pyjas, priklausęs Komitetui Darbininkams Ginti. Su kitais 23-rim komiteto nariais jis kovojo už amnestijos suteikimą darbininkams, kurie buvo suimti riaušėse pernai pavasarį. Birželio 26 d. S. Pyjas su penkiais studentais pasiuntė raštą Krokuvos prokurorui, pranešantį, kad jie yra susilaukę grasinimų anoniminiais laiškais. Atomo fizikas M. Chojeckis, taip pat priklausantis komitetui, nežinomų asmenų buvo skaudžiai sumuštas 1976 m. pabaigoje prie Radomo teismo rūmų, kai juose buvo peržiūrima nuteistų Lenkijos darbininkų byla.

GRĮŽO KOMUNISTĖ

Po beveik 40 metų tremties Sovietų Sąjungoje Madridan grįžo Ispanijos kompartijos pirmininkė Dolores Ibarruri, 82 metų senelė, Maskvoje palikusi dukrą su anūkais. Maskvos aerodrome ji užtikrino sovietų partiečius, kad Ispanijos komunistai ir toliau liks ištikimais kovotojais už komunizmą. Pilietiniame Ispanijos kare D. Ibarruri pasižymėjo karštomis propagandinėmis kalbomis. Dėl jų gen. F. Franco ją laikė pagrindiniu savo priešu. Ceremoninis kompartijos pirmininkės vardas jai buvo suteiktas 1954 m. Iš tikrųjų ispanų kompartijos vadas yra jos gen. sekr. Santiago Carillo, jau anksčiau grįžęs Ispanijon. D. Ibarruri, iškilmingai sutikta kompartijos veikėjų, žada dalyvauti pirmuosiuose laisvuose parlamento rinkimuose birželio 15 d. Ispanijai didesnę problemą už komunistus šiandien sudaro baskų teroristai, vedantys kovą už šios srities autonomiją. Kai JAV valstybės sekr. C. Vance viešėjo pas karalių J. Carlos ir premjerą A. Suarezą, baskų streikas paralyžavo Bilbao ir San Sebastiano miestus.

Scena iš Balio Sruogos veikalo "Pavasario giesmė", kuris bus vaidinamas "Aukuro" aktorių ketvirtajame teatrų festivalyje Toronte š.m. gegužės 20 d., 7.30 v.v., Prisikėlimo salėje. Pagrindinius vaidmenis atlieka Alfonsas Stanevičius ir Marija Kalvaitienė. Režisorė — Elena Kudabienė-Dauguvietytė

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $12, pusmetinė — $6.50. Rėmėjo prenumerata $20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $12.00 per year, $6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ **PAŠAUKIMŲ DIENOS PROGA** Paulius VI pareiškė tūkstančiams tikinčiųjų Šv. Petro aikštėje, jog atsiliepimas kunigiškojo ar vienuolinio gyvenimo pašaukimui esanti drama, kurios veikėjai yra Kristus ir žmogus. Žmogus, pasiduodamas Kristaus pergalei savyje ir tapdamas nugalėtu, tuo pačiu tampa ir nugalėtoju. Jis tampa nugalėtoju savęs šiandieną, kad nugalėtų pasaulį rytoj. Apsisprendimas už tokį dvasinį pašaukimą yra tarsi laimingai užbaigta dvikova. Tai pilnučiausias žmogaus laisvės išpildymas dieviškųjų norų šviesoje. Šis pašaukimas laukia tyliai ir kukliai tarnaujančių asmenų, kurie leistųsi save pažinti ir papildyti, o tada taptų drąsūs bei ryžtingi Viešpaties balso kalusytojai. Popiežius skatino jaunuolius ir jaunuoles pasišvęsti šiam dvasiniam pašaukimui: atiduoti ne dalį, bet visą save. Jis taipgi kvietė visus melstis už pašaukimų į vienuolinį gyvenimą bei kunigystę gausėjimą.

★ **ČEKOSLOVAKIJOS TIKINČIŲJŲ TARPE** yra didelis nepasitenkinimas Čekoslovakijos Katalikų Bendrijos hierarchijos laikysena. Prahos vyskupijos adimnistratorius vysk. Frantisek Tomasek pasmerkė "1977 m. chartą", kurią buvo pasirašę 300 čekoslovakų intelektualų bei menininkų. Charta reikalauja komunistinę valdžią laikytis visų Helsinkyje pasirašytųjų įsipareigojimų žmogaus teisių srityje. Vienas iš pasirašiusiųjų, 26 m. amžiaus Karel Sloupy, šitaip atsiliepė į vyskupo padarytąjį pasmerkimą: "Jūs nusprendėte, kad '1977 m. charta', gindama žmogaus teises, nesielgia pagal K. Bendrijos mokslą, reikalaujantį mylėti savo artimą... Tegul Dievas būna jūsų autoritetu, o ne tokia 'Bendrija'. Nebijokit dėl Jo prarasti savo automobilio. Aš irgi visur einu pėsčias." Pasak Keston instituto informacijos, tiek katalikų, tiek protestantų dvasinės vadovybės Čekoslovakijoje yra verčiamos skelbti viešus pasisakymus prieš "1977 m. chartos" sąjūdį. Šis sąjūdis yra labai žalingas komunistams, nes teikia daug informacijų užsieniui apie politinius kalinius bei žmogaus teisių pažeidinėjimus Čekoslovakijoje.

★ **MARKSISTINIO POBŪDŽIO REVOLIUCIJŲ** gali greitai susilaukti iš darbininkų klasės komunistinė Lenkijos valdžia. Apie šį pavojų valdžią perspėjo kard. S. Wyszynskis. Savo kalboje vienuoliams Varšuvoje kardinolas pareiškė, jog laišku perspėjęs apie tai Lenkijos valdžią, o Lenkijos vyskupų konferencijos įstaiga Romoje tą žinią patvirtino. Pasak kardinolo, dabartinė darbininkų būklė Lenkijoje yra panaši į buvusią prieš 100 metų. Tai būklė, apie kurią anais laikais Karolis Marksas rašė savo "Komunistų manifeste". Darbininkija komunistiniuose kraštuose dabar kovojanti už duonos kąsnį, už savo gyvybės palaikymą, o proletariškoji darbo sistema esanti lygiai tokia, kaip ir kapitalistinė. Kardinolas kritikavo valdžios politiką — eksportavimą maisto bei pramonės gaminių į Rusiją bei kitus komunistinius kraštus, kai jų trūksta pačioje Lenkijoje. Žmogus esą negali dirbti nežinomam tikslui ar viso pasaulio gerovei, kai pats gyvena sąlygose, primenančiose faraonų priespaudos laikus, kai darbininkas negalėdavo patenkinti pagrindinių savo poreikių. 1965 m., 1968 m., 1970 m. ir pernai įvykusios "mažosios revoliucijos" Lenkijoje aiškiai rodo, kad kažkas netvarkoj. Kardinolas savo kalboje vienuoliams kvietė visus katalikų vadovus įsijungti į šią darbininkų kovą, nes tai esanti kiekvieno krikščionies pareiga.

★ **KROKUVOS MIESTO** Nowa Huta pramonės dalyje pagaliau buvo pastatyta katalikų šventovė, dėl kurios kovos vyko per 10 metų. Tai didžiulis pastatas, vaizduojąs laivo priekį. Jis tarnaus 200,000 darbininkų. Valdžia įvairiais būdais šventovės statybą trukdė: nedavė ilgą laiką statybai reikalingų leidimų, o paskui nedavė leidimų įvairioms statybos medžiagoms. Kertinis šventovės akmuo yra iš Šv. Petro bazilikos pamatų Romoje. Jis buvo atvežtas ir Pauliaus VI pašventintas prieš 10 metų. Komunistinė Lenkijos valdžia ir kitur panašiai yra pastačiusi prie pramonės centrų darbininkams gyvenvietes, tačiau neleidžia statyti šventovių. Darbininkai yra priversti naudoti pamaldoms palapines bei išardomas pastoges laukuose.

★ **ANGLIKONŲ PRIMAS ARKIV. FREDERICK DONALD COGGAN** lankėsi pas Paulių VI Vatikane. Jis buvo priimtas privačiam pasikalbėjimui popiežiaus bibliotekoje. Po pasikalbėjimo popiežius tarė viešą pasveikinimo žodį, užsimindamas apie neseniai švęstą šv. Anzelmo šventę. Tas šventasis buvęs italas iš Aostos. Jis vėliau nuvyko į Angliją ir tapo Canterbury arkivyskupu. Jo sostą dabar užimąs arkiv. Coggan. Todėl, anot popiežiaus, visai natūralu tai prisimenant galvoti apie sakramentinį abiejų Bendrijų susijungimą. Arkiv. Coggan padėkojo popiežiui už šiltą priėmimą ir priminė ligšiolinius abiejų Bendrijų žingsnius vienybėn. Paminėjo savo pirmtako arkiv. Geoffrey Fisher pirmąjį susitikimą su Jonu XXIII prieš 17 metų, o vėliau kito savo pirmtako arkiv. Michael Ramsey susitikimą su dabartiniu popiežiumi Pauliumi VI. Tada abu apsimainė dovanomis, ir arkiv. Coggan nuvyko aplankyti Vatikano valstybės sekretoriaus kard. Jean Villot bei Vatikano slaptųjų archyvų, kurių archivaru yra kard. Antonio Samorė. Sekančią dieną arkiv. Coggan su Paulium VI vadovavo bendroms pamaldoms Siksto koplyčioje. Pamaldų metu abu pasikeitė taikos pabučiavimu ir suteikė susirinkusiems bendrą palaiminimą. Po pamaldų abudu pasirašė bendrą pareiškimą, kuriame nusakomos ligšiolinės pastangos vienybei pasiekti, džiaugdamasi Tarptautinės Anglikonų-Katalikų Teologinės Komisijos darbu ir išreiškiama ateities viltis, kai visi komisijos sprendimai bus įvertinti ir priimti tikinčiųjų bei abiejų jų vadovybių, įgyvendinant tikėjimo vienybę.

★ **ATEIZMO STUDIJŲ INSTITUTAS** įsteigtas popiežiškajame (Propaganda Fidei) Urbano universitete, Romoje. Jame studijuoja daugiausia klierikai iš misijų kraštų: Afrikos, Azijos ir Australijos. Instituto atidarymo iškilmėse dalyvavo: keletas kardinolų, vyskupų, eilė diplomatinio korpuso atstovų ir universiteto studentai. Sveikinimo žodį tarė viešą pasveikinimo žodį, užsimindamas apie neseniai švęstą šv. Anzelmo šventę. Tas šventasis buvęs italas iš Aostos. Jis vėliau nuvyko į Angliją ir tapo Canterbury arkivyskupu. Jo sostą dabar užimąs arkiv. Coggan. Todėl, anot popiežiaus, visai natūralu tai prisimenant galvoti apie sakramentinį abiejų Bendrijų susijungimą. Arkiv. Coggan padėkojo popiežiui už šiltą priėmimą ir priminė ligšiolinius abiejų Bendrijų žingsnius vienybėn. Paminėjo savo pirmtako arkiv. Geoffrey Fisher pirmąjį susitikimą su Jonu XXIII prieš 17 metų, o vėliau kito savo pirmtako arkiv. Michael Ramsey susitikimą su dabartiniu popiežiumi Pauliumi VI. Tada abu apsimainė dovanomis, ir arkiv. Coggan nuvyko aplankyti Vatikano valstybės sekretoriaus kard. Jean Villot bei Vatikano slaptųjų archyvų, kurių archivaru yra kard. Antonio Samorė. Sekančią dieną arkiv. Coggan su Paulium VI vadovavo bendroms pamaldoms Siksto koplyčioje. Pamaldų metu abu pasikeitė taikos pabučiavimu ir suteikė susirinkusiems bendrą palaiminimą. Po pamaldų abudu pasirašė bendrą pareiškimą, kuriame nusakomos ligšiolinės pastangos vienybei pasiekti, džiaugdamasi Tarptautinės Anglikonų-Katalikų Teologinės Komisijos darbu ir išreiškiama ateities viltis, kai visi komisijos sprendimai bus įvertinti ir priimti tikinčiųjų bei abiejų jų vadovybių, įgyvendinant tikėjimo vienybę.

★ **ATEIZMO STUDIJŲ INSTITUTAS** įsteigtas popiežiškajame (Propaganda Fidei) Urbano universitete, Romoje. Jame studijuoja daugiausia klierikai iš misijų kraštų: Afrikos, Azijos ir Australijos. Instituto atidarymo iškilmėse dalyvavo: keletas kardinolų, vyskupų, eilė diplomatinio korpuso atstovų ir universiteto studentai. Sveikinimo žodį tarė viešą pasveikinimo žodį, užsimindamas apie neseniai švęstą šv. Anzelmo šventę. Tas šventasis buvęs italas iš Aostos. Jis vėliau nuvyko į Angliją ir tapo Canterbury arkivyskupu. Jo sostą dabar užimąs arkiv. Coggan. Todėl, anot popiežiaus, visai natūralu tai prisimenant galvoti apie sakramentinį abiejų Bendrijų susijungimą. Arkiv. Coggan padėkojo popiežiui už šiltą priėmimą ir priminė ligšiolinius abiejų Bendrijų žingsnius vienybėn. Paminėjo savo pirmtako arkiv. Geoffrey Fisher pirmąjį susitikimą su Jonu XXIII prieš 17 metų, o vėliau kito savo pirmtako arkiv. Michael Ramsey susitikimą su dabartiniu popiežiumi Pauliumi VI. Tada abu apsimainė dovanomis, ir arkiv. Coggan nuvyko aplankyti Vatikano valstybės sekretoriaus kard. Jean Villot bei Vatikano slaptųjų archyvų, kurių archivaru yra kard. Antonio Samorė. Sekančią dieną arkiv. Coggan su Paulium VI vadovavo bendroms pamaldoms Siksto koplyčioje. Pamaldų metu abu pasikeitė taikos pabučiavimu ir suteikė susirinkusiems bendrą palaiminimą. Po pamaldų abudu pasirašė bendrą pareiškimą, kuriame nusakomos ligšiolinės pastangos vienybei pasiekti, džiaugdamasi Tarptautinės Anglikonų-Katalikų Teologinės Komisijos darbu ir išreiškiama ateities viltis, kai visi komisijos sprendimai bus įvertinti ir priimti tikinčiųjų bei abiejų jų vadovybių, įgyvendinant tikėjimo vienybę.

★ **KARD. JOHN WRIGHT, 67 m.** amžiaus dvasiškių kongregacijos prefektas yra pakviestas į Filipinus šią vasarą vesti to krašto vyskupams rekolekcijų.

KUN. J. STS.

Mohawk
Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbimo mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomos mašinėlės

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Dalis Kanados lietuvių grupės, dalyvavusios kanadiečių ekskursijoje į Šventąją Žemę. Dešinėje — ekskursantė su Izraelio kareiviu sargybiniu Betlėjuje. Tokių sargybinių Izraelyje matyti gana daug

Dešimt dienų Šventojoje Žemėje

V. KOLYČIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Emmaus

Pavalgę pietus savo viešbutyje and Alyvų kalno, važiuojame į Emmaus miestelį, 12 mylių nuo Jeruzalės. Vadovas aiškina, atkreipdamas mūsų dėmesį į kiekvieną istorinę vietą. Pradedame suprasti, ką iš tikrųjų reiškia buti Šv. Rašto krašte, kuriame neišskiriamai jungiasi geografija, istorija ir religija.

Pravažiuojame Mizpeh kalną, kur kadaise Samuelis sušaukė izraelitus į teismą. Mūsų vadovas atkreipia dėmesį į buvusią pranašo Samuelio buveinę. Matome vynuogių laukus su dar užsilikusiais akmeniniais bokštais, kuriuos Matas aprašo savo evangelijoje (21, 33). Atvykstame į šventovę, šalia yra pranciškonų vienuolynas. Joje matyti Šv. Rašto ištraukos, primenančios, kaip Jėzaus mokiniai Jį atpažino laužant duoną. Emmaus primena, kad Jėzus ateina ir pasirodo visiems, kurie beveik yra praradę viltį (kaip tiem dviem mokiniam), kurie savo nusivylime ir sunkiose valandose neatpažįsta Dievo.

Betanija

Trečiadienio rytą važiuojame į Betaniją, kur Kristus taip dažnai lankėsi, kur gyveno Jo geras draugas Lozorius, seserys Marija ir Morta. Betanija yra tik už 2 mylių nuo Jeruzalės, šiandien tik mahometonų arabų apgyventas kaimelis. Ir pats kaimo vardas yra žinomas Izraelyje arabų kalba El-Azariyeh, t.y. Lazarium. Tai vieta labai vargingų akmens ir molio namelių, kurių negalima vadinti net namais, o tik urvais. Įeini į vidų ir matai vieną neišgrįstą "kambarį", septynis vaikus. Lauke keletas avių. Visur stiprus mėšlo kvapas.

Skverbiasi mintys galvon, kad Kristus atėjo pirmiausia pas tokius vargšus ir jiems parodė savo meilę. Kažkaip pradedi lyg gėdintis savo padoraus puošnesnio apsirengimo ir saugomos kišenėje piniginės. Mūsų įsivaizduojami "turtai", stovint šioje vietoje, praranda savo reikšmę.

Lozoriaus kapas

Pats kapas — ola yra mahometonų rankose. Reikia lipti žemyn, nes kapas šiandien nebėra gatvės augštumoje, kaip buvo Kristaus laikais. Lipame žemyn 22 laiptais, apie 18 pėdų, ir olose matome lyg 3 lentynas — kapą trim numirėliam. Šitoje vietoje Jėzus galingu balsu sušuko: "Lozoriau, išeik". Ir numirėlis išėjo iš kapo (Jono 11, 43).

Rytinėje kapo pusėje pranciškonai yra nupirkę sklypą ir pastatę šventovę, kuri primena Lozoriaus prikėlimą iš numirusių ir Jėzaus lankymąsi jų namuose.

Jerichas

Jericho miestas mums geriausiai žinomas iš gailestingojo samariečio palyginimo. Jis yra 23 mylių atstume nuo Jeruzalės. Kelias eina visą laiką žemyn, nes Jericho miestas yra 820 pėdų žemiau jūros lygio. Mūsų autobusas važiuoja per Judėjos dykumas, ir kaikuriose vietose nusileidžiame net 3000 pėdų žemiau jūros lygio. Tai žemiausia vieta pasaulyje. Maždaug puskelyje į Jerichą matyti buvusi gerojo samariečio užeiga, dabar policijos bustinė. Toliau matyti griuvėsiai, kurie dar yra išlikę nuo Jėzaus laikų. Jerichas yra laikomas bene seniausiu miestu pasaulyje ir yra žinomas, kaip viena derlingiausių apylinkių. Visur matyti palmės, kaip Floridoje. Čia ragaujame apelsinus ir bananus, kurie ypatingai saldūs.

Pavažiavę šiek tiek už miesto, sustojame gundymo kalno papėdėje. Šv. Raštas apie tai kalba Luko evangelijoje (Lk. 4, 1-13). Tai vieta, kur Kristus buvo velnio gundomas po 40 dienų pasninkavimo dykumoje. Tai labai augštas kalnas, kurio viršūnėje yra graikų ortodoksų vienuolynas.

Jericho priemiestyje valgome pietus lauke. Stalai sustatyti gražiame restorano kieme. Aplinkui apelsinų medžiai, pilna įvairių gėlių, o apie stalus maišosi ir ant jų laipioja būriai kačių. Tai arabų restoranas. Maistas arabiškas, kurį nevisi mėgsta. Ant stalų padeda skanią rytietišką duoną, kuri atrodo kaip dideli stori blynai.

Mirties jūra

Važiuodami į pietus, pasiekiame Mirties jūrą. Pirmiausia sustojame apžiūrėti kasinėjimo vietų, kur buvo atrasti garsūs Šv. Rašto rankraščiai. Viena ola, kurioje buvo atrasta daugiausia rankraščių, yra atidaryta lankytojams. Iš viso yra apie 30 olų, kur buvo daromi kasinėjimai ir atrasti rankraščių gabalai.

Mirties jūra yra 47 mylių ilgio ir 10 mylių pločio. Pavažiavę toliau, sustojame. Apsirengę maudymosi drabužiais einame bandyti ar ištikrųjų toje jūroje negalima nuskęsti. Atsigulame ant vandens, lyg ant kokio matraso, ir girdime juokais sakant, kad čia ir "netikėliai neskęsta" Šioje jūroje nėra jokios gyvybės, nes vandenyje yra 27% druskos ir kitų mineralų. Ypatingai reikia saugotis, kad vandens nepatektų į akis. Tikima, kad jūros dugne yra sunaikinti Sodomos ir Gomoros miestai.

Judėjos dykumos

Važiuojame toliau į pietus Judėjos dykuma ir stebime arabų kaimelius. Jų namai — arba palapinės, arba skylės uolose. Tai vadinamieji beduinai. Kaikur matyti avių bandos. Sustojame prie augšto kalno — tvirtovės Masada. Čia 75 m. po Kristaus gimimo žydai kovojo prieš romėnus. Kalno viršuje žydų partizanai buvo įrengę tvirtovę ir joje laikėsi, nors buvo apsupti romėnų. Nė vienas nepasidavė gyvas — visi žuvo. Šiandien tas kalnas yra žydų heroizmo paminklas, yra gausiai lankomas, ypač žydų jaunimo. Buvo labai vėjuota diena, ir mes į kalno viršūnę nepatekom, nes buvo perdaug pavojinga.

Į Jeruzalę grįžom kitais keliais — per kalnus ir dykumas. Vienu metu užėjo toks rūkas, kad visiškai nieko nesimatė. Mūsų vadovas pasiūlė melstis — kalbėti Rožinį. Visi autobuse jį kartu kalbėjom, o mūsų šoferis žydas iš lėto važiavo tolyn. Pabaigus Rožinį, rūkas prasisklaidė, ir visi laimingai sugrįžom į savo viešbutį ant Alyvų kalno.

Kelionė į Galilėją

Ketvirtadienio rytą leidžiamės į kitą Izraelio pusę — šiaurę. Važiuojant su grupe, kur viskas yra iš anksto suplanuota, yra daug pliusų. Visai nereikia gaišti laiko, besirūpinant kur važiuoti ir kaip važiuoti. Atsisėdi autobusan ir važiuoji. Tik šitokiu būdu galima daug vietų aplankyti.

Izraelio gamta yra ypatinga. Tai kraštutinumų šalis. Čia pat derlingi slėniai, plikos uolos, kalnai, akmenys. Pravažiuojame daugelį vietų, kurios minimos Senajame Testamente. Tai tikrai įdomios istorinės vietos, kur ne tik Abraomas keliavo, bet ir Jėzus. Važiuojame labai išsukinėtais keliais žemyn į slėnį, lyg į bedugnę, ir vėl augštyn į kalną. Aplinkui viskas tamsiai ruda. Tai tipiška Izraelio spalva — akmenų ir dykumų spalva.

Pravažiuojant vieną miestelį, mūsų autobusą akmenimis apmėtė arabų jaunuoliai — studentai. Pagal vadovo aiškinimą, tai mažos arabų grupės, kurios rodo neapykantą visiems.

Jokūbo šulinys

Dviejų kalnų — Gerizim ir Ebal — slėnyje yra mažas kaimelis, šiandien vadinamas Balata, kur yra Jokūbo šulinys. Čia Jokūbas nusipirko žemės, iškasė šulinį savo šeimai, gyvuliams, ir nuo to laiko vadinamas Jokūbo šuliniu. Tai tas pats šulinys, kur Kristus sustojo pailsėti ir sutiko samarietę moterį.

"Tenai buvo Jokūbo šulinys. Nuvargęs iš kelionės, Jėzus prisėdo palei šulinį. Viena samarietė moteris atėjo semtis vandens" — (Jono 4).

Tas šulinys yra 110 pėdų gylio. Sukdami rankeną, kibirą nuleidžiame ir pasisemiame vandens. Tai šaltas, minkštas šaltinio vanduo. Daug kas prisipila jo į bonkutes ir parsiveža namo. Šulinį prižiūri graikų ortodoksų kunigai.

Pravažiuojame Sichem griuvėsius ir trumpai sustojame buvusioje Samarijos sostinėje Sebaste. Čia yra griuvėsiai tų rūmų, kur Salomė šoko ir pareikalavo Jono Krikštytojo galvos. Šioje apylinkėje yra ir Jono Krikštytojo kapas.

Tiberiados ežeras

Pasiekiame Tiberiados (Galilėjos) ežerą, kurio bangomis Jėzus vaikščiojo ir jo apylinkėse daug stebuklų padarė. Sustojame ant ežero kranto esančiame mieste, kuris vadinasi Tiberiada. Pats ežeras yra 13 mylių ilgio ir 7 mylių pločio. Vieta gana žema — 690 pėdų žemiau jūros lygio. Ežero vanduo labai tyras ir ramus, nors staiga, per kelias minutes, dažnai pakyla didelės bangos. Ežere yra daug žuvų, net 32 rūšys. Čia pagaunama tik šiame ežere esanti vadinamoje Šv. Petro žuvis.

Valgome restorane ant ežero kranto. Pietums gauname šv. Petro žuvies, kuri iškepta su visais kaulais ir galva. Daug kas, kauliukus laižydami beveik pasivėlino į laivą.

Tikrai dvasią kelia jausmas plaukiant laivu tame pačiame ežere, kur Jėzus su savo mokiniais plaukė, kur apaštalai žvejojo ir kur tiek daug stebuklų įvyko. Mūsų vadovas kunigas parenka ir skaito Šv. Rašto vietas, kur minimas Galilėjos ežeras. Mums tie žodžiai darosi dar reikšmingesni.

Už 4 mylių nuo Tiberiados sustojame mažame žvejų kaimelyje Magdala. Krikščionims ta vieta reikšminga tuo, kad čia gyveno Marija Magdalena, nusidėjėlė, iš kurios Kristus išvarė septynias piktąsias dvasias ir kuri tapo viena uoliausių Kristaus sekėjų. Ji buvo pirmoji, kuriai Kristus pasirodė po prisikėlimo.

Kafarnaumas

Kafarnaumas tai Jėzaus miestas. Jis čia praleido daug laiko, padarė daug stebuklų ir yra minimas Šv. Rašte daugelyje vietų. Kafarnaume gyveno ir šv. Petras. Mes lankėme tą vietą, kur buvo jo namas, kuriame Jėzus dažnai lankydavosi ir pagydė Petro žmonos motiną. Čia yra griuvėsiai sinagogos, kur Jėzus mokė. Kafarnaumas šiandien yra beveik neapgyventas, visur matyti akmenys ir griuvėsiai, kurie kiekvienam piligrimui tiek daug kalba.

Bus daugiau

● **Niekas nežino kas yra mirtis — galbūt ji yra didžiausia geradarybė žmogui. Tačiau visi jos bijo, tarytum žinodami, kad ji yra didžiausia blogybė.** **Platonas**

Padėka

1977 m. vasario 10 d. mirė mūsų brangus vyras ir tėvelis

a†a Endrius Jurkšaitis.

Nuoširdžiai dėkojame gerb. klebonui kun. A. Žilinskui už ligonio lankymą namuose, už maldas koplyčioje, šventovėje ir už palydėjimą velionies į kapines; šeimos gydytojui J. Yčui už rūpestingą globą ir priežiūrą per ilgus jo sirgimo metus; vargonininkui P. Šturmui už palydėjimą vargonais giesmių koplyčioje ir šventovėje.

Giliai dėkojame karsto nešėjams, draugams ir artimiesiems, taip gausiai lankiusiems velionį koplyčioje, palydėjusiems mūsų mylimą vyrą ir tėvelį į paskutinę poilsio vietą. Ačiū visiems iš Toronto ir Čikagos atsiuntusiems gėles, už raštu ir žodžiu pareikštas užuojautas, už tartus paguodos žodžius, o Išganytojo parapijos moterų draugijai už laidotuvių pietums atneštus pyragus.

Liekame visiems dėkingi —

Nuliūdę: žmona Jieva, sūnus Petras, dukros — Morta, Ona ir Elena

Padėka

Po skaudžios ligos amžinybėn iškeliavo

a.a. Justinas Pikšilingis

1977 m. balandžio 28 d.

Didžią padėką reiškiame gerb. kunigams — P. Ažubaliui ir Eugenijui Jurgučiui, OFM, už atlaikytas šv. Mišias, maldas laidotuvių namuose, palydėjimą į kapines ir pasakiusiems gražius tai progai pritaikintus pamokslus.

Dėkojame solistei J. Sriubiškienei, muzikui J. Govėdui ir vargonininkui P. Gulbinskui.

Nuoširdžiai dėkojame mieliems bičiuliams V. E. Janulevičiams už globojimą, šv. Mišias, gėles ir visą rūpestį.

Didi mūsų padėka visiems karsto nešėjams. Dėkojame visiems, pareiškusiems užuojautą žodžiu ir spaudoje, aukojusiems šv. Mišias, gėles ir palydėjusiems į Šv. Jono lietuvių kapines.

Liekame nuoširdžiai dėkingi —

žmona Jadvyga Pikšilingienė
duktė Valerija Jaudegienė ir šeima

Padėka

Mūsų mylimas svainis ir dėdė

Vincas Trečiokas

84 m. amžiaus, mirė 1977 m. balandžio 28 d.

Nuoširdžią padėką reiškiame: Tėvams pranciškonams už lankymą ligonio namuose, maldas laidotuvių namuose, atnašautas gedulo Mišias Prisikėlimo parapijos šventovėje ir palydėjimą į kapus; visiems, gausiai lankiusiems velionį laidotuvių namuose, užprašiusiems už jo vėlę šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, pareiškusiems užuojautas ir visiems draugams bei pažįstamiems, palydėjusiems jį į amžino poilsio vietą.

Už jūsų nuoširdumą nuoširdžiai dėkojame —

Artimieji

BRANGIAI MAMYTEI

VANDAI ŠIMKEVIČIENEI

Lietuvoje mirus,

mielą VANDĄ YČIENĘ, jos vaikus — JONĘ su REG, VIDĄ ir JONELĮ, ST. MINIOTIENĘ, netekus sesutės nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdime —

J. E. N. Karosai — *A. Karosas su šeima*

L. Karosienė — *G. Jamieson (Karosaitė) su šeima*

Edmonto, Alberta

Mūsų kredito unijos nariui

a†a Povilui Kaulakiui

mirus, jo žmonai ELENAI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

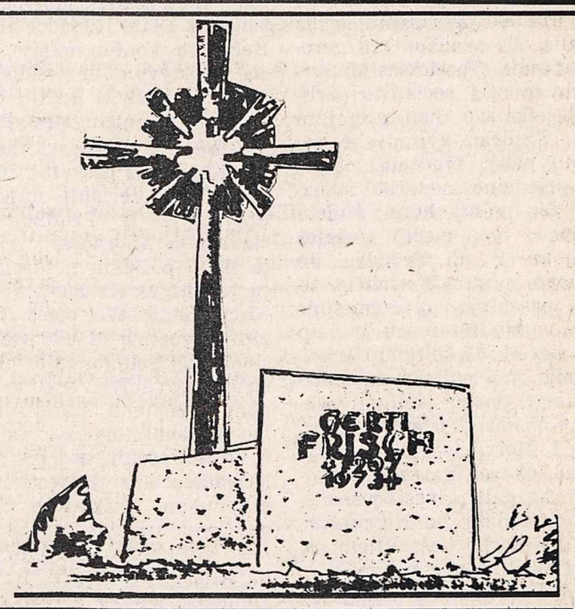

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikus lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

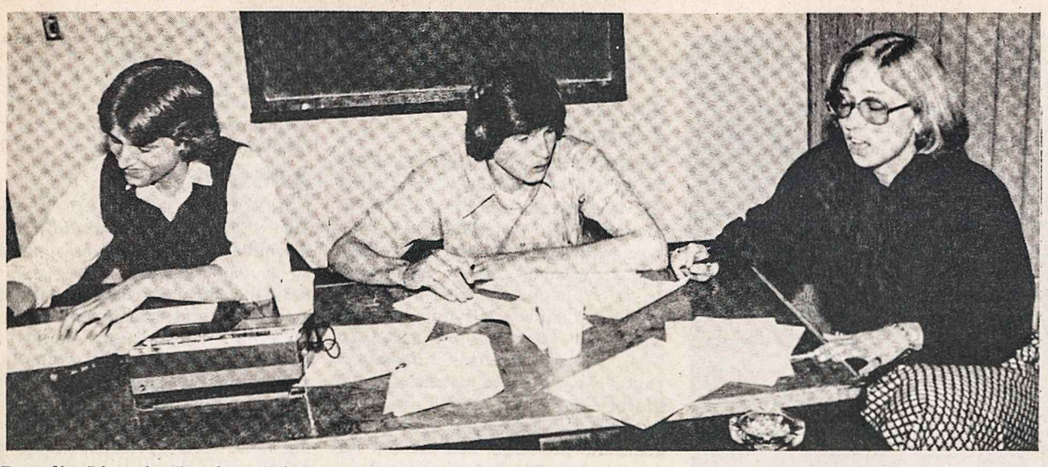

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos sukviestame pasitarime Detroite balandžio 16 d. buvo aptartas baltiečių jaunimo žygis į Vašingtoną, kur masinėje demonstracijoje būtų pasisakyta už žmogaus teises ir Baltijos valstybėse. Iš kairės: Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Jurgis Valaitis, JAV LJS atstovas Paulius Bernotas, JAV LJS pirm. Birutė Zdanytė, atstovavusi ir JAV LB krašto valdybai. Nuotr. Jono Urbono

Paslaptingos sovietų raidės KGB

Vienas iš "Readers Digest" redaktorių — John Barron, surinkęs žinias iš įvairių valstybių saugumiečių įstaigų ir iš rusų saugumo agentų, pabėgusių į Vakarus, 1974 m. parašė įdomią knygą "KGB", kur autorius apibūdina sovietų Saugumo agentų veiklą. Ta visa sritis apimanti milžinišką Saugumo sistemą reikalingą palaikymui siauros, totalitarinės valdžios, neatsižvelgiant į išlaidas ir nuolatinius ekonominius sunkumus.

KGB vadovybė atsakinga tiktai Politbiurui. Ji susideda iš kelių direktorijų ir departamentų.

Šiandieniniai sovietų vadai panaudoja KGB kiek švelniau ir gudriau nei Stalino laikais, bet tikslas lieka tas pats. KGB kontroliuoja komunistų šalių galvoseną, viešas kalbas, politiką ir ekonomiją. Pačioje Sov. Sąjungoje griežčiau už kitus kontroliuoja meną, mokslą, tikybą, įvairais mokyklas, spaudą, policiją ir karius. Sovietų kariuomenė galėtų nuversti esamą režimą, tad KGB agentai yra įvesti į kiekvieną kuopą bei didesnę grupę. Nors jie nešioja karinę uniformą, bet klauso daugiau savo viršininkų ir jiems nuolat pranešinėja.

KGB seka etnines mažumas, neišleidžia nepatikimų piliečių užsienin ir turi didelį tinklą pranešėjų. KGB agentų yra visose sovietų užsienio atstovybėse šnipinėjimui, sabotažui, net žmogžudystėms. Po vieno nevykusiai įvykdyto politinio nužudymo V. Vokietijoje KGB dabar telkia svetimtaučius kriminalistus, kad nebūtų susektas KGBistu darbas.

Tuo būdu daug ką galima padaryti užsienyje, davus ženklą iš Maskvos, kaip pvz. vienu metu V. Vokietijoje buvo naikinamos žydų kapinės, paminklai ir sinagogos. Tai buvo neva nacių grupės atlikta akcija ir staigiai nutraukta Maskvai įsakius.

Toje knygoje minimas ir kun. Juozas Zdebskis, nukentėjęs už vaikų mokymą religijos. Jo teismo metu susirinkusi 600 žmoniu minia lauke buvo išvaikyta. 1972 m. rudenį vienas lietuvis mėgino pabėgti į Švediją motorlaiviu, bet Baltijos jūroje buvo paimtas danų žvejų laivo. Pastarojo kaiptonas, lietuvio prašomas, norėjo iškelti jį Švedijos pakrantėse. Deja, jį pasivijo karinis sovietų laivas. Nors danai nebuvo sovietų vandenyse, rusai sustabdė, surado pabėgėlį, apdaužytą išsivedė į savo laivą ir dar perkirto danų žvejų tinklus, perspėdami ateityje neglioboti pabėgėlių.

Taipgi minimos riaušės 1972 m. Lietuvoje (Kalantos susideginimo metu), pareikalavusios net kariuomenės įsikišimo.

Manoma, kad Sovietų Sąjungoje dar esą per 60 milijonų tikinčiųjų — 35 milijonai ortodoksų, 15 milijonų mahometonų, 5 milijonai sentikių, 4 milijonai baptistų, 3,5 mil. katalikų, pusė milijono tikinčių žydų ir apie milijoną kitokių. Jei kuris kunigas išleidžiamas į užsienį, tai tik su KGB žinia. Jis gali būti įsakytas atlikti tam tikrą uždavinį.

Pabėgęs 1969 m. į Britaniją rusų rašytojas Kuznecovas rašė, kad KGB nužudytų žmonių skaičius sudaro daug milijonų, o terorizuotų ir nukentėjusių eilėse yra beveik visi Sov. Sąjungos gyventojai.

Gana apdairus potvarkis yra neišduoti kolūkiečiams vidaus pasų, be kurių niekur negalima judėti; būtinam reikalui esant, išduodamas laikinis leidimas. Tuo būdu valstietis pririšamas prie kolūkio žemės, panašiai kaip praėjusio šimtmečio baudžiauninkas. Išsikėlimas į miestą tegalimas susituokiant su miestiečiu ar per tarnybą kariuomenėje.

Sovietų atstovybės užsieniuose turi daug gausesnį diplomatinį personalą nei atitinkamos užsienio atstovybės Sov. Sąjungoje. Pvz. 189 sovietų tarnautojai Vašingtone, 108 amerikiečiai Maskvoje; 60 sovietų "diplomatų" Meksikoje, 5 meksikiečiai Sov. Sąjungoje; 31 rusas, 4 danai; 35 rusai, 5 norvegai; 50 rusų, 20 vokiečių ir t.t. Nekomunistinės šalys turėjo 809 asmenis diplomatinėje tarnyboje Maskvoje, o Sov. Sąjunga — 1769 savo atstovybėse tų šalių sostinėse. V. Europos šalyse iš 4 sovietų "diplomatų" trys yra kariniai, politiniai, pramonės bei technikos šnipai.

Daug sovietinių diplomatų buvo pastebėta šnipinėjime 1970-1973 m. Iš 20 šalių buvo ištremti 164 sovietų "diplomatai". Maskvoje vienas Amerikos diplomatas rado savo batukų užkulnyje įdėtą mikrofoną po to, kai rusų tarnaitė parnešė jo batukus iš juos taisiusio batsiuvio.

KGB buvo angažavusi vieną buv. Egipto prezidento Nasserio patarėją ir per jį įtikinėjo Nasserį, kad jis galįs karą prieš Izraelį laimėti, nes žydai daugumą savo karinės jėgos yra nukreipę prieš Siriją. Po egiptiečių pralaimėto karo, esant suirutei, rusai jau turėjo planus sovietinei Egipto respublikai įsteigti. Nasseriui staiga mirus, naujas prezidentas Sadat buvo apdairesnis ir išvijo visas sovietų pajėgas iš Egipto.

Sovietai, gavę iš vieno savo agento pranešimą, kad sąjungininkai nesipriešins jėga dėl Berlyno sienos, suorganizavo blokadą, vėliau pastatė garsiąją Berlyno sieną. Nebesant lengvų sąlygų pabėgti į vakarus, rytų vokiečiai prisitaikė prie sovietų tvarkos ir tapo gana produktinga ir paklusniausia sovietų kolonija.

Nevisur sovietams sekasi. Pvz. Ghanoje 1966 m. sovietams palankus prezidentas Nkrumah buvo išvykęs į Kiniją. Tuo metu įvyko perversmas, kuriame buvo sušaudyta 11 KGB agentų, turėjusių santykius su Nkrumah. Sov. Sąjunga nepareiškė jokio protesto, nes nenorėjo, kad būtų išgarsinta rusų bazė Ghanoje.

Amerikos Saugumas susekė keletą milijonų dolerių, siunčiamų iš Maskvos komunistų partijos nariams. Meksikos Saugumas pastebėjo KGB agentą, susitinkantį su vietiniu partiečiu. Padarius kratą, rasta 30.-000 dol. riaušėms kelti. Brazilijoje pas ką tik atvykusį iš Maskvos žmogų rasta 80.000 dol. Jis vėliau prisipažino gaunąs iš rusų 300.000 dol. kasmet. 1971 m. Amsterdamo aerodrome buvo sulaikyta Čekoslovakijos ginklų siunta airių maištininkams.

Pabėgęs 1964 m. KGB agentas Nosenko pranešė amerikiečiams, kad bestatant naujus rūmus Amerikos atstovybei Maskvoje 1952 m. buvo įrengta 40 slaptų mikrofonų su tam tikra apdanga, kad nebūtų jautrūs elektroniniam patikrinimui. Per 12 metų KGB klausėsi, kas ten buvo kalbėta!

Knygos gale yra sąrašas 1500 KGB žinomų agentų, veikusių užsieniuose. Daug jų pažymėti kaip ištremti iš įvairų valstybių už nediplomatinį elgesį. Sovietų Sąjunga į tai žiūri kaip į Vakarų silpnybę — jie lengvai paleidžia bei išmaino įvairius šnipus. Tarp jų minimas iš Anglijos 1971 m. ištremtas ir Ričardas Vaigauskas. **Šaulys**

Amerikos partijos ir lietuviai

AL. GIMANTAS

Tam tikra tautiečių dalis, vis intensyviau įsijungdama į amerikinio gyvenimo platybes, identifikuoja save ir su viena ar kita politine partija. Kaikur jau veikia lietuvių demokratų, respublikininkų klubai, lygos, grupės. Vienur veikiama visiškai legaliai, kitur dar neoficialiai, tačiau vis giliau užsiangažuojama amerikinio politinio gyvenimo labirinte. Tai turbūt visai normalus ir teigiamas reiškinys. Norinti turėti savosios grupės svorį, jėgą ir reikšmę politiniame gyvenime, kito kelio nėra: reikia kiek galint aktyviau jungtis politinėn sistemon ne vien tik pasyviais stebėtojais.

Daugelį metų amerikiečių lietuvių tarpe vyravo įsitikinimas, kad Rytų ir Vidurio Europos reikalams respublikininkai yra jautresni ir daugiau suprantą tų tautų siekius bei dabartinę nedalią. Tuo tarp demokratai buvo vaizduojami minkštasprandžiais santykiuose su Sovietija: jiems Pabaltijo valstybių reikalai yra labai tolimi ir neaiškūs.

Ši propaganda daug metų mūsiškių tarpe buvo paveiki ir priimama, kaip sakoma, už gryną pinigą. Tai, tiesa, daugiau galiojo naujųjų ateivių sluogsniams, nes vyresnioji(čiabuvių lietuvių) karta jau nuo seniau buvo laikoma "nuluptais" demokratais. Jų pasireiškimai respublikininkų tarpe buvo minimalūs. Tik naujųjų ateivių aktyvesnis įsijungimas bent kiek ryškiau išjudino lietuviškąją respublikininkų partijos dalį.

Susidarė tokia lyg ir gyvenimo parodija, kai, kasdienos politinio gyvenimo rutiną sekant, paaiškėjo, kad mūsų augštinami respublikininkai kaip tik parodė daugiau minkštumo, o "komunistams simpatizavę" demokratai daugiau kietumo Kremliaus politiniams užmojams Europoje ir likusioje pasaulio dalyje.

Žinoma, tai buvo didelis smūgis mūsiškiams respublikininkų simpatikams. Jei, bent pradžioje, respublikininkų rėmėjai rasdavo vis naujų pateisnimų, aiškinant tos partijos vedamą politiką, ypač užsienio srityje, tai vėliau pritrūko rimtesnių argumentų.

Kaip naujausi įvykiai liudija, demokratai visai nedviprasmiškai užsiangažavo žmogaus laisvių gynimo fronte. Jų nusistatymas ir programa tapo daugiau suprantama ir šiltesne turbūt kiekvienam amerikiečiui lietuviui.

Šioje vietoje verta prisiminti tuos neperseniausius laikus, kai aiški dauguma mūsų spaudos ir atskirų veikėjų buvo elektrifikuota respublikininkų partijos skelbiamų principų ir idealų. Ji bandė ignoruoti ar net atsiriboti nuo demokratų. Kulminacinis taškas toje eigoje turbūt buvo pasiektas, kai viešai, garsiai ir plačiai buvo skelbiama, jog tie, kurie visuotinių rinkimų metu balsuos ne už respublikininkų sąrašą, rems JAV kairėjimą ar Kremliaus remiamus kandidatus. Toks teigimas tuomet ir šiandien skamba gilia nesąmone, bet tų detalių nėra kaip ištrinti iš amerikiečių lietuvių politinės veiklos istorijos puslapių. Visa tai rodo kaikurių mūsiškių nesiorientavimą amerikinėje politinėje realybėje ar, geresniu atveju, nepaprastą ištikimybę savo simpatizuojamai ir remiamai partijai. Ką gi, nepatyrę dar esame ir klaidos visada daug kainuoja. Svarbu tik, kad iš praeities klaidų galėtume ateityje pasimokyti ne asmeninių ambicijų patenkinimui, bet bendrųjų reikalų labui.

Lenkams užkliuvo paviljonai

STEPAS VARANKA

Toronto lenkai 1976. I. 8 įsteigė naują organizaciją "Gmina Nr. 23 Związku Narodowegu Polskiegu w Kanadzie Imienia Ziemi Czerwienskiej" (Tautinės Lenkų Sąjungos Kanadoje 23 Vienetas). Jo šūkis: "laisvė, neliečiamybė, nepriklausomybė". Tikslas — atgauti Červenės žemes, Lvovą, Aišku, ir Vilnių.

Įsteigimo proga organizacija savo atsišaukime citavo Lenkijos vyriausybės tremtyje prezidento Stanislowo Ostrowskio 1976 N. Metų kalbą Anglijoje, esą dabartinėje Lenkijoje, labai sunkiose sąlygose lenkai jautriai atsimena užgrobtas rytines žemes — Lvovo ir Vilniaus plotus. Negalima esą nepaminėti, manifestacijos, kuri įvyko Jasna Gora ir Varšuvos katedroje, kur buvo pagerbti kritę kovose už Lvovą kareiviai, jaunuoliai ir moterys. Jaunuoliai vadinami "Orląta Lwowskie" — Lvovo ereliais. 1976. XI. 11 Čenstakavoje ir Varšuvos katedroje įmūrytos paminklinės lentos. Pašventinimą atliko kardinolas Stefan Wyszynski. Panašios apeigos įvyko 1976. VIII. 15. JAV, Doylestown, Pa., Częstochowa vietovėje, kur kardinolas K. Wojtyla ir 19 vyskupų iš Lenkijos dalyvavo iškilmėse (tarptaut. eucharistinio kongreso proga).

Organizacijos vadovybę sudaro: pirm. Bronislaw Antoniszyn, vicepirm. dr. Tadeusz Rosol, sekr. Zdzislaw Wolak, ižd. Stanislaw Olszewski ir kt. Toji organizacija parašė Kanados Lenkų Kongresui atvirą laišką, kuris buvo paskelbtas 1975 m. lenkų "Kovojančio komiteto" leidinyje "Wolnosc-Calosc-Niepodleglosc". Laiškas pasirašytas garsaus lakūno plk. Zdzislaw Krasnodębski. Jame skundžiamasi, esą lenkų kongresas neprotestuoja, kai išeivijos ukrainiečiai "Karavano" (tautybių savaitės) metu įrengia paviljoną "Lwow".

Kitame memorandume (1976. XI.28) rašoma: mes emigracijoj turime imti pavyzdį iš pavergto krašto, kuris sielojasi dėl prarastų rytinių žemių; skundžiamasi, kad dabartinėje Lietuvoje lenkais užsirašė tik 240.000 gyventojų. Sakoma, ten esą tik keletas mokyklų ir vienas lenkiškas laikraštis "Raudonoji Vėliava". Gudijoje esą 382.000 lenkų gyventojų, bet nė vienos lenkiškos mokyklos. Jokių lenkiškų laikraščių nėra visoje Sovietų Sąjungoje, nors lenkų skaičius ten esąs labai didelis.

Toronto metiniame etninių grupių "Karavane" lenkai esą irengia "Torun", "Gdynia", "Krakow" ir kitais vardais pavadintus paviljonus, bet dėl kažkokios baimės palieka Wilno ir Lwow. Paskutiniaisiais metais esą buvo prieita prie provokacijos: ukrainiečiai savo paviljonus pavadinę "Lvovo" ir "Kolomyja" vardais. Neatsilikę ir Toronto lietuviai — pavadino savo paviljoną "Vilnius" dideliam rusiškos meškos džiaugsmui.

Tas naujas lenkų išeivių junginys piktinasi, kodėl Kanados Lenkų Kongresas ir jo pirm. J. Burski nereaguoja į tokius provokacinius išsišokimus. Jeigu ateityje tos "provokacijos" kartosis, tai lenkai iš "Karavano" turėsią pasitraukti. Pabaigoje išdidžiai pridedama, kad Lenkija nėra koks nors vežimėlis, kurį galima stumdyti pagal kitų pageidavimus.

Atrodo, kad lenkų organizacija Toronte turi specialų tikslą klaidinti savo tautiečius apie lenkų padėtį dabartinėje Lietuvoje.

Pagal Lenkijoje leidžiamą, kontroliuojamą ir cenzūruojamą lietuvišką leidinį "Aušra" 1976 m. 4 nr., okupuotoje Lietuvoje leidžiami šie lenkų laikraščiai: "Czerwony Sztandar" (Raudonoji Vėliava), kurio išeina 45.-000 egz., "Kobieta Radziecka" (Tarybų Moteris) 47.000 egz., Vilniaus rajone — "Przyjazn" (Draugystė), Šalčininkų rajone — Przykazania Lenina (Lenino Potvarkiai), Trakų rajone "Przewodnik" (Vadovas). Taigi, penki laikraščiai.

1975 m. Lietuvoje vidurinėse mokyklose su dėstomąja lenkų kalba mokėsi 18.000 moksleivių, specialiose vidurinėse mokyklose — 2.788 lenkų tautybės mokiniai, o augštosiose — 1.140 studentų. Vidurinėse okupuotos Lietuvos mokyklose 166 mokytojai dėsto lenkų kalbą ir literatūrą. 1976 m. buvo numatyti išleisti lenkų kalba 35 vadovėliai. Iš jų 8.000 egz. A. Micalowskio lenkų kalbos vadovėlis I klasei, A. Sakowskio lenkų kalbos vadovėlis III klasei 7.000 egz., A. Markuszewicz matematikos vadovėlis V klasei ir algebros — VII, V. Maskowskio "Užsienio šalių ekonominė geografija" IX, J. Polenskio "Bendroji biologija" X-XI ir kt.

Be minimų vadovėlių, yra išleista paskutiniaisiais metais tūkstančiai egz. lenkų autorių grožinės ir klasikinės literatūros sekančių autorių: A. Mickevičiaus, B. Prūso, Vl. Reimonto, J. Slovackio, J. Kraševskio, E. Ožeškienės, M. Konopnickos, H. Sienkevičiaus, S. Žeromskio, D. Mostovičiaus ir kt. Nemažas susidomėjimas yra ir šiuolaikinių lenkų rašytojų kūriniais, kurie taip pat yra verčiami į lietuvių kalbą. Dideli lenkų literatūros lobynai yra Vilniaus universiteto bibliotekose.

Savo memorandume 1976. XI. 28 toji Toronto lenkų organizacija rašė: "Yra pora mokyklų Lietuvoje... ir vienas lenkiškas periodinis leidinys". Kaip toje "poroje" mokyklų gali sutilpti 18.000 moksleivių? Vien tik iš to matyti, kad lenkų kultūrinis gyvenimas Lietuvoje aprašomas klaidinančiai.

• Jaunimas yra mūsų gyvenimo šaknys. Jos nudžius — išnyks ir viršūnės: garsiosios dainų šventės, didingos šokių šventės ir nebebus kam žodžio tarti dėl Lietuvos laisvės.

M. KRUPAVIČIUS

Toronto Maironio mokyklą baigusios džiaugiasi gautais pažymėjimais. Iš kairės: Ona Jurėnaitė ir Laima Janušauskaitė Nuotr. St. Dabkaus

POVILAS ŽADEIKIS, buvęs nepriklausomos Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotas ministeris JAV-bėms, miręs 1957 m. gegužės 11 d., t.y. prieš 20 metų. Nuotraukoje matome jį kalbantį 1956 m. Kalėdų proga per "Amerikos Balsą" savo tautiečiams okupuotoje Lietuvoje

Sovietų disidentai ir ateitis

S. ŠETKUS

1965 m. M. Šolochovas, pagarsėjusios knygos "Tyliai plaukia Donas" autorius, gavo Nobelio premiją. Tik žymiai vėliau paaiškėjo, kad Šolochovas tos knygos neparašė, bet rankraštį pasisavino iš kito, nežinomo rusų rašytojo, dingusio porevoliuciniais metais. Kad Šolochovas nebuvo tos knygos autorius parodo ir tas faktas, kad nei prieš, nei po to jis nėra parašęs jokios vertingesnės knygos.

Knygoje "Tyliai plaukia Donas" gana meniška pasakojimo forma Šolochovas pateisino rusų komunistų skerdynes revoliuciniais ir porevoliuciniais metais, gyrė teroro principus. Tuo Šolochovas tapo priešu bręstančio sovietų disidentų sąjūdžio. J. Galanskovas rašė pogrindžio laikrašty "Fenix": "Galų gale nei Jūs (Šolochovas), nei Jūsų priespaudos mašinerija neturės vietos, kai laisvė vėl bus atstatyta Rusijoje". Tai parašęs Galanskovas pridėjo ir savo adresą: "Moskva, Golutvinski 180, Apt. m. 7/9."

Tai tik vienas pavyzdys rusų laisvės kovotojų pasiaukojimo. Tokių yra tūkstančiai. A. S. Jesenin-Volpin, pasiuntęs slaptu keliu antisovietinius rašinius į laisvą pasaulį, rašė: "Duodu sutikimą spausdinti šiuos rašinius be jokių pakeitimų rusų, anglų, prancūzų, italų bei kitomis kalbomis ir nesu suinteresuotas jokiomis pasekmėmis."

B. V. Talantovas neužmiršo nė kitų pavergtų tautų. Nurodė, jog sovietų valdžią sudaro ne liaudis, o komunistų partija bei jai aklai tarnaujantys žmonės: "Caristinę valdančiąją klasę pakeitė dar žiauresnė komunistinės valdžios bei materialinių gėrybių ištroškusių grupė žmonių, tapusių antžmogiais. Sovietinis patriotizmas padarytas tironišku šovinizmu. Po to šovinizmo kauke liko pavergti lenkai, lietuviai, latviai, estai ir kiti, kurių daugybė rado kapus Sibire. 1944 m. Krymo totoriai tapo visiškai išnaikinti. Trempiamos betkurios teisės į tautinę laisvę ir nepriklausomybę". Rašinys atspausdintas laikraštyje "Po sev" 1969 m. 9 nr.

Ši sovietų laisvės kovotojų veikla nėra tik paskirų žmonių iniciatyva. Pvz. nuteisus rašytojus A. Siniavskį ir J. Danielį, juos užstojo 62 sovietinės rašytojų draugijos nariai, parašė protesto pareiškimą Sov. Sąjungos valdžios organams. O kur tūkstančiai viešai nepasireiškiančių?

Pirmas literatūrinis veikalas, slaptai pasiekęs laisvąjį pasaulį ir čia atspausdintas, buvo Boriso Pasternako "Daktaras Živago". Nuo to laiko daug didesnės ar mažesnės literatūrinės - politinės reikšmės rašinių yra pasiekę Vakarus.

Visi tie dalykai prasidėjo ne nuo B. Pastarnako, bet daug anksčiau nuo tokių rašytojų, kaip Hercen, Kropotkin ar Solovjov. Tūkstančiai jų žuvo kalėjimuose ir Sibiro koncentracijos stovyklose. Tūkstančiai rašytojų, tokių kaip Vladimovas, Bulgakovas, Cvetaeva, Mandelštamas, Pilniakas, Platonovas, rankraščių, padauginti pogrindyje, sklinda po visą Sov. Sąjungą. Jie perrašinėjami rašomąja mašinėle ar tiesiog ranka. Apie tokius raštus G. Vladimovas sako: "Jeigu jie (čekistai) padarys masines namų kratas, konfiskuos visas įkalbėtas juosteles, visus rankraščius, suims autorius ir visus tuos, kurie turi su rašiniais betkokių ryšių, kur nors, kaip nors bus užsilikusi kuri kopija ir iš jos atsiras dar didesnis skaičius šių raštų."

Tie visi raštai yra gaudyte gaudomi sovietų piliečių, skaitomi ir pasakojami dar ir todėl, kad jie nebetiki sovietine spauda. Žodžiu, laisvės kelias eina platyn.

Maskva visa tai gerai mato ir imasi naujų priemonių "užtvenkti upės bėgimui". Nutarė disidentus pavadinti Amerikos šnipais. "Izvestija" apkaltino Amerikos ambasadą Maskvoje tų šnipų telkimu. Prezidentą Carterį laiko įsivėlusiu į "nešvarų špionažo sąmokslą". "Izvestija" siūlo Carteriui susitvarkyti, kad "atolydis kartais nenueitų vėjais..."

Lietuvių veikla tiek pavergtoje Lietuvoje, tiek išeivijoje laisvės kovos srityje atlieka didelės reikšmės darbą, kuris ateityje įsirikiuos į bendrąjį frontą.

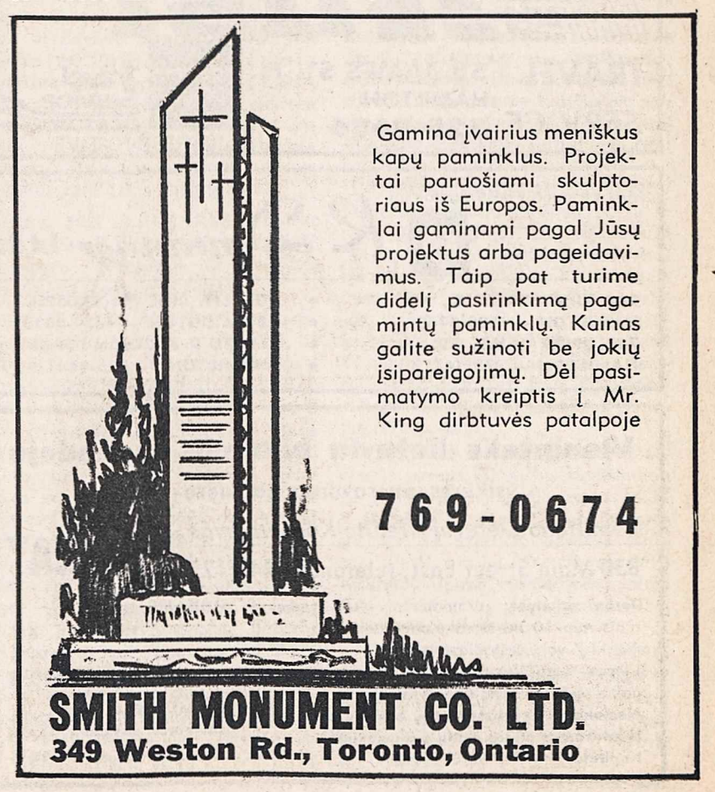

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

OLIMPINĖS SKARELĖS

Kauno galanterijos įmonė "Kaspinas" gavo užsakymą gaminti suvenyrines skareles Maskvos olimpiadai. Pirmuosius jų pavyzdžius su spalvotomis olimpinėmis emblemomis bei užrašais sukūrė įmonės dailininkės E. Tamošauskienė, D. Jonelienė, N. Kazakevičienė su savo talkininkėmis. Kiekviena serija turės po 5.000 skarelių, o naujų pavyzdžių žadama parūpinti kiekvieną metų ketvirtį iki olimpiados pradžios.

ATNAUJINA KREMLIŲ

Augštos kvalifikacijos mūrininkai iš Lietuvos, pakviesti Sovietų Sąjungos kultūros ministerijos, atnaujino Kremliaus sieną prie Nežinomojo kario kapo. Lietuvos kultūros paminklų atnaujinimo dirbtuvės Vilniuje dabar vėl gavo pagalbos prašymą iš Maskvos. Darbų vykdytojas Kęstutis Baravykas, apsilankęs Kremliuje, praneša, kad šį kartą lietuvių restauratorių laukia 150 metrų Kremliaus sienos prie Maskvos upės. Jiems teks pakeisti šimtmečių suaižintas plytas, balto mūro pagražinimus, atnaujinti visas mūro siūles.

AUKSINĖS MONETOS

Prokuratūros skyriaus prokuroras Jurijus Levitinas "Komjaunimo Tiesos" 55 nr. atskleidžia nelegalią žagariečio Prano Pociaus prekybą auksinėmis monetomis su caro Nikalojaus II galva. Pirmą tokią monetą už 200 rublių jis pardavė auksu dantis norėjusiam apsitraukti J. Rudauskui, kitas dvi už 460 rb. — tuo pačiu tikslu A. Vaitiekūnui. Žagarėje pasklido gandai, kad tos monetos iš tikrųjų nėra auksinės. Pirmasis apgaulę pastebėjo A. Vaitiekūnas, monetas patrynęs sieros rūgštimi. Iš P. Pociaus jis pareikalavo už bevertes monetas grąžinti $460. Pastarasis teisinosi, kad monetas jam davė ir prašė parduoti V. Bubelis. Neatgavęs rublių, A. Vaitiekūnas pasigėrė ir abi monetas pametė. J. Rudauskas su savo moneta kreipėsi tiesiai į miliciją. Ten buvo nustatyta, kad ji yra varinė, padengta labai plonu aukso sluogsniu. Tardymo metu V. Bubelis sakėsi nieko bendro neturėjęs su P. Pocium ir netgi jo lig šiol nepažinęs. Už nelegalią prekybą monetomis P. Pocius gavo vienerius metus pataisos darbų su 20% bauda, atskaitoma iš jo uždarbio. Civilinis nukentėjusiųjų ieškinys buvo atmestas, nes jie taip pat žinojo, kad monetų pirkimas yra nelegalus.

NUSKENDO BERNIUKAS

1976 m. gruodžio 3 d. "Tiesa" paskelbė jai neįprastą pranešimą, kad Vilniuje dingo aštuonerių metų Viktoras Dūda. Prie jo buvo pridėta nuotrauka ir prašymas suteikti žinių, jeigu kas yra matęs dingusį berniuką. Atsakymo į šią mįslę "Tiesos" skaitytojai susilaukė tik š.m. balandžio 20 d. laidoje: "Po ilgai trukusių paieškų Neries upėje buvo rastas berniuko lavonas. Kaip redakcijai pranešė Vilniaus miesto Tarybų rajono prokuratūros tardytojas K. Milkeraitis, V. Dūda nuskendo upėje, jokių smurto žymių ant jo kūno nerasta."

NAUJASIS GREITKELIS

Lig šiol Lietuva didžiavosi geriausiu greitkeliu visoje Sovietų Sąjungoje, jungiančiu Vilnių su Kaunu. Jis buvo suprojektuotas dar nepriklausomybės laikais, bet plano įgyvendinimą sukliudė II D. karas, sovietų ir nacių okupacijos. Greitkelis gimė palyginti vėžlišku greičiu pokario metais. Nuo 1970 m. kelininkai dirba Vilniaus-Ukmergės plente, kuris taip pat taps dviejų juostų greitkeliu. Dešinioji juosta jau įrengta ir priimta iki 54,7 kilometro, kairioji — iki 36,7 km. Šiemet ji turėtų pasivyti dešiniąją. Iki 55-tojo kilometro nuo Vilniaus greitkelis turės 7 viadukus, 6 požeminius pravažiavimus ir du tiltus. Per Šventąją statomas tiltas greitkelį nukreips į Ukmergės apvažiavimą, o iš čia jis bus tiesiamas į Panevėžį. Įrengtąja greitkelio dalimi jau dabar per parą pravažiuoja vidutiniškai po 4.000 autovežimių. Vienam dviejų juostų greitkelio kilometrui nutiesti reikia 550.000 rublių. Balys Čebatorius, aprašydamas "Tiesos" 86 nr. šio greitkelio tiesimą, pabrėžia, kad dabar Lietuvoje yra 33.093 kilometrų autovežimiams skirtų kelių, kurių vienas penktadalis turi asfalto dangą.

ATOMINĖ JĖGAINĖ

Jau esame rašę, kad atominė elektros jėgainė bus pastatyta prie Ignalinos, ant Visagino ežero kranto. Pirmiausia čia išaugo daugiabučiai namai statybininkams su privirtinta lenta: "1977 m. balandžio mėn. šiame mieste apsigyveno pirmieji energetikų miesto gyventojai". Lentą atidengė Ignalinos rajono kompartijos komiteto I sekr. K. Kasinauskas, gavęs simbolinį raktą iš statybininkų. Pastarųjų eilėse pilna rusų: autokranininkas Nikalojus Petrovas, montuotoja Tatjana Vojavodina, brigadininkė Larisa Bogdonovič, suvirintojas Josifas Vilkilionokas, brigadininkas Aleksandras Izmailovas, mašinistas Aleksejus Sidorovas, vedęs šiose apylinkėse gimusią Onutę. Pastariesiems buvo įteikta pirmoji dviejų kambarių buto paskyra. Naujajame bute juos sveikino kaimynai Pavelas ir Zoja Bezjazykovai. Iškilmės aprašyme minima tik viena kita lietuviška pavardė. Naujus butus gavo 85 šeimos, darbą pradėjo prekybiniai paviljonai. Baigiami statyti trys bendrabučiai, lopšelis-darželis vaikams. Naujuosius mokslo metus tikimasi pradėti naujoje mokykloje. V. Kst.

JAV LB visuomeninių reikalų taryba š.m. balandžio 3 d. Filadelfijoje buvo susirinkusi pirmojo posėdžio. Nuotraukoje tarybos nariai su keliais posėdyje dalyvavusiais JAV LB krašto valdybos nariais. Iš k. į d. sėdi: Violeta Kontcaitytė, JAV Lietuvių Jaunimo S-gos pirm. Birutė Zdanytė, Daiva Kezienė, visuom. r. tarybos pirm. Aušra Zerr, Dalia Jakienė, Danutė Muraškaitė. Stovi: Antanas Mažeika, Rimas Česonis, Bronius Vaškaitis, Linas Kojelis, JAV LB krašto valdybos pirm. Alg. Gečys, kun. K. Pugevičius, Algimantas Gureckas Nuotr. K. Čikoto

HAMILTON, ONT

Pagerbtas partizanas Daumantas

MOTINOS DIENA surengta buvo KLB Hamiltono apyl. valdybos gegužės 8 d. Pradėta šv. Mišiomis AV par. šventovėje. Pamaldas laikė prel. J. Tadarauskas, pamokslą pasakė kun. L. Januška. Visų vaikų vardu prie altoriaus gėles padėjo L. Liaukutė ir J. Baronaitė. Jaunimo Centre įvyko minėjimas. Prie įėjimo visoms motinoms buvo prisegtos pavasario gėlės. Iškilmę pradėjo apyl. valdybos pirm. K. Deksnys, pakviesdamas invokacijai prel. J. Tadarauską. Paskaitą skaitė teisininkė J. Kuraitė, pažymėdama, kad tautos pagrindas yra šeima, o vaikų tautinės sąmonės ir meilės nematytam kraštui — Lietuvai formuotoja yra motina. Įdomią paskaitą jauna teisininkė J. Kuraitė užbaigė padėka motinoms visų vaikų vardu už darbą, pasiaukojimą ir nepailstamą meilę, kuri vaikus lydės gyvenimo keliu.

Meninę programos dalį atliko Vysk. M. Valančiaus šeštadieninės mokyklos mokiniai. Ją pradėjo darželio, pirmo ir antro sk. mokiniai, pašokdami Kalvelį ir sudainuodami dainą "Mamytei". Paruošė mokyt. D. Pajarskaitė ir D. Lukavičiūtė. Vyresnių klasių — penkto, šešto, septinto ir aštunto mokinių choras, vad. mokytojų A. Matulienės ir G. Repčienės, padainavo "O atsimenu namelį". Penkto sk. mokinės D. Skvereckaitė ir R. Sadauskaitė padeklamavo "Motinai" eilėraštį ir J. Minelgos "Mamytei". Devinto sk. mokinės D. Beržaitytė, A. Kezytė ir R. Pleinytė paskaitė savo kūrybą, skirtą Motinos Dienai. Jas paruošė mokyt. A. Mikšienė. Septinto sk. mokinė R. Vaitiekūnaitė padeklamavo "Brangi mamytė". Sekė trečio ir ketvirto sk. mokinių choras, paruoštas mokyt. L. Lukavičiūtės ir M. Gudinsko. Mažieji sudainavo "Pas močiutę augau". Deklamavo Kareckas ir aštunto sk. mokinys E. Labuckas — B. Brazdžionio "Lietuvos motinai" ir Putino "Motinai, pasilikusiai Lietuvoje". Kadangi beveik visi mokyklos mokiniai buvo scenoje, sudainavo "Lopšinę". Programa buvo užbaigta vaidinimėliu "Pamestinukė", paruoštu mokyt. M. Kalvaitienės. Be mokytojos, dar vaidino penkto sk. mokinės L. Mačytė ir D. Koperskytė. Gražiai programą pranešinėjo dešimto sk. mokinė A. Giedrimaitė. Minėjimas baigtas giesme "Marija, Marija". Malonu buvo matyti pilną salę tėvų ir vaikų.

VEDYBINIO GYVENIMO 30 m. sukaktį giminių ir bičiulių tarpe atšventė Alf. ir Birutė Juozapavičiai. Susirinkusiųjų vardu pasveikino ir dovaną įteikė Stp. Šetkus. Sugiedojus "Ilgiausių metų", šeimininkai svečius pakvietė prie vaišių stalo. Malonu pažymėti, kad abu sukaktuvininkai gyvai reiškiasi organizaciniame Hamiltono gyvenime, užaugino ir lietuviškoj dvasioj išauklėjo dukras. Vyriausia — Gabija yra PL JS centro valdybos pirmininkė, Dainora eina ryšininkės pareigas centro valdyboje (abi baigusios un-tą), o jauniausioji dukra Danguolė pernai pradėjo studijas Toronto un-te.

KIEKVIENĄ DIENĄ, 7 v.v., AV parapijos šventovėje laikomos gegužinės pamaldos. Lietuva yra Marijos žemė, tad palaikykime gražią mūsų krašto tradiciją, gausiai lankydami pamaldas.

SĖKMINGAI VYKSTA Tautos Fondo piniginis vajus. Hamiltoniečiai mūsų laisvės reikalams daugiausia aukoja $5-$10. Iš organizacijų savo pareigą ir T. Fondo prašymą atliko KLB Hamiltono apyl. valdyba ir Lietuvių Namų akc. b-vė, paaukodami po $100. KLVS Ramovė Hamiltono sk. paaukojo $10.

VILNIAUS DIENA ir šiemet bus paminėta spalio 1 Jaunimo Centre.

Į LIETUVĄ ATOSTOGŲ išvyko E. Milašienė, tuo norėdama atžymėti savo 80 m. gyvenimo sukaktį. Ta proga sesuo G. Patamsienė suruošė gražias išleistuves. **K. B.**

LOS ANGELES, KALIFORNIJA. 1977 m. balandžio 17 d. įvyko Los Angeles šaulių kuopos globėjo Juozo Daumanto 25 metų mirties sukakties minėjimas. Kuopos pirm. K. Karuža tarė trumpą žodį į susirinkusius parapijos kieme ir paprašė pakelti Amerikos ir Lietuvos vėliavas. 10.30 v.r. organizacijos su vėliavom ir palydovais organizuotai nužygiavo į šventovę. Iškilmingas Mišias atnašavo salezietis kun. Sabaliauskas, kuris ir pamokslą pasakė. Klebonas prel. J. Kučingis pašventino Amerikos ir Lietuvos vėliavas, asistuojant krikšto kūmoms a.a. Lietuvos garbės konsulo dukrai dr. Rūtai Bielskytei-Hagmann ir Sofijai Puikūnienei. Amerikos vėliava buvo paaukota Onos Bielkienės, jos neseniai mirusio vyro prisiminimui. Lietuvos vėliava paaukota sav. kūrėjo mjr. Jono ir š. Sofijos Puikūnų.

Iškilmingų pamaldų metu chorui dirigavo kompoz. Br. Budriūnas, kuris šiam minėjimui sukūrė naują giesmę Daumanto garbei. Ją atliko choras su solistėmis J. Čekanauskiene ir B. Dabšiene. Pabaigai sugiedotas Lietuvos himnas.

Iškilmingas minėjimas įvyko parapijos salėje. Scena buvo papuošta Gedimino stulpais ir Vyčio kryžiumi. Prie scenos padėtas staliukas, užtiestas tautine juosta, ant kurio tarp gyvų gėlių švytėjo Juozo Daumanto paveikslas su įrašu "25 metai". Lietuvos vėliava perrišta juodu gedulo kaspinu.

Pirm. K. Karuža, pradėdamas minėjimą, pasveikino gausiai susirinkusius dalyvius ir priminė, kad ši Los Angeles šaulių kuopa taip pat yra įsteigta Lietuvos partizano, Červenės bolševikų kankinio kpt. Osvaldo Žadvydo, kuris buvo pirmasis tos kuopos pirmininkas ir jai 7 metus vadovavo su tuometiniais valdybos nariais-steigėjais: Stase Žadvydiene, Juozu Bričkum, Justinu Naujoku, Jonu Grikavičium ir Genovaite Grikavičiene. 1964 m. birželio 26 d. ir 1965 m. rugsėjo 5 d. įvykęs narių susirinkimas, pirm. O. Žadvydo pasiūlymu, parinko kuopos pavadinimą.

Šaulių kuopos vicepirm. Vl. Gilys pristatė susirinkusiems dalyviams vėliavų mecenatus — kūmas: dr. Rūtą Bielskytę-Hagmann ir š. Sofiją Puikūnienę. Pirm. K. Karuža, priėmęs iš kūmų minėtas vėliavas ir padaręs priesaiką, perdavė š. J. Naujokui ir š. J. Uksui, kurie jas įrikiavo scenoje šalia kitų organizacijų vėliavų. Pirmininkaujantis paprašė dalyvius pagerbti tylos minute Juozą Daumantą ir kitus žuvusius partizanus už Lietuvos laisvę.

Paskaitą apie Juozą Lukšą-Daumantą skaitė rašytojas Jurgis Gliauda. Jis labai spalvingai atskleidė velionies biografiją, partizanų kovos būdus su bolševikais Lietuvoje, jo kietą, nepalaužiamą būdą ir ištikimą meilę savo tėvynei. Daumantas, dar jaunas būdamas, įsijungė į Lietuvos laisvės kovotojų-partizanų eiles ir, susidarius pavojui, buvo priverstas nutraukti mokslą. Būdamas partizanų eilėse, jis rodė didelius sugebėjimus bei drąsą jam 1946-47 m. pavestose pareigose. Lietuvos pogrindžio vadovybė J. Daumantui patikėjo didelį ir svarbų uždavinį — prasiveržti į laisvuosius Vakarus ir ten atitinkamiems lietuvių veiksniams bei įstaigoms pranešti apie faktinąją padėtį okup. Lietuvoje, jos laisvės kovos pastangas. Daumantas, nežiūrint sutiktų kliūčių, atnešė kovojančios tautos sūnų laišką Šv. Tėvui ir užsienyje esančioms organizacijoms kitų svarbių dokumentų. Būdamas Vakaruose, Daumantas parašė testamentinį veikalą apie Lietuvos partizanų kovas "Partizanai už geležinės uždangos". Antroji jo knygos laida buvo pavadinta "Partizanai". Abi laidos buvo greitai išparduotos.

Vykdydamas savo draugams duotą priesaikos žodį grįžti į Lietuvą, Daumantas su savo idėjos draugu žurn. J. Būtėnu 1950 m. grįžo į okup. Lietuvą. Tęsdamas partizanų kovos uždavinius, 1951 m. spalio mėn., apsuptas stiprių okupantų karinių pajėgų, Punios miške žuvo.

Dalila Mackialienė paskaitė keletą ištraukų iš Daumanto knygos "Partizanai už geležinės uždangos".

Sveikino šaulių kuopą "Ramovės" pirm. Vl. Šimoliūnas, ALTos pirm. V. Čekanauskas, LB Vakarų apygardos vardu — V. Vidugiris.

Meninę dalį atliko sol. J. Čekanauskienė, sol. R. Dabšys, akompanuojami R. Apeikytės, kuri užbaigai atliko Mendelsono-Bartoldžio "Laidotuvių maršą". Visiems rengėjų vardu padėkojo kuopos pirm. K. Karuža. **K. Motušis**

Juozo Lukšos-Daumanto vardo šaulių kuopos veikėjai ir 25-rių metų velionies mirties sukaktuvių šventės programos dalyviai Los Angeles mieste. Pirmoje eil. iš kairės: J. Stankus, M. Banionienė, A. Lebedzinskas, O. Orlovienė, V. Paplauskienė, J. Paškauskienė, A. Galdikas ir J. Uksas. Antroje eilėje: J. Račius, S. Puikūnienė, pirm. K. Karuža, Rūta Bielskytė-Hagmann, rašytojas J. Gliauda, sol. J. Čekanauskienė, pian. R. Apeikytė, rež. D. Mackialienė, sol. R. Dabšys, J. Naujokas Nuotr. L. Kanto

Lietuviai savininkai **"Driftwood" motelio,**

netoli Palm Beach, maloniai kviečia visus lietuvius praleisti savo atostogas jų gražioje nuosavybėje, kuri yra prie garsaus Riviera Beach. Patogūs buteliai su virtuvėmis, vonios kambariais ir šildomu baseinu. Dėl rezervacijų kreiptis:

DRIFTWOOD Apts.
2432 Park Ave., Singer Island,
Riviera Beach, Fla., USA.
Telefonas 305-842-9107

PIGIOS ATOSTOGOS

Floridoje, Meksikoje, Havajuose, Barbadoje, Ispanijoje, Karibuose, Pietų Amerikoje

• Bilietai, rezervacijos, kainos į Lietuvą ir visas kitas šalis • Grupiniai skrydžiai bei ekskursijos • Kelionės laivais ir autobusais • Jau per 50 metų patarnaujame Hamiltono ir apylinkės keleiviams

1922 – 55 metai – 1977

• Greitas, mandagus, žinoviškas patarnavimas
• Visais kelionių reikalais kreipkitės į

Tasi TRAVEL SERVICE
58 JAMES ST. N.
HAMILTON
525-8686
AMERICAN EXPRESS Travel Service
REPRESENTATIVE

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street East, telefonas 544-7125
"TALKA"

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš. $8.000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 7½%
term. depozitus 1 m. 8½%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas.. 11%
nekiln. turto pask... 10%

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

Gegužės 30, pirmadienį, 7.30 valandą vakaro, Jaunimo Centre,
48 Dundurn Street North,
LOS ANGELES DRAMOS SAMBŪRIS
vaidins premijuotą
Birutės Pūkelevičiūtės 3 v. dramą
"Palikimas"
Įėjimas: suaugusiems $4.00, jaunimui — $3.00
"AUKURAS"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VEIKSNIŲ PASITARIME KLEVELANDE dalyvavo VLIKo atstovai dr. B. Nemickas, J. Valaitis, B. Bieliukas, A. Vedeckas, ALTai atstovavo dr. K. Bobelis, T. Blinstrubas, J. Talandis, dr. V. Šimaitis ir dr. J. Valaitis. Pasitarime aptarta bendroji Lietuvos laisvinimo veikla, tarpusavio ryšiai, politinių darbų padala, jų finansavimas, numatomi Tautos Fondo įstatų pakeitimai, galimybė ALTai įsijungti į šią lėšas telkiančią organizaciją. Pastaruoju klausimu platesnės informacjos nepateikia "ELTOS Informacijose" paskelbtas pranešimas.

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA sukvietė organizacijų atstovų pasitarimą Vašingtone rengiamų demonstracijų klausimu. Dalyvavo atstovai: ALTos — O. Baršketytė, JAV LB — B. Zdanytė, KLB ir Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos — J. Valaitis, PLB — J. Urbonas, PLJS — G. Juozapavičiūtė ir V. Nakas, JAV LJS — P. Bernotas ir PLJS patarėjas A. Zaparackas. Vicepirm. J. Valaitis telefonu pranešė VLIKo pritarimą šiam užmojui. Demonstracijoje dalyvauti bus kviečiami JAV ir Kanadoje gyvenantys lietuviai, latviai, estai. Jos tikslas — atkreipti amerikiečių dėmesį į Sovietų Sąjungos vykdomą Helsinkio susitarimų laužymą, į laisvo apsisprendimo teisę sovietų pavergtom Baltijos valstybėm. Angliškai demonstracijos bus pavadintos "Baltic Human Rights Rally", lietuviškai — "Baltiečių žygis už žmogaus teises". Demonstracijos įvyks prie Linkolno paminklo rugsėjo 24 d., jeigu tai dienai bus gautas leidimas, arba rugsėjo 17 d. Ši data pasirinkta dėlto, kad tada jau visi bus užbaigę vasaros atostogas ir kad kaip tik tuo metu Belgrado konferencija po ilgų diskusijų turės padaryti galutines išvadas apie Helsinkio susitarimų laužymą.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ pradėjo leisti mėnesinį biuletenį "Bridges" anglų kalba. Jis yra skiriamas tiems JAV lietuviams, kurie nemoka lietuvių kalbos arba yra atitrūkę nuo lietuviško gyvenimo. Kondensuota forma pateikiama žinių iš kultūrinio bei politinio lietuvių gyvenimo JAV ir pačioje tėvynėje. Biuletenis taipgi yra naudingas ir nelietuviams, norintiems susipažinti su lietuvių veikla. Redaguoja Algirdas Budreckis su redakciniu kolektyvu, kurį sudaro: M. Drunga, A. Dumčius, V. Jurgėla, G. Karosas, E. Meilus, A. Mitkus, V. Stankus, J. Stundža. Metinė prenumerata — $3. Adresas: Bridges, P.O. Box 9061, Boston, Mass. 02114, USA.

A.a. ANTANAS REKLAITIS, Lietuvos kariuomenės generalinio štabo pulkininkas, balandžio 30 d. mirė Čikagoje, sulaukęs 79 metų amžiaus. Baigęs Veiverių mokytojų seminariją, pradžioje mokytojavo, paskui įstojo į Lietuvos karo mokyklą ir baigė jos II laidą 1919 m. pabaigoje. Dalyvavo kovose su lenkais, Klaipėdos sukilimo operacijose. Augštuosius Vytauto D. kursus Kaune baigė 1924 m., generalinio štabo akademiją Prahoje — 1933 m. 1934-40 m. vadovavo kavalerijos pulkui, dėstė kavalerijos taktiką generalinio štabo Vytauto D. karininkų kursuose. Išeivijoje reiškėsi ramovėnų veikloje, daug jėgų skyrė JAV Lietuvių Fondui.

Argentina

MINDAUGO DRAUGIJA Berisse metiniame susirinkime naujojon valdybon išrinko: pirm. — J. Šišlauską, vicepirm — F. Persico, sekr. — L. Mikelaitį, nariais — A. Grišką, B. Marcinkevičių, A. Pamparą, R. Petronį, J. Stočkūnienę ir S. Šišlauskienę. Mėnesinį nario mokestį 20 pezų nutarta padidinti iki 50 pezų. Draugijos patalpose kiekvieną šeštadienio popietę jaunųjų ansamblio "Pumpurėliai" narius lietuvių kalbos, dainų ir šokių moko Elena Šaulienė.

BERISSO ŠVENTĖJE, minančioje šio miesto savivaldybės dvidešimtmetį, Mindaugo ir "Nemuno" draugijos dalyvavo bendroje eisenoje su Lietuvos ir Argentinos vėliavomis. Visi šventės dalyviai susibūrė prie dviejų atidengiamų paminklų. Vienas jų buvo skirtas San Martinui, kitas — ateiviams į Berisso miestą. Pastarasis yra papuoštas ateivius Berissui davusių valstybių pavadinimais ir spalvotomis jų vėliavomis. Ateivių vakaras su jų dainomis bei tautiniais šokiais įvyko vienoje gimnazijos salėje. Šioje programoje lietuviams atstovavo "Nemuno" draugijos tautinių šokių grupė ir jaunoji Mindaugo draugijos sol. Adriana Jocytė, padainavusi dvi lietuviškas dainas, už gausius plojimus atsilyginusi dviem ispaniškom dainom. Pirmą vietą už gražų elgesį ir tvarkingumą laimėjo ukrainiečių draugijos "Prosvita" vaikų grupė. Lietuviams teko II vieta.

Venecuela

ANKSTYVAS PRISIKĖLIMO MIŠIAS Karako lietuviams atnašavo kun. A. Perkumas, SDB. Pamokslo metu jis perskaitė vysk. V. Brizgio laišką Venecuelos lietuviams, o po pamaldų visus dalyvius pakvietė pusryčių. Kultūros fondo pirm. J. Menkeliūnas premijavo gražiausius margučius, laimėtojam įteikdamas jubilėjinius skautiškus ženklelius. S. Jankauskas ragino pusryčių dalyvius laikytis tautinių bei religinių lietuviškų papročių. Apie velykines tradicijas Lietuvoje kalbėjo dr. V. Dambrava.

Australija

TREČIASIS BALTIEČIŲ JAUNIMO SEMINARAS balandžio 16 d. Adelaidėje, Estų Namuose, susilaukė 60 dalyvių, kurių tarpe buvo 10 lietuvių. Pirmoje dalyje paskaitas apie savo tautų istoriją skaitė latvaitė Gunta Zvaigzne, estas Kaljo Linde ir Jūratė Grigonytė, paliesdami paskutniuosius aštuonis šimtmečius, kurie baigėsi nepriklausomybės atgavimu po I D. karo ir jos praradimu II D. kare. Pertraukos metu buvo parodytas filmas apie sovietinę koncentracijos stovyklą prie Rygos. Antrojon dalin buvo įtrauktos skirtingų temų paskaitos: Jono Mockūno — "Lietuviškoji mokykla išeivijoje", latvių Aldžio Putninšo — "Bendradarbiavimas su okupuotais kraštais" ir Andriaus Abelio — "Kultūrinio baltiečių palikimo sutelkimas". Didžiausio dėmesio susilaukė A. Abelis, pasiūlęs Australijos baltiečiams bendromis jėgomis įsteigti kaimą, jame sutelkti savo kultūrinį lobį, su kuriuo turėtų progą susipažinti turistai. Juos taipgi būtų galima supažindinti su baltiečių tradicijomis bei papročiais. Kaikurie seminaro dalyviai šį A. Abelio pasiūlymą sutiko kaip neįgyvendinamą svajonę. Svajone jį laiko ir pats A. Abelis, savo paskaitą užbaigęs pastaba: "I'll keep on dreaming!" Iš tikrųjų šis sumanymas yra sveikintinas. Jį būtų galima įgyvendinti, jeigu atsirastų mecenatų ir vietoj kaimo būtų pasitenkinta baltietiška sodyba su trijų tautybių pastatais.

MELBURNO UKRAINIEČIAI surengė protesto demonstracijas prieš žmogaus teisių laužymą Ukrainoje ir ukrainiečių žmogaus teisių komiteto suėmimą Kieve. Demonstracijose su savo vėliavomis dalyvavo ir kitų Sovietų Sąjungos okupuotų tautų atstovai. Lietuvos vėliavą su garbės palyda nešė L. Padgurskis. Pamaldas už pavergtą Ukrainą bei kitas šalis po atviru dangumi laikė aštuoni ukrainiečių kunigai ir kun. Pr. Deksnys, skambant ukrainiečių choro giesmėms. Po pamaldų kalbėjo ukrainiečių veikėjai ir jiems solidarumą reiškiantys kitų tautų veikėjai. Lietuvių vardu prabilo Algirdas Žilinskas. Demonstracijose dalyvavo ir žodį tarė buvęs liberalų partijos senatorius McManus, pasižymėjęs pavergtųjų tautų bičiulis, kovotojas už žmogaus teises. Demonstracijų metu buvo dalinamos ukrainiečių išleistos brošiūros "Skatinkime vyriausybę ginti žmogaus teises", "Žmogaus teisių pažeidimai Ukrainoje". Visi dalyviai šiuo reikalu pasirašė specialią peticiją Australijos vyriausybei.

Britanija

LONDONO LIETUVIAI arkiv. J. Matulaitį, MIC, 50-tųjų jo mirties metinių proga prisiminė ir pagerbė balandžio 3 d. specialiomis pamaldomis Šv. Kazimiero parapijos šventovėje, akademija Sporto ir Socialinio Klubo salėje. Mišias už velionį atnašavo kun. dr. J. Vaišnora, MIC, svečias iš Romos. Savo pamoksle jis priminė daugelio lietuvių užmirštą įdomų faktą, kad 1926 m. toje pačioje šventovėje ir netgi prie to paties altoriaus Mišias Londono lietuviams yra laikęs arkiv. J. Matulaitis, MIC. Pamaldų metu giedojo Londono lietuvių choras, vadovaujamas muz. J. Černio. Akademijoj paskaitą apie arkiv. J. Matulaitį, MIC, jo darbus Dievui ir Tėvynei skaitė kun. dr. J. Vaišnora, MIC. Meninę programą atliko smuikininkas Jonas Parulis ir pianistas Vincas O'Brien, solo dainavo muz. J. Černis. Įdomų nežinomo autoriaus eilėraštį "O Viešpaties Tarne kilnusis", gautą iš Lietuvos, perskaitė V. Zdanavičius. Žodį tarė tuo metu Londone viešėjęs Jonas Kedys, žurnalistas ir Australijos, redaguojantis žurnaliuką "News Digest-International". Tą pačią dieną parapijos svetainėje jis padarė pranešimą apie Australijos lietuvių gyvenimą bei jų veiklą.

Vokietija

MOTINOS DIENĄ Hanau lietuviai gegužės 1 d. pradėjo ekumeninėmis pamaldomis Šv. Dvasios šventovėje. Jas laikė katalikų kun. A. Bernatonis ir ev. liuteronų kun. Fr. Skėrys, sakęs pamokslą apie vaikų pagarbą motinai ir tėvui. Pamaldų metu buvo giedamos evangelikų ir katalikų giesmės. Į parapijos salėje susirinkusius minėjimo dalyvius prabilo VLB Hanau apylinkės pirm. Albertas Kėmeraitis, sveikindamas visas motinas bei močiutes, džiaugdamasis, kad po septynerių metų į Hanau vėl atvyko Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama M. Dambriūnaitės. Paskaitą "Meilė — šeimos pagrindas" skaitė ev. kun. Fr. Skėrys, paliesdamas ir tėvynės meilės temą bei jos apraiškas. Kultūrinei programai vadovavo kun. A. Bernatonis. Estrados sol. V. Rakauskaitė-Landienė padainavo porą motinoms skirtų dainų, Vasario 16 gimnazijos šokėjai atliko Šustą, Kubilą, Sadutę, Čigonėlį, Gyvatarą. Eilėraščiais ir muzika programą papildė vietinės meninės jėgos. Padėkos žodį jos atlikėjams ir visiems minėjimo dalyviams tarė VLB Hanau apylinkės pirm. A. Kėmeraitis. Mamytėms ir močiutėms įteikus po gėlę, prasidėjo suneštinės vaišės, trukusios iki 10 v.v.

"Ontario Place" atidaromas šį šeštadienį

Tai pramogų vieta

Naujas "Ontario Place" sezonas pradedamas gegužės 21 dieną, 10.30 v.r.

Anne Murray pasirodys "Forumo" programoje ilgąjį savaitgalį — gegužės 21, 22 ir 23 dienomis, 3 v.p.p.

Fejerverkai — gegužės 23 d., 8.45 v.v.

Kanados cirkas "Puck" demonstruoja "Ontario Place" patalpose pačias didžiausias įdomybes, žavėdamas jūsų šeimas trapecijų gimnastika, magikais, juokdariais ir gyvuliais.

Specialus kino teatras "Cinesphere", vienintelis Kanadoje turįs milžinišką šešių augštų ekraną, rodo nuostabų filmą "Tylusis dangus" (Silent Sky). Tai filmas apie sklandymą su originalia Hagood Hardy muzika. Taip pat filmas "Vieta gyventi" (A Place to Stand), laimėjęs Ontario Akademijos premiją, rodomas I teatre. Trečias filmas "Azilda" (A for Azilda), alfabetinis, daugiaformis, pradedamas rodyti II teatre, o ketvirtasis — "Atspindžiai" (Reflections) III teatre.

Vaikų miestelis, visame pasaulyje išgarsėjęs nuotykių kraštas jaunuoliams ir priešmokyklinio amžiaus vaikam, yra pasiruošęs visus sudominti. Forumas, cirkas, teatrai ir vaikų miestelis yra nemokami (užtenka bendrojo įėjimo bilieto).

"Winston's at Ontario Place" atidaromas naujuose "Trilium" restoranuose ir paviljonų svetainėse. Tai prisideda prie kitų 20 restoranų, užkandinių, aludžių, kurių daugumoje yra visokių pramogų, šokių, paežerės stalų, žadinančių apetitą. Populiarūs pedaliniai laiveliai jau vandenyje, ekskursiniai laiveliai paruošti, laivas "HMCS Haida" taip pat jūsų laukia.

Lankymo laikas: parkas atidaromas 10.30 v.r., uždaromas 1.00 v.r. (sekmadieniais 10.00 v.v.).
Kasdienine vasaros programa: nuo gegužės 21 d. iki rugsėjo 5, Darbo šventės, parkas atidarytas visas septynias savaitės dienas. Rudens savaitgalių programa: nuo rugsėjo 10 iki spalio 10 dienos parkas atidaromas tiktai šeštadieniais, sekmadieniais ir šventadieniais.
Įėjimas. Suaugusiems (nuo 18 metų) — $2.00 ($1.00 po 9.00 v.v.); jaunimui (nuo 13 iki 17 metų) — $1.00; vaikams (iki 12 metų) be palydovų — $1.00; vaikams (iki 12 metų) su suaugusiais palydovais — 50 ct.; pensininkams — nemokamai.
Pastaba: Kaikurios kainos ir nuostatai keičiasi Kanados krašto parodos metu — nuo rugpjūčio 17 iki rugsėjo 5 dienos.
Autoaikštės — parodos plote ir rytinėje saloje.
Dažną transportaciją parūpina TTC autobusai ir GO traukiniai.
Įvairūs dalykai. Invalidams bei silpnos sveikatos lankytojams parūpinami vežimėliai, jeigu prašoma. Skambinti (416) 965-7619. Kambariniai gyvulėliai neįleidžiami į parką. Ontario Place, 955 Lakeshore Blvd. West, Toronto, Ontario, Canada (416) 965-7164.

ontario place

A Crown Corporation of the Government of Ontario, Ministry of Industry and Tourism, Claude Bennett, Minister.

Atvykome Kanadon prieš 30 metų

Dundas gatvė Toronte nejuokais dundėjo

ANICETAS LUKOŠIUS

Netaip jau lengva suprasti kodėl tie metai taip greitai bėga, skuba, skriste skrenda. Štai ir trisdešimtasis pavasaris čia mus pasitiko, skubėdamas vis tolyn.

Visai nauja karta mūsų jaunimėlio čia gimė, užaugo, gyveniman išėjo. Netgi ir antroji karta spėjo gerokai paūgėti bei įsirikiuoti į bendrąsias gretas.

Kaip šiandieną prisimename tą laikotarpį, kai, atlikę įvairias pasirašytas sutartis dirbti miškuose, kasyklose, ūkiuose ar šeimose, leidomės laimės jieškoti, nedrąsiai žvelgėme didžiųjų centrų link. Visi žinojome, kad niekas mūsų tenai nelaukia, taigi patiems reikės rytojumi pasirūpinti.

Dundas gatvė Toronte nejuokais tada dundėjo nuo mūsų gausių žingsnių. Kasdieną jon plaukė vis naujos mūsų tautiečių grupės, matėsi vis kiti veidai. Tas parkelis prie lietuviškos bažnytėlės knibždėte knibždėjo mūsiškių. Ir ko čia neprikalbėta, nepridūmota, neplanuota. Įvairūs pašnekesiai, įspūdžiai ėjo iš lūpų į lūpas. Valandų valandomis čia poilsiauta, diskutuota, naujojo krašto nuotaikomis gyventa.

Netgi tą vietą, valandą ir medį, kur draugai mėgsta susirinkti, sėdėti, šnekučiuotis ir laukti, atmintinai žinojom. Visuose plazdėjo ta pati jaunystė, tas pats gyvenimas, pilnas įvairiausių planų bei sumanymų.

Štai, tenai, ant šaligatvio, vėl pasirodė naujas būrys mergužėlių. Visos dar nematytos. Eina, dairosi, sustoja. Aišku, tai mūsų sesės lietuvaitės, to pačio likimo bendrakeleivės. Visų vyriškių akys tuojau nukrypsta ton pusėn ir lydi jas. Kas jos, iš kur, ar neplanuoja čia pasilikti? O gal tik pravažiuojančios?

Štai, stabteli jos ties "Rūtos" valgykla, nedrąsiai pasižvalgo ir, tarytum jaunos grakščios stirnaitės, subėga vidun. Nevienam suvirpa paširdžiai, atbunda per tas visas gyvenimo audras prigesęs jausmai, kažkoks sunkiai apmaldomas ilgesys užlieja krūtinę. Visiems jau laikas ir apie rimtesnį nuosavą šeimos lizdelį pagalvoti. Ne ką gi čia daugiau ir besulauksi. Jau ir taip toli atkeliauta ir po pasaulį prisiblaškyta, daug metų betiksliai praleista. O gal dar jos laisvos, gal dar niekam nepasižadėjusios? — kiekvienas klausia save, spėlioja, viliasi.

Nedidukė buvo ta lietuviška bažnytėlė tenai parko kampe. Oi, kas čia darėsi sekmadieniais! Silpnesnės sveikatos žmogau nė nebandyk į vienuoliktines pamaldas. Tikrai subraškės čia tavo šonkauliai. Ką gi, reikia stovėti lauke. Vistiek jau šis tas, geriau kaip nieko. Sulauki pamaldų pabaigos ir matai lyg kokia srovė veržiasi laukan. Aišku, pirmiausia pastebi tuos naujuosius dar tik vakar užvakar čia atsiradusius švelniuosius veidelius, pagauni tų melsvų akių žvilgsnius, na, ir minutėlei esi laimingas, lyg ir laimėjęs šį tą.

O kas ten darydavosi šeštadienių vakarais salėje po bažnytėle, kai visi ir iš visur rinkdavosi pavakaroti, susipažinti, pasilinksminti! Niekur kitur nebuvo tekę matyti tokio didelio jaunų žmonių susigrūdimo, energijos, entuziazmo. Didžiausias rūpestis buvo tas, kad mūsiškių vyriokų buvo bent tris kartus daugiau nei mergužėlių. Būdavo, kad ir labai jau nusižiūri ir seki kokią nors skaitstaveidę, bet vos tik muzikantas užčirpino, net penki, šeši prie jos pripuola ir visas gražiąsias svajones tarytum į gelmes paskandina.

Perdidelis buvo spaudimas ir tų vargšų nervų dirginimas. Iš visko matėsi, kad ir dar teks palūkėti. Ne tėviškė čia ir ne gimtasis kaimas. Tokia jau mūsų klajūnų dalia.

Po visos eilės panašių patyrimų lietuviškos šeimos lizdelio susukimas daugeliui pasidarė tolimas. Tikriausiai nevienas čia atkeliavusių dar ir dabar yra paženklintas tuo nelabuoju sėnbernystės, tai yra "žaliojo dobilo" ženklu.

Tokios buvo mūsų dienos anais kūrimosi metais, kurie jau toli praeityje...

"... stori medžiai juokės, mes — nuo Seredžiaus ir nuo Luokės". Taip važiavo į miškų darbus Kanadoje pirmieji ateivių transportai

Nuotr. Vyt. Maco

Pašto tarnautojo laiškas skaitytojams

Gerb. Redaktoriau,

Vis dažniau "Tėviškės Žiburiuose" pasirodo straipsniai, kaltinantys Kanados paštą. Daug lietuvių dirba įvairiose pašto įstaigose, bet nė vienas iki šiol neatsakė tiems nepatenkintiems skaitytojams. Aš irgi dirbu pašto įstaigoje, tad bandysiu paaiškinti padėtį.

Pirmiausia leiskite pasakyti, kad "T. Žiburiai" yra vertingas ir įdomus savaitraštis. Straipsniai, išspausdinti šiame laikraštyje, yra tiek pat įdomūs bei aktualūs (kaip pvz. "Reader's Digest") už savaitės, metų ar dvejų. Gi politinės ar kasdieninės žinios jau būna girdėtos per radiją, matytos televizijoje, skaitytos dienraštyje. Todėl ypatingai skubus pristatymas šio laikraščio nėra svarbus.

Pasaulis, o kartu ir mūsų gyvenimas, yra žymiai pasikeitęs per pastaruosius 10 ar 20 metų. Jau nėra tokio patarnavimo, kaip buvo anksčiau, nei banke, nei krautuvėje, nei automobilių aptarnavimo stotyje... Nėra tokio paties patarnavimo nė pašte. Atseit, mes gyvename "permissive society" laikus. Tikriausia ir ten, kur mes kiekvienas dirbame, ar net šeimose nėra tokios pačios tvarkos, kokia buvo anksčiau. Čia susiduriame su sena tiesa: mes nepatenkinti demokratine, kartais atrodančia palaida tvarka, bet švęstos abi sidabrinės sukakvisi norime demokratiniame krašte gyventi. Nepatenkinti kitų įstaigų patarnavimais, bet ar mes patys taip labai stengiamės savo darbe, kaip anksčiau?

Daug kas skundžiasi pašto ženklų pabrangimu. Tai yra dėlto, kad paskutiniais metais visos kainos kilo, bet ne pašto. Net ir dabar, jeigu pasižiūrėsime, kiek kainuoja paštas kituose kraštuose, matysime, kad Kanados pašto kainos yra per pusę pigesnės. Pvz. laiškai iš Australijos — 40 ct., iš Vokietijos — 50 ct. ir t. t. Kanadoje ženkliukas bet kur Š. Amerikoje kainuoja 12 ct. Šiais laikais tai yra labai mažai. Juk šokolado plytelė kainuoja 25 ct., o viena cigaretė — apie 5 ct.

Eilinis pašto tarnautojas uždirba maždaug $6 į valandą. Tiek uždirba, kaip ir seniau, ugniagesiai, muitininkai, policininkai. Įsivaizduokime kiek pašto ženklų po 12 ct. reikia parduoti, kad sumokėtų tik vienam paštininkui už vieną darbo valandą! Panašiai uždirbame kiekvienas iš mūsų dirbančiųjų, o kiti norime dar daugiau.

Nenoriu šiame straipsnyje kaltinti nei pašto darbo unijos (CUPW), nei pašto ministerijos. Ir viena, ir antra pusė yra padariusi daug klaidų, kurios atsiliepia į pašto tarnautojų moralę ir publikos laikyseną.

Dabar pažiūrėkime į antrąją pusę — publiką, kuri naudojasi pašto patarnavimias. Aš sakyčiau, kad maždaug 40% už blogėjantį pašto patarnavimą esame mes visi kalti. Sunku tai įsivaizduoti ir suprasti nedirbant pašte. Mums svarbu tiktai mūsų laiškas, o paštui — visų laiškai. Pvz. žmogus sako: "Aš padariau klaidą adresuodamas." Bet tokių "mes" juk yra milijonai. Štai keletas pavyzdžių.

Dažnai adrese būna sumaišyti numeriai — pvz. vietoj 135 užrašoma 153. Laiškai įmetami į pašto dėžutę neužklijuoti. Iš tokio voko iškrinta pats laiškas arba čekis. Užrašomas apartmento vardas, bet ne gatvė. Juk tame pačiame mieste yra St., Ave., Rd., Cresc. tuo pačiu vardu. Siuntos būna blogai įvyniojamos. Tai yra tik dalis tokių palyginti mažų dalykėlių, kuriem sutvarkyti reikia daug ir brangaus pašto tarnautojo laiko. Kaip gali šie tarnautojai skirstyti laikraščius, kurie siunčiami antra klase, kai jie užimti atitaisymu siuntėjų klaidų pirmos klasės pašto siuntose?

Dažnai dėl kiekvieno prapuolusio "paklydusio" laiško ar siuntinio būna pareikštas skundas - pajieškojimas. Čia ir vėl daina be galo. Jeigu neatsakysi siuntėjui į pajieškojimą, supyks. Norint atsakyti, reikia faktų, kurių atradimas užima daug laiko. Dar blogiau, kai galų gale randama, kad buvo paties siuntėjo kaltė dėl skubėjimo.

Reikia atsiminti, kad gyventojų skaičius yra žymiai padidėjęs. Jie, ypač bendrovės, siunčia daug laiškų, prašymų (juk tik 12 ct.!), laikraščių, skelbimų. Ir kiekvienam jo pasiųstas dalykas yra svarbus.

Apvaldyti tai masei naudojamos automatinės paskirstymo mašinos. Gi mašina nėra nei tokia akyli, nei tokia atsargi, kaip žmogus: pameta neužklijuotą laišką, sudrasko blogai paruoštą siuntą. Kalbant apie mašinas: kiek daug iš mūsų naudojame pašto kodo numerį ant siuntų ir kaip **tikslus** jis yra?

Su mūsų išeivijos laikraščiais gal pats blogiausias dalykas yra tas, kad jie spausdinami ir išskirstomi didmiesčiuose — Toronte, Čikagoj ar pan. Gi didmiesčių paštai visada buvo labiau užimti su paskirstymu, skundais ir darbo jėgos nepastovumu. O kai dėl pašto lėtumo, tai tas pats vargas visuose kraštuose. Sunku įsivaizduoti tai šiais laikais, kai lėktuvai skrenda garso greičiu. Žinome betgi, kai pašto siunta eina per didmiestį, tai ir užkliūva.

Pagaliau mes turime būti dėkingi, kad gauname paštą iš viso. Yra daug kraštų, į kuriuos pasiųstas paštas prapuola kaip vandenyje. Tikėkimės, kad tai niekad neįvyks Kanadoje. O kad taip nebūtų, visi turime, kuo galime, prisidėti prie padėties gerinimo.

F. Fedaras

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Canadian Art Memorials Ltd.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Ontario pagelbės darbdaviams mokėti atlyginimus jaunuoliams, pasamdytiems dirbti vasaros metu. Štai kaip vykdoma ši programa

Jeigu turite verslą arba ūkį ir sudarote naują poziciją vasaros metui, Ontario Jaunimo Įdarbinimo Programa (Ontario Youth Employment Program) duos jums pašalpą — $1 į valandą mokėti atlyginimams jūsų pasamdytų darbo neturinčių jaunuolių.

Pašalpa duodama iki šešių naujų darbo pozicijų kiekvieno verslo ar ūkio darbovietei (operational site). Galite samdyti kiekvieną bedarbį jaunuolį 15-24 metų amžiaus, gyvenantį Ontario provincijoje ir turintį teisę joje dirbti.

Programa bus pradėta vykdyti nuo 1977 metų gegužės 30 dienos ir truks iki 1977 metų rugsėjo 16 dienos. Pilnų 16 savaičių įsipareigojimas nereikalaujamas.

Blankai darbdavių prašymų Ontario Jaunimo Įdarbinimo Programai gaunami vietinėse darbo įstaigos (Canada Manpower Centres). Kadangi lėšos yra ribotos, prašymai turėtų būti paduoti kiek galint greičiau.

Platesnės informacijos teiraukitės vietinėje darbo įstaigoje arba:

Ontario Youth Secretariat
Queen's Park
Toronto, Ontario M4Y 1A3
Phone (416) 965-5627

Ontario Youth Secretariat
Margaret Birch,
Provincial Secretary
for Social Development

William Davis,
Premier

Province of Ontario

Baigusieji lituanistinius kursus Toronte

Kristina Dambaraitė

Algis Rimkus

Rima Gustainytė

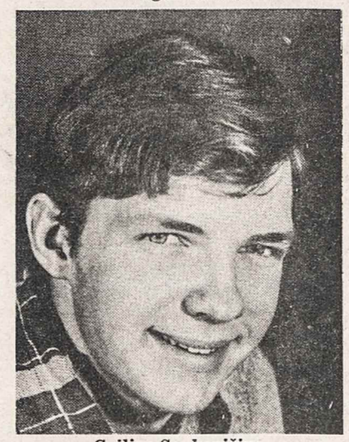

Gailius Senkevičius

Vida Janulaitytė

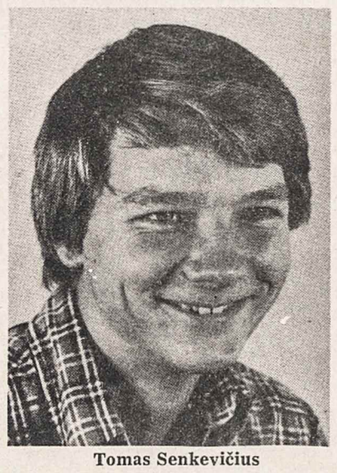

Tomas Senkevičius

Dana Jokūbaitytė

Audra Stadytė

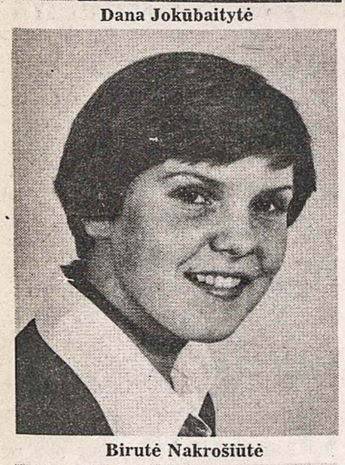

Birutė Nakrošiūtė

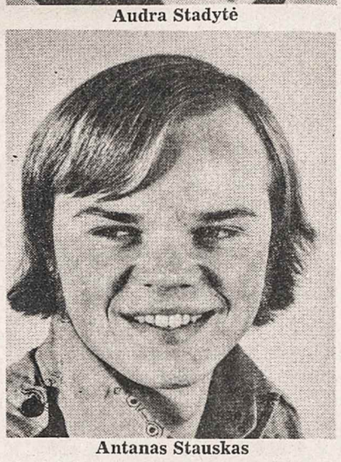

Antanas Stauskas

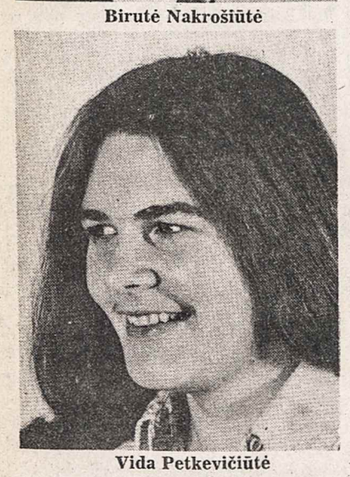

Vida Petkevičiūtė

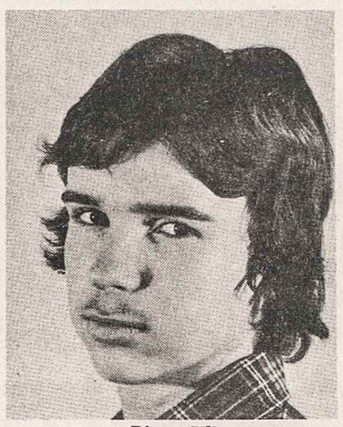

Rimas Ulba

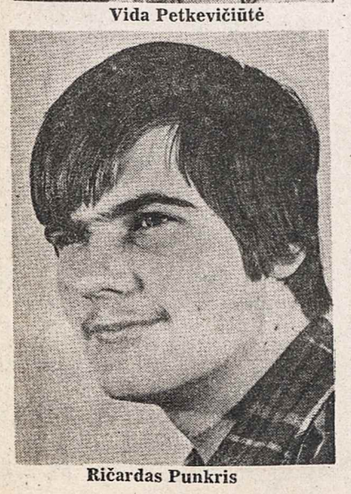

Ričardas Punkris

• Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didelė gėda savosios gerai nemokėti

Lietuvių šeimos kalba yra lietuvių kalba

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai ir įnašai:

718. Agurkiai, V. ir G., Hamiltonas $200
719. Hamiltono Mergaičių Choras "Aidas" 100
720. Matulaitis, Vitalis 100
721. Elvikio, Jono atm., Delhi 100
722. Elvikio, Antano atm., Delhi 100
723. Šenfero, Stasio atm., Torontas 220
724. Toronto LJA "Gintaras" 100
725. Andrulioniai, Vincas ir Eleonora, Rodney 300
726. Zuloniėnė, Delfina, Mississauga 100
727. Baltrušonio, Antano atm., Montrealis 100
728. Čerškaus, Vinco atm., Glencoe 460

Įnašus papildė:

198. Karbūno, Leono atm. iki 500
272. KLK Moterų Dr-jos Delhi sk. 500
430. Jokubilius, Silvestras 900
431. Jokubilienė, Elena 900
75. DLK Gedimino šaulių kuopa, Delhi 300
354. Vitkūnas, J. 1400
107. "North Sylva Ltd." 900
98. Prisikėlimo kredito kooperatyvas 1000
326. Stankai, Kazys ir Vanda 125
717. Bulionio, Jono atm. 665
15. Lelis, Petras 800

Perankstyvas praradimas kovotojų už lietuvybės išlaikymą ir Lietuvos atstatymą yra skaudus smūgis ne tik mums išeivijoje, bet ir kovojantiems broliams mūsų Tėvynėje.

Hamiltonas liūdi trijų taurių vyrų. Š.m. pradžioje mirus J. Bulioniui, artimieji draugai jo darbams atžymėti ir pagerbti sudėjo $566. Anksčiau buvo paskelbtas "Talkos" įnašas kaip buvusiam jos pirmininkui. Be to, aukojo po $30: E. Gudaitis, B. Jankevičienė, C. Mickūnas, P. Šimkus; po $25: S. Bubelienė, B. Kronas, A. Tėvelis; po $20: R. Bulionienė, P. ir T. Bulionis, J. Dubinskas, A. Krakaitis; po $15: V. Pilkauskas, S. Pulkys, J. Svilas; po $10: E. Antanaitienė, P. Armonas, Z. Čečkauskas, A. Dronsatavičius, L. ir D. Gutauskai, A. ir N. Gutauskai, J. Kažemėkas, J. ir H. Kšivickiai, V. Leparskas, V. Morkūnas, J. Paukštys, M. Pikė, D. Pikė, J. Pleinys, S. ir M. Raupėnai, E. Repčytė, A. ir G. Repčiai, Z. ir P. Sakalai, A. Šešelgienė, I. Varnas, H. Zeids, K. ir H. Žilvičiai; po $5: H. Jefremow, E. Kairys, L. Skripkutė, P. Vaitonis ir Z. Vainauskienė.

1977 m. kovo 3 d. mirė hamiltoniškis Antanas Elvikis. Jo sesuo Ona Šiurnienė brolį įrašė į Fondo narius; taip pat p.p. Šiurnos, norėdami įamžinti prieš trejus metus laivelio katastrofoje žuvusį Antano sūnų Joną Elvikį, įrašė į Fondo narių eiles greta tėvo. Fondas nuoširdžiai dėkoja.

Torontas nustojo vieno nuoširdaus veterano — Stasio Šenfero. Jo atminimui draugai bei artimieji aukojo Fondui: $30 — kun. P. Dilys su šeima; $20 — M. Šenferienė; $15 — M. Ramanauskas; $11 — V. Štreitas; po $10 — Algis ir Dalia Grybai, anūkai — Vilius ir Soneta, S. Grizickas, A. Pusvaškis, H. ir V. Gumauskai, A. Basalykas.

Po $7 — A. ir J. Venslovaičiai; po $5 — Marija F. Jokūbynienė, V. Dalindienė, P. Jurkšaitis, M. Žaliauskas, M. Račys, J. Maniuška, P. Kirstukas, J. Urbonas, J. Budreika, J. Žiurinskas, A. Stankus, J. Murkūnas, P. Kuliešis, J. Dagys; $3 — E. Šaltmirienė, $ 2 — XY.

A.a. Vincą Čerškų pagerbdami, draugai, kaimynai bei lietuvių organizacijos jo vardą įrašė į KL Fondą. Aukojo $100: Lietuvių Ūkininkų Klubas Rodney; $50: M. ir P. Jocius; po $25: Z. ir L. Morkus, R. Vilembrektas, KLB Rodney apylinkės valdyba, dr. ir Ponia Šepečiai; po $20: J. Bersėnas, P. Kaziukonis, M. Keresevičius, V. Andrulionis, J. ir S. Paketūras, Z. ir P. Sakalas, J. Brazlauskas; po $15: J. Ignaičiai, J. ir K. Valaitis; po $10: A. Kažemėkaitis, G. K. Gaputis, P. Kramauskienė; po $5: A. Grigas, J. Aušrotas.

A.a. Antaną Baltrušį įrašė į Fondą jį mylinti sesuo Magdalena Pakulienė. Fondas nuoširdžiai dėkoja.

Džiugu matyti mūsų remiamus ir taip gražiai besirodančius jaunimo vienetus "Aidą" ir "Gintarą" įsirašiusius į Fondo narių eiles.

Sveikiname ir visus kitus naujus Fondo narius ir įnašus papildžiusius asmenis bei organizacijas, kaip katalikių moterų Delhi skyrius, Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas, nuolatiniai įnašų didintojai Silvestras ir Elena Jokubiliai, J. Vitkūnas, P. Lelis, "North Sylva" ir a.a. L. Karbūno žmona. Fondas dėkoja visiems.

Primename visiems Fondo nariams, kurie yra pakeitę adresus, pranešti Fondo sekretoriui: 28 The Palisades, Toronto, Ont., M6S 2W8.

KLF VALDYBA

Rengiamės dainų šventei

Metinis Hamiltono parapijos choro koncertas

KAZYS MILERIS

1978 m. Toronte įvykstančiai Amerikos ir Kanados lietuvių dainų šventei jau pradėjo rengtis visi mūsų chorai. Jai rengiasi ir Hamiltono Aušros Vartų par. choras, kuris didėja ne vien tik nariais, bet ir nauju entuziazmu. Kitų metų didžiajai Lietuvių Dienų vasarai reikia parengti 21 dainą. Šiam chorui bent pusė tų dainų jau yra žinomos. Mūsų choras, nors ir vadinamas parapijiniu, ne vien tik gieda, bet ir dainuoja.

Gegužės 7 d. šis choras turėjo savo pavasarinį dainų koncertą, kurio pasiklausyti susirinko pilna Jaunimo Centro salė. Keturiasdešimt dainininkų, diriguojant A. Paulioniui ir akompanuojant J. Govėdui, davė trumpą, bet įdomų koncertą. Šiam koncertui dainos buvo parinktos lengvo žanro, skambios, dar čia negirdėtos.

Koncertas prasidėjo "Šešupėle miela", kur Pr. Ambrasas P. Orintaitės eilėraščiui davė svajingą, lengvą ir gražiai nuskambančių akordų muziką. O žodžiai jau labai išsakantys tremtinio tėvynės ilgesį: "Šešupėle miela, pasaka sraunioji, kaip svajotą sapną, vis tave girdžiu... Kaip alyvos žiedas, kaip daržely mėtos, kvepia tavo vardas svetimuos laukuos..." Po to sekė "Joninių daina", kur D. Urnavičiūtės labai vykusiai nusakyta Joninių nakties ir žydinčio paparčio jieškojimo nuotaika. Trimis posmais choras raliuojančiai apdainavo tradicinį Joninių vakarą, kuris galėjo būti Lietuvoje ant Rambyno kalno ar kur kitur. Trečioji daina buvo "Pievos pražydo" — gražus valsas ir gražūs žodžiai su pasikartojančiu tipišku lietuvišku priedainiu "Oi lylia, lylia..." Dainuoja beveik vien moterys, leisdamos vyrams įsijungti tik prie užbaigos. Toliau — J. Stankūno "Humoreska", moterų choro daina, kuri jau buvo dainuota ir Kanados liet. dainų šventėje. Tai polkos, dviejų ketvirčių takto, greita daina, J. Antanaičio žodžiais nusakanti flirtuojančios mergaitės išvedžiojimus. Daina gyva, žaisminga ir gerai skambanti, kurią gražiai padainavo mūsų AV par. choro moterys. Po šios dainos sekė deklamacija. Visų moterų deklamatorių mėgstamą K. Binkio "Gėlės iš šieno" meistriškai atliko Ald. Matulienė. Koncertas buvo tęsiamas visų mėgstama sena mūsų choro daina "Tik tu prisimink". Ši sykį ji buvo paįvairinta, pridedant prie jos paties chorvedžio A. Paulionio sukurtą įvadinę aranžuotę su moterų ir vyrų balsų dialogu, kurį vyrai atliko su Jimmy Durante dainavimo charakteristika. Tada buvo padainuotas dar vienas kūrinys — M. Vaitkevičiaus "Draugystės valsas", kuris buvo atliktas vienų vyrų, vienų moterų ir visų drauge. Nesudėtinga, bet graži melodija, kuri gana gražiai nuskambėjo ir susilaukė iš publikos daug katučių. Užbaigai — "Oi, motinėle, svečiai atvažiuoja", liaudies dainos harmonizacija, kuri nuskambėjo trankiai, skubiai, sujaudintai, kaip ir pats apdainuojamas įvykis.

Choras pasirodė gražiai ne tik geru skambėjimu, bet ir gera išvaizda: moterys pasipuošusios pavasarinių spalvų balinėm sukniom, vyrai — šventiškai atrodančiom juodom eilutėm ir tokiais pat kaklaraiščiais. Tinkama buvo ir choro laikysena bei jaučiamas visų noras pasirodyti kuo geriausiai kad ir nedėkingoje akustiniu atžvilgiu salėje. Čia galėjai patirti, kad tik mišrus choras gali duoti pilną ir tikrą dainos bei skambesio pajautimą.

Prie pasisekusio koncerto daug prisidėjo ir talentingo jauno muziko J. Govėdo mikliai per pianino klaviatūrą bėgiojantys pirštai.

Dirigento A. Paulionio mėgstama diriguoti kompozicija, atrodo, yra trijų ketvirčių. Jo parenkamuose repertuaruose daugiausia ir būna dainų valso takto. Dirigento mostai užtikrinti, lengvi, žaismingi, su preciziškais balsų įstojimų nurodymais. Kaip ir iškiliųjų dirigentų, jo lūpos, rodos, lyg ir dainuoja visas keturias choro balsų dalis. Žmogus, gyvenantis už 35 mylių, St. Catharines, dirba su Hamiltono choru jau 11 metų. Jo vadovavimas tikrai paliks šiam chorui istorinę ir didžiausią žymę. Norėčiau tik būti neišsipildančių pranašysčių pranašu ir tvirtinti: kai nebeturėsime Paulionio, nebeturėsime ir choro.

Galime įsivaizduoti, kas atsitiktų, jei nutiltų mūsų chorai lietuvių parapijų šventovėse, tautiniuose minėjimuose ir visokiose mūsų šventėse. Išimk iš Velykų Prisikėlimo choro giesmių skambesį, įsivaizduok tylias Kalėdų Bernelių Mišias, Vasario 16 minėjimą, tik kažkam pianinu paskambinant Lietuvos himną! Arba kokia būtų Lietuvos Kariuomenės šventė be "Ei, Lietuvos kareivėliai".

Gerai, kad mūsų jaunimas mėgsta ir šoka lietuvių tautinius šokius, gerai, kad mūsų teatrinės grupės vaidina lietuviškus veikalus, kad sportiniai vienetai prilaiko krūvoj mūsų sportuojantį lietuvišką jaunimą. Bet tai neprilygsta vaidmeniui, kurį atlieka lietuviškas choras. Chorai yra mūsų visų iškilmių viršūnė, lietuviškasis triumfas, širdžių ir lietuviškosios sąžinės žadintojai. Mes apie chorus galvojame, kad jie kažkaip savaime egzistuoja, kad čia kažkokia "mana" iš dangaus. Neteko girdėti, kad mūsų didieji tautiniai fondai ar bankeliai būtų skyrę daug pinigų ir chorams. Daina yra tautinė ir tarptautinė meno sritis. Čia nereikia nei kalbų žinojimo, nei valstybinių sienų. Mūsų dainą gali suprasti ir ja gėrėtis visi, kaip ir mes patys gėrimės gražiu dainavimu ispaniškai, vokiškai, latviškai. Dainos garsai turi kažkokią hipnozinę galią, kuri dažnai ištraukia ašarą, ar ji būtų džiaugsmo ar liūdesio.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: **30 Dewson St.,**
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

BALTIC TOURS

Ekskursijos į Lietuvą 1977 m.

Vienos savaitės ekskursijose — 1 naktis Maskvoje, 6 dienos ir 5 naktys Vilniuje su 1 dienos išvyka į Kauną ir 1 naktis Maskvoje

Rugsėjo 18 – rugsėjo 26 ..... $858
Spalio 9 – spalio 17 ..... $826

Dviejų savaičių ekskursijose i Lietuva, Vokietiją ir Angliją — 1 naktis Maskvoje, 6 dienos ir 5 naktys Vilniuje su vienos dienos išvyka į Kauną, 4 naktys Muenchene ir 3 naktys Londone.

Birželio 26 – liepos 10 ..... $1,253
Liepos 17 – liepos 31 ..... $1,253

Skrydžiai — iš Bostono, Niujorko ir Montrealio "Pan American World Airways" ir "IATA".

Tolimesnių informacijų apie mūsų ekskursijas į Lietuvą teiraukitės

Algirdas Mitkus
BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, Mass. 02168, USA

Tel. (617) 969-1190
arba
1-800-223-7420
(prašyti kalbėti su "Pat")

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

A†A
Marijai Mičiulienei

mirus, dukterims — ALDONAI VALIENEI ir GRAŽINAI KRAŠAUSKIENEI su šeimomis reiškiame gilią užuojautą —

B. ir S. Marijošiai *E. Rimkuvienė*
V. ir E. Kerbeliai *S. Remeikaitė*

Dipl. inž.
VLADUI GIRIŪNUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną VITALIJĄ, sūnus — inž. LADĄ ir LINĄ —

Stasė ir Jurgis
Gimbutai

Mūsų kredito unijos nariui
a†a Vladui Giriūnui

mirus, jo žmonai VITALIJAI, sūnums — LADUI ir LINUI bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

A†A
EMILIJAI BARANAUSKIENEI
Lietuvoje mirus,

jos dukrai MARYTEI KALINAUSKIENEI su šeima reiškiame nuoširdžiausią užuojautą —

Skautininkų - skautininkių ramovės

A†A
LADUI GIRIŪNUI

mirus, jo mylimai žmonai dr. VITALIJAI GIRIŪNIENEI, sūnums — LADUI ir LINUI gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi — *Jonas Valaitis*

Adolfas ir Aldona Maskeliai
Dr. Kazimieras Dabrila
Dr. Jonas ir Jonė Valaičiai
bei šeimos

Lietuvoje mirus mylimai sesutei
A†A
Elenai Astrauskienei,

brolį JONĄ MAZILIAUSKĄ su šeima ir kitus artimuosius šioje skaudaus liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

E. A. Underiai *J. A. Pliopliai*
A. S. Petraičiai

A†A
Petronelei Lietuvninkienei

amžinybėn iškeliavus, jos sūnų JONĄ ir dukrą PETRĘ ARMOLAVIČIENĘ, anūką ROMĄ jų liūdesio dienose nuoširdžiai užjaučiame —

Ona Vėlyvienė *Romas ir Lilė Vėlyviai*

A†A
Petronelei Sarpalienei

mirus Amerikoje, dukrą LEOKADIJĄ, vyrą JUOZĄ VĖLUS bei visą giminę nuoširdžiai užjaučiame

Sof. St. Rakščiai, *Laima ir Justas Kriaučiūnai*
Fruitland, Ont. *Stoney Creek, Ont.*

Mylimai MAMYTEI
Vilniuje mirus,

MARYTĘ KALINAUSKIENĘ ir ONUTĘ JURGUTIENĘ bei jų šeimos artimuosius užjaučia —

Laima, Česlovas Senkevičiai
Ada, Aleksas Juciai
Asta, Linas Sapliai

Mielai Motinėlei
A†A
Anelei Pikūnienei

Lietuvoje mirus, sūnų profesorių dr. JUSTINĄ PIKŪNĄ su šeima ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

A. A. Šmigelskiai *L. P. Murauskai*
D. R. Čečiūraitė *J. Hillenbrand*

Naujausios Juozo Grušo dramos

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

PR. NAUJOKAITIS

"Ugnis"

Dviejų dalių drama "Ugnis" liečia moralines problemas šeimoje. Statomos užtvankos vyriausias inžinierius Bartkus sugeba krauti turtus ir socialistinėje santvarkoje: pasistatė puikią vilą, važinėja nauju automobiliu, pirmajai žmonai mirus, veda jaunutę žmoną Agnę ir ją laiko uždaręs namuose lyg vergę. Bartkaus egoizmas ir prabangos meilė, mokėjimas savanaudiškai naudotis savo tarnybine padėtimi yra bjaurūs. Dar bjauresnės moralės yra Bartkaus m o t i n a, kiekviename žingsnyje mininti Dievo vardą ir šnabždanti maldos žodžius, bet įkyriai persekiojanti marčią. Ji net padega sūnaus vilą, kad užrakinta grotuotais langais miegamajame liepsnose žūtų jos nekenčiama marti Agnė. Ir tai ji daro, kad Agnės siela būtų išgelbėta, išpirkta iš nuodėmių. Religija motinos nesulaiko nuo žiaurumo ir baisaus nusikaltimo.

Agnei dramoje tenka pagrindinis vaidmuo. Bartkaus motina ją taip apibūdina: "Jauna tu. Lipnaus molio! Saugokis! Į tavo širdį nelabasis beldžiasi (. . .), taip beldžiasi, kad tu drebi" (140 psl.). Agnė ištekėjo už seno našlio dėl turto, dėl pinigų (168 psl.). Ji prisipažįsta "Norėjau būti kita, negu buvau. Tikėjau nebūtais dalykais" (170 psl.); "Laimę aš pardaviau kaip paskutinė beprotė!" (171 psl.). Savo tragišką padėtį ji išdrįsta atvirai pareikšti ja nepatenkintam vyrui: "Tau reikėjo jaunos vergės, paklusnaus žaislo — tu nusipirkai. O mylinčios žmonos, pagalbininko, draugo tau nereikėjo. Tu net nesiteiravai, ar aš galiu tokia tau būti" (175 psl.).

Ir toliau Agnė priekaištauja, kad vyras jai neleidžia studijuoti, neleidžia dirbti, neleidžia išeiti iš namų, kad pastatė sargybą (motiną), sekančią jos žingsnius. Ir šitoji jauna vergė pagaliau sukyla: ji įsimyli Bartkaus posūnį Viktorą — šaunų jos amžiaus berniuką, gabų inžinierių — ir reikalauja, kad vyras duotų jai laisvę. Ji drąsiai kertasi su despotu vyru, bet jos pastangos baigiasi mirtimi vilos liepsnose. Agnė asmeninės laisvės kovą fiziškai pralaimėjo, bet morališkai ji liko teisi. Jos jaunystės klaidos buvo fatališkas jos likimas.

Greta Agnės ir Viktoro siužetinės linijos lygiagrečiai eina Bartkaus sūnaus vėjavaikio Vaidevučio ir studentės Giedrės linija. Nevykėlis Vaidevutis pamažu bręsta ir tampa pozityviu talkininku užtvankos statyboje, o Giedrė išteka už jo, nieko neturinčio, iš meilės, atsisakiusi tekėti už diplomuoto inžinieriaus Rudžionio. Šios poros bohemiškas nerūpestingumas, jaunuoliškas optimizmas praskaidrina tamsius dramos debesis, susitelkusius ties Bartkaus vila.

Blogio ir gėrio kova šioje dramoje yra sutelkta vienos keistai susiraizgiusios šeimos ribose. Visi veikėjai yra gyvi žmonės: nei per daug sugedę, nei iškelti į idealo augštybes. Turto ir prabangos meilė yra tragiškų įvykių pagrindas. Net paviršutinis religingumas nesulaiko nuo nusikaltimų ir nežmoniško elgesio (Bartkaus motina). Vidinė veikėjų kova yra labai kondensuota, pokalbiai tikslūs, plaukią iš paties c h a r a k t e r i o gelmių. Veiksmas vyksta sovietinėje aplinkoje, šių dienų gyvenimo fone.

"Smalkės"

Dviejų dalių komedija "Smalkės" humoristiniu būdu paliečia teatro problemas ir aktorių gyvenimą. Žymus aktorius Tomas Būtėnas, anksčiau sukūręs daugybę atmintinų vaidmenų, išauklėjęs ištisą jaunųjų aktorių kartą, dabar už spektaklių sužlugdymą, už nedalyvavimą repeticijose, už neatvykimą laiku į vaidinimus gauna užtarnautų vadovybės pastabų, perspėjimų, papeikimų. Tačiau jis labai nepatenkintas, kai režisorius jam neduoda norimų vaidmenų. Žemesnysis teatro tarnautojas jį šitaip apibūdina: "Geri. O be to — koncertai, radijas, televizija, filmas — nėra kada dirbti. Svarbiausia — geri. Stikliukas tau svarbiau, negu teatras" (217 p.). Vyriausias režisorius Dilka prie tos charakteristikos dar prideda: "Man skaudu, kad toks puikus aktorius, kaip Būtėnas, kiekvieną dieną girtas, plėšosi dėl pigaus populiarumo ir lengvų uždarbių, žlugdo spektaklius, nebenori rimtai dirbti, kartojasi ir nepastebi, kad darosi irzlus, užkimsta ir nebegali daugiau vaidinti jaunuolių" (224-25 psl.). O kai jam pastatoma sąlyga, būtent, "teks mesti gėrus, nebesigainioti chaltūrų, atsipeikėti nuo tų visų smalkių" (225 psl.), Būtėno užgauta ambicija reaguoja pareiškimu, esą jis savo noru pasitraukia iš teatro. Bet Būtėnas jaučia, kad be teatro gyventi negalės. Nors spekuliantas Dūda organizuoja jo vieno koncertus, bet jis jaučia, kad jo aktoriaus žvaigždė jau gęsta, ir po vieno nevykusio koncerto jis vėl grįžta į teatrą. Didžiausias Būtėno nesėkmių kaltininkas yra jo žmonos dėdė Digrys — plataus masto spekuliantas, sudaręs girtavimui palankias sąlygas. Išsikėlimas iš Digrio buto, atrodo, bus Būtėno atgimimo pradžia.

Kūrybiška aktorė, giliai išgyvenanti savo vaidmenis ir rimtai dirbanti, yra Būtėno žmona Augustė: tas "pilkasis žvirblis, vilkinti pigiu kostiumėliu, berniuko šukuosena, be kosmetikos" (216-217 psl.). Ji ne tik talentinga aktorė, bet ir vyrą mylinti žmona, instinktyviai jaučianti reikalą atsipalaiduoti nuo dėdės namų "smalkių" (231 psl.). Tačiau tikrasis jos gyvenimas yra teatre. Čia ji gyvena, ne vaidina, o realiame gyvenime ji pilka: "Pasitraukia iš scenos — ir iš karto nublanksta" (239 psl.). Scenoje ji sugeba savarankiškai, nepamėgdžiodama kitų, interpretuoti vaidmenis (Kasandros monologas).

Visai kitokia yra lengvabūdė koketė aktorė Liucė Grigaitė. Ji puikiai sugeba pamėgdžioti kitų sukurtus vaidmenis, prisiderinti prie kitų. Dėlto ji gauna vaidinti net pagrindinius vaidmenis (242 psl.). Jos idealai ir siekimai yra konkretūs, žemiški: "Man reikia pinigų ir ramybės" (241 psl.); "Visa, ko man reikia — duokit šiandien pat, grynais. Ir garbę, ir pinigus. Į aną pasaulį aš nieko nesirengiu neštis" (244 psl.). Savo meniniuose laimėjimuose ji gana kukli: "Talentas netrykšta iš manęs fontanu. Talento kibirkštis man tenka skelti iš savęs katorgišku darbu" (281 psl.). O gyvenime ji save lygina su vijokliu, kuris kilti augštyn gali tik įsikabinęs į ką nors stipresnį. Dėlto ji kabinosi į savanaudiško charakterio dailininką Čapliką, o su juo išsiskyrusi nori prisikalbinti spekuliantą Digrį. Pagaliau jai tinka ir "žmogus iš publikos" — saugumietis Didžiokas.

Komedijoje paliečiami ir apsukrūs veltėdžiai — spekuliantai: jų vadas pensininkas Digrys, prekybos bazės vedėjas Jonaitis, "koncertų organizatorius" Dūda, restorano bufetininkė Aldona. Jie visi glaudžiasi už žymesnių asmenų vardų, lyg už saugaus užnugario, kol pagaliau patenka į milicijos rankas.

Kiti antraeiliai veikėjai didelio vaidmens komedijoje nevaidina. Pagrindiniai veikėjai atskleisti su psichologiniu tikrumu. Jie patys nėra komiški, tik autorius į juos pažvelgia pro humoristo prizmę. Komizmas šiame kūrinyje daugiausia ir reiškiasi sąmojingomis replikomis, panašiomis, kaip ši Būtėno apie jam duotą netikusį vaidmenį: "Autorius užmiršo parašyti tekstą tam vaidmeniui, o iš Būtėno reikalavote, kad jis tai padarytų už dramaturgą" (223 psl.). Arba Digrio pasitikėjimas pinigais ir atsirėmimas į žmones su svoriu: "Pinigai kišenėje — tu žmogus" (238 psl.); "Man reikalingi žmonės, kurie turi svorį" (239 psl.).

"Pijus nebuvo protingas"

Labai originalios sąrangos yra dviejų dalių tragikomedija "Pijus nebuvo protingas". Išorinis veiksmas vyksta sanatorijoje. Jaunas gydytojas, renkąs medžiagą moksliniam darbui, kreipiasi į ligonį Pijų Sapiegą, kuris yra parašęs pjesę apie savo gyvenimą. Gydytojas jam leidžia tą veikalą čia pat, palatoje, suvaidinti. Ligoniai tampa aktoriais. Ir pats Pijus yra vyriausias dramos personažas.

Pjesėje rodoma, kad vykdomasis komitetas Pijų paskiria bazės direktorium, norinčiu "panaikinti plyšį tarp žodžių ir darbų, tarp teorijos ir praktikos" (292 psl.). Pirmiausia jis nori pažinti savo valdžioje turimus žmones: juos savotiškai tardo, jų prisipažinimus analizuoja ir prieina išvadą, kad ir sandėlininkas Garunkštis, ir jo pavaduotojas Brukas yra niekšai ir dėlto sunaikintini. Bet Elvyros užtarimu jie paliekami ir toliau savo pareigose. Pijus sako atvirai — "nekenčiu blogio žmoguje" (307 psl.), bet nesiskubina ką nors bausti: "Aš noriu ištirti žmogaus kvailumo ir niekšybių priežastis" (317 psl.); "pirmiausia noriu pažinti, paskui — priversti tapti geresniais, ir tik visai netekęs vilties — sunaikinti. Bet mano norai lieka tiktai norais — kaip ir visi norai. Aš niekada jų neįgyvendinsiu" (338 psl.) . . . "Aš noriu surasti jumyse nors krislelį gėrio, nors centimetrą švarios odos" (341 psl.).

Savo tardymuose Pijus sugeba įsiskverbti į žmogaus vidų taip, kad vienas jų turi prisipažinti: "Nesuprantu, kaip jis priverčia atvirai sakyti tiesą" (347 psl.). Bet tas pasyvus blogio tyrinėjimas ir yra viena iš kliūčių gražiems Pijaus sumanymams įgyvendinti. "Direktoriau! Kas užsispyręs jieško tiesos, tas kala vinį į savo karstą" — sako jo tarnautojas Brukas (343 psl.). Ir iš tikrųjų ruošiamas prieš Pijų tarnautojų sąmokslas, nevykdomi jo įsakymai, visa prekybos bazė stumiama į bankrotą. Pijus turi prisipažinti, kad "tik neprotingas gali taip lengvabūdiškai taisyti pasaulį. Bet reikia taisyti" (347 psl.).

Taigi, Pijus tuo atžvilgiu nebuvo protingas: jis siekė to, kas neįgyvendinama, kovojo dėl gėrio žmoguje ir gyvenime, bet pralaimėjo, nes jis nenorėjo kartu su kitais kombinuoti, garsiai šaukti apie ateities rojų, ir dėlto tapo panašiu į Don Kichotą, kovojantį su vėjo malūnais.

Drama parašyta šmaikščiomis replikomis, kondensuotais aforizmais ir paradoksais, panaudojant net groteską, su dideliu įžvalgumu į sovietinės santvarkos negeroves ir drąsa jas iškelti. Tarnautojų susirinkimas antroje pjesės dalyje yra negailestinga negerovių kritika, įdėta į bevardžių veikėjų lūpas. Biurokratizmas, įsakymų prieštaravimas ir absurdiškumas čia išryškinamas iki nuogumo.

Nors Pijaus siekiamos visuomeninės reformos vaizduojamose sovietinėse sąlygose ir neįmanomos įgyvendinti, bet šauksmas į "sąžinės reviziją, be kurios ir kitos revizijos yra bejėgės" (371 psl.), yra didelio menininko šauksmas naikinti įsigalėjusią biurokratiją, naikinti patiesblogio šaknis. Tik toks didelis dramaturgas, koks yra J. Grušas, galėjo išdrįsti tarti tokį atvirą kritikos žodį.

Buitiniai reiškiniai, kasdieninė tikrovė rašytojui yra tik priemonė daryti gilesniems filosofiniams apibendrinimams. Dėlto "Pijus . . ." skirtinas prie intelektualinių, filosofinių dramų.

"Cirkas"

Dar abstraktesnis v e i k a l a s yra dviejų dalių paradoksinė tragikomedija "Cirkas". Konkretesnė tėra pirmoji dalis, vaizduojanti idealisto Klouno (Ziogelio) kovą su despotu cirko savininku Jaksu (Iksu). Antroji d a l i s groteskinėmis priemonėmis ir gausiais paradoksais vis labiau linksta į simboliką ir filosofinius apibendrinimus, o cirko tarnautojų ekspedicija "dvasios paslapčių jieškoti" jau visai pasineria į simbolinius vaizdus, atitrauktines metaforas.

Kova su blogiu, su įsigalėjusiu despotizmu, su biurokratija dramoje siejama ir su kūrybos problema. Despoto Ikso valdžioje Klounas visdėlto sugeba juoktis pro ašaras ir tuo skaidrinti gyvenimą, kurti meną. Kovoje su despotizmu jam į talką ateina Ikso žmona Dženė, cirko jojikė, taip pat idealistė. Bet Klouno meilė Dženei skaudina jo žmoną Apoloniją, geraširdę, kantriai mokančią aukotis moterį. Dženė, skatindama Klouną į kūrybiškumą, t e i g i a, kad jis esąs žmogus "su dievybės ugnimi", kad jo pašaukimas "juoktis iš viso pasaulio ir iš visų žmonių netobulybių" (432 psl.). Kai Klounui reikia konkrečiai pasirinkti su kuria moterimi surišti gyvenimą, jis pasijunta esąs lyg "nugenėtas medis, nuleistas ir nukapotas". Apolonija teisingai pasako, kad ji nešiojusi anglis, kursčiusi krosnį, bet nemokėjusi juoktis, o Dženei jis turėsiąs nešioti anglis, bet užtat turėsiąs žavų jaunos moters juoką. Klounas pasirenka Dženę. Despotas Iksas nugalimas — uždaromas į psichiatrinę ligoninę, bet ir Klounas netrukus pastebi, kad jis jau nesugeba cirke nuoširdžiai juoktis, kad jo meninės jėgos atsidūrė lyg šešėlyje, kad ir jis pats pasijuto esąs šešėlis, kad žavingiausias dalykas yra meilės siekimas, o pasiektoji meilė atneša begalinį liūdesį (449 psl.). Tarp gyvenimo ir cirko Klounas stato lygybės ženklą, bet įsitikina, būdamas tarp dviejų jį mylinčių moterų, jog gyvenime "daug sunkiau, negu cirke, daug klaidžiau, negu miške" (451 psl.). Dvasios paslapčių jieškojimo ekspedicija baigėsi be didesnių laimėjimų, tik joje Klounas įsitikino, kad "dvasios paslapčių reikia jieškoti savyje" (466 psl.).

Nuostabiausia, kad Klouno jieškojimai baigiasi rezignacija: **"Mano siela buvo tyra. Savo dvasioje rašiau istoriją apie teisybę. Kodėl dabar nebegaliu? Savo juoku gydžiau neteisybių sužalotą pasaulį. Ar man tik taip atrodė? Buvau apsvaigęs savo laime. Buvau užsimiršęs. Aš kaskart labiau dariaus a š . Buvau kempinė, sugerianti vandenį. Skambėk, skambėk, gerasis juoke, pats sau šaukiau, tu geriausias po dangumi ir po žvaigždėmis . . . Žaizdos! Skausmas! . . . Už mane kažkas kentėjo. Aš juokiaus. Gal mano juoko šaltinis ir buvo ta kančia . . ."** (466).

Problemos išsprendimo autorius šiame veikale neduoda, nes paskutinis pagrindinio jieškotojo Klouno sakinys, yra rezignacinis: "Klounas žuvo. Cirko nebėra" (468 psl.).

Visos moderninio teatro priemonės "Cirke" panaudotos: groteskas, kondensuoti paradoksai, aforizmai, filminis vaizdų keitimasis, atitrauktai filosofinei minčiai duodami konkretūs tikrovės vaizdai, veikėjai neatitraukti nuo psichologinio pagrindo, nors ir simboliški, bet nevirtę schemomis.

J. Grušo draminės kūrybos viršūnė yra ankstesnės dramos: "Herkus Mantas", "Barbora Radvilaitė", "Meilė, džiazas ir velnias". Bet ir vėlesnės, šioje knygoje išspausdintos, dramos rodo autoriaus nesusilpnėjusį kūrybingumą, sugebėjimą kad ir kiek suabstraktintais apibendrinimais liesti gyvenimo aktualijas, kovoti su blogio reiškiniais sudėtingame žmogaus gyvenime.

Sudiev kolegai Mingėlai

PRANYS ALŠĖNAS

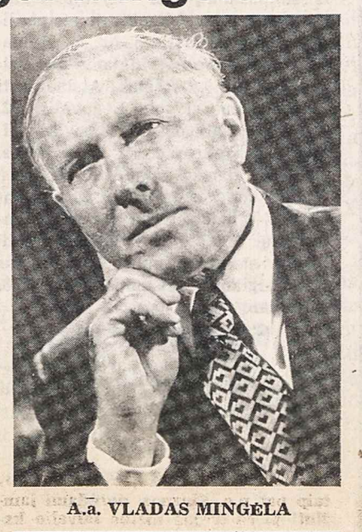

A.a. VLADAS MINGĖLA

1977 m. balandžio 29 d. Detroite mirė žurnalistas ir knygų autorius Vladas Mingėla, sulaukęs 71 m. amžiaus.

Velionis Lietuvoje studijavo ekonominius mokslus, ilgus metus tarnavo Lietuvos kariuomenėje, karinės technikos bibliotekoje Kaune. Buvo gimęs 1905 m. spalio 19 d. Ukrainoj. Kūrybingiausius savo metus išgyveno laisvoje Lietuvoje, vėliau Vokietijoje, o nuo 1947 m. — JAV-bėse. Dėl sušlubavusios sveikatos paskutiniuosius 15 metų gyveno iš kuklių pensininko pajamų. Anksčiau pragyvenimą uždirbdavo Fordo fabrike.

Pirmieji jo rašytiniai bandymai pasirodė 1923 m. Kaune leistame dienraštyje "Rytas", kur buvo išspausdinta apysakaitė "Medžio verksmas". Rašė "Rytui", "Šiauliečiui", "Kariui", "Naujajai Romuvai", "Skautų Aidui", "Trimitui" ir kt. "Darbininko" 1948-49 m. atkarpoje per eilę numerių ėjo ilgesnis jo pasakojimas "Kristaus stovykla".

Šalia publicistinių bei reportažinių straipsnių spaudoje Vl. Mingėla reiškėsi periodikoje ir apysakomis, vaizdeliais "Eglutėje", "Karyje" (apysaka "Medinis Dievas"), "Laive".

Vl. Mingėla mėgo kelti spaudoje žymiąsias asmenybes. Tos srities biografinių aprašymų nemaža paskelbė Lietuvoje, Amerikos lietuvių laikraščiuose "Drauge", "Lietuvių Dienose", "Naujienose", "Karyje". Platesnės apimties jo darbas — kun. Antano Miluko monografija, kurios laida jau išparduota. Ši knyga buvo išleista 1962 m. Taip pat bibliografine retenybe reikėtų laikyti jo paruoštą Detroito Dariaus-Girėno klubo istoriją, kartu su trumpu Dariaus ir Girėno skrydžio ir žuvimo aprašymu. Leidinys buvo pavadintas "Tau, Jaunoji Lietuva", išleistas 1967 m.

Vl. Mingėla yra parašęs įvadą dail. Jurgio Juodžio 50-ties paveikslų reprodukcijų albumui "Tautos keliu", išleidęs novelių ir apybraižų rinkinį "Medinis Dievas". Ruošėsi išleisti atskira knyga "Raudonąją Lydiją", kurią 1970 m. "Tėviškės Žiburiai" spausdino atkarpoje. Ši apybraiža Vl. Mingėlos buvo sulietuvinta ir suliteratūrinta.

Be to, Vl. Mingėla išspausdino "Naujojoje Viltyje" 1971-72 m. ilgą studijinio pobūdžio straipsnį — "Lietuvos Žurnalistų Sąjungos istorijos bruožai". Žurnalistų istorijos tema velionis ir toliau rašė, norėdamas tai išleisti atskira knyga.

Ilsėkis, mielas Vladai, laisvosios Amerikos žemėje, o Tavajai šeimai ir artimiesiems — nuoširdi užuojauta.

Atsiųsta paminėti

LIETUVIŲ KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA, III tomas. Pogrindžio leidinys. 1975-76 m. išleisti "Kronikos" numeriai 16-22. Viršelis ir iliustracijos — seselės Mercedes. 424 psl., tiražas — 5.000 egz. Kaina: minkštais viršeliais — $4, kietais — $6. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Čikagoje 1976 m. Leidėjas — L. K. Religinės Šalpos Rėmėjų Sąjunga, 6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

EVANGELIJOS ŠVIESA, 1977 m. pavasaris. Trimėnesinis krikščioniškos minties (evangelikų) laikraštėlis. Redaktorius — P. Enskaitis, 34 Cline Ave. N., Hamilton, Ont. L8S 3Z4, Canada. Ekspeditorius — J. Danevičius, 6958 Cherbourg Gdns., Mississauga, Ont., Canada.

Los Angeles Dramos Sambūris, kuris dalyvaus ketvirtajame teatrų festivalyje Toronte su B. Pūkelevičiūtės drama "Palikimas". Nuotraukoje — aktoriai po A. Kairio "Sidabrinės dienos" komedijos vaidinimo. Sambūrio režisorė yra Dalila Mackialienė

Nuotr. L. Kanto

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

RAŠYTOJO OSKARO V. MILAŠIAUS šimtojo gimtadienio minėjimus Paryžiuje balandžio 19 d. pradėjo Prancūzijos Rašytojų Draugija jo kūrybai skirtu simpoziumu, kurio garbės pirmininku buvo rašytojas J. Cassou, savo knyga "Rilke, Milosz, Machado" paileteps tris literatūros kūrėjus. Simpoziume dalyvavo ir vienas geriausių O. V. Milašiaus kūrybos tyrinėtojų — J. Bellamin-Noel, parašęs studiją apie Milašių, kuri netrukus bus išleista Paryžiuje. O. V. Milašiaus raštų paroda gegužės 26 d. bus atidaryta valstybinėje bibliotekoje Paryžiuje. Medžiagos ji yra paprašiusi ir Lietuvos atstovą Vašingtone dr. St. Bačkį, Milašiaus Bičiulių Draugijos garbės narį. Prancūzų radijas ir televizija šimtąjį O. V. Milašiaus gimtadienį paminės gegužės 28 d. specialiomis laidomis. Kišeninės laidos serija bus išleistas jo romanas "L'Amoureuse Initiation" ("Pradinė meilė"). Birželio mėnesį Paryžiaus Sainte-Chapelle koplyčioje šešiolika kartų bus suvaidinta M. J. Robino režisuota Milašiaus misterija "Mephiboseth", kurios siužetas yra imtas iš karaliaus Dovydo gyvenimo. Specialus minėjimas įvyks ir G. Pompidou vardo kultūros centre Paryžiuje. Baigminis simpoziumas bus birželio 18-19 d.d. tarptautiniame Fontainebleau miesto universitete. Dalyvių eilėse — Prancūzų Akademijos narys poetas P. Emmanuel, J. Caou, Janine Kohler, dr. Jonas Grinius, velionies giminaitis prof. C. Milosz iš Kalifornijos. Simpoziumo dalyviai gėlėmis papuoš O. V. Milašiaus kapą, aplankys namą, kuriame jis mirė 1939 m. Visais minėjimo renginiais rūpinasi specialus komitetas, vadovaujamas poeto P. Emmanuelio. Lietuviams šiame komitete atstovauja Ričardas Bačkis.

DR. ANTANAS KLIMAS, Ročesterio universiteto profesorius, lankysis gegužės 17 — birželio 23 d.d. penkiose P. Amerikos valstybėse — Kolumbijoje, Venecueloje, Brazilijoje, Urugvajuje ir Argentinoje. Lietuvių kolonijose bus rengiami savaitgalio simpoziumai, kuriuose jis kalbės apie lietuvių kalbos kilmę, kalbotyros problemas, paliesdamas ir kitus kalbinius klausimus. Simpoziumų dalyviams jis yra paruošęs specialų leidinį "Kelios pastabos apie lietuvių kalbos kilmę, giminystę ir kelis kitus klausimus". Simpoziumų iniciatorė ir finansinė rėmėja yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba JAV. Tikimasi, kad prof. dr. A. Klimas turės progą susitikti ir su vietinių universitetų kalbininkais. Vietiniais simpoziumų reikalais rūpinasi tų kraštų Lietuvių Bendruomenės, Jaunimo Sąjungos arba LB atstovaujančios organizacijos. Jeigu būtų pageidaujama, tokie simpoziumai galėtų įvykti ir kitų žemynų lietuvių kolonijose.

DAIL. VL. STANČIKAITĖS-ABRAITIENĖS tapybos darbų ir akvarelių parodą Klevelande, Dievo Motinos N. P. parapijos salėje, surengė "Giedros" korporacija, vadovaujama pirm. R. Idzelienės. Su šios dailininkės nueitu keliu supažindino V. Žilionytė-Leger, apie jos dvasinį sąlytį su kūryba kalbėjo V. Kavaliūnas. Savo individualias parodas dail. V. Stančikaitė yra turėjusi Lietuvoje, V. Vokietijoje, Brazilijoje, Kanadoje, keliose JAV lietuvių kolonijose. Ji taipgi yra iliustravusi apie 40 vaikams skirtų literatūros leidinių. Šiai parodai buvo sutelkusi 31 tapybos kūrinį ir 9 akvareles. Visų dėmesį traukė pasakinės kompozicijos — "Eglė, ąžuolas ir žaltys", "Undinė", "Jūros dugne", slaptingoji "Joninių naktis", legendiniai kūriniai "Laisvėn", "Akmuo, gėlė ir medis".

LIETUVIŠKASIS ČIKAGOS LĖLIŲ TEATRAS, įsteigtas ir vadovaujamas aktorės Laimos Rastenytės-Lapinskienės, gastroliavo lietuvių kolonijose Filadelfijoje, Niujorke ir Bostone. Išvykai buvo pasirinktos keturios pasakos — "Dailidė, perkūnas ir velnias", "Liepsnabarzdis", "Petriukas ir vilkas", "Raudonkepuraitė". Intarpus sudarė pasikalbėjimai su lėlėmis. Su šiuo teatru, be pačios rež. L. Lapinskienės, dirba Andrius Viktora, Aras Lapinskas, Rasa Kaminskaitė, garsą ir šviesas tvarkantis kompoz. D. Lapinskas. Didelio dėmesio teatras yra susilaukęs ir pas Čikagos amerikiečius, kuriems pasakos vaidinamos anglų kalba.

REŽ. JONAS JURAŠAS Niujorko "La Mama E.T.C." teatre pastatė V. Šekspyro "Makbetą". Ši tragedija vaidinama gegužės 8-22 d.d.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS, vadovaujamas kompoz. A. Mikulskio, iš Klevelando buvo išvykęs gastrolių į Providence miestą, R.I. Nors šiek tiek pavėluotai, koncertas buvo įtrauktas į JAV dvišimtmečio rėmus kaip lietuviškas įnašas JAV kultūrai. Koncerto surengimu rūpinosi komitetas su vietinės lietuvių parapijos klebonu kun. V. Martinkum. Programos knygutė anglų kalba pateikė žinių apie kompoz. M. K. Čiurlionį, jo vardo ansamblį, pirmuosius lietuvius šiose apylinkėse, pokarinę lietuvių ateivių bangą, aplamai apie lietuvių kilmės JAV piliečius, kurių šiame krašte yra maždaug pusantro milijono. Čiurlionio ansamblis atliko gražią lietuviškų dainų programą, papildytą tautiniais šokiais. Veteranų salė, turinti 2.000 vietų, buvo pilna žiūrovų.

KOMPOZITORIAI SAVO NAMUOSE VILNIUJE susipažino su naujaisiais kūriniais. Iš juostelių įrašų skambėjo D. Petkevičiūtės ir K. Apanavičiaus atliekamos kompoz. R. Astrauskienės "Penkios novelėtės" smuikui ir altui, kompoz. A. Račiūno "Sonata smuikui ir fortepijonui", įrašyta J. Dvariono ir A. Dvarionaitės. Šiuos kūrinius papildė vokalinis F. Bajoro ciklas "Vestuvinės dainos", įdainuotas Vilniaus operos soprano G. Kaukaitės su instrumentinės ansamblio "Lietuva" grupės palyda. Iš įrašų buvo išklausytas ir F. Bajoro "Vilniaus kvartetas nr. 1", kurį atliko styginis Vilniaus kvartetas, Liežo konkurso laureatas.

KAMERINIS LIETUVOS ORKESTRAS, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio, gastroliavo Kirgizijos sostinėje Frunzėje. Didžiąją dalį išvykos repertuaro sudarė A. Vivaldžio kūriniai, papildyti G. Rossinio sonata, dviem W. A. Mocarto Zalcburgo simfonijom. Lietuviams kompozitoriams atstovavo R. Žigaičio, F. Bajoro kompozicijos. Koncerto dalyviams prašant, virš programos buvo atlikti M. K. Čiurlionio, V. A. Mocarto, Ch. W. Glucko kūriniai.

VILNIAUS DAILĖS INSTITUTO dėstytojo R. Gibavičiaus asmeninė grafikos darbų paroda įvyko Magdeburge, R. Vokietijoje. Rodinių rinkinį šiai parodai parūpino kultūrinius ryšius su užsieniu tvarkanti draugija.

PAKRUOJIEČIAI SUSITIKO su kompoz. prof. dr. Juliumi Juzeliūnu. Apie jo kūrybą kalbėjo muzikologė O. Narbutienė ir pats kompozitorius, dalyvavęs savo kūrybiniame vakare. Jo kūrinius atliko sol. Regina Maciūtė, sopranas, Vilniaus kvartetas — A. Vainiūnaitė, P. Kunca, D. Katkus, A. Vasiliauskas.

VILNIAUS "LĖLĖS" TEATRAS mažuosius žiūrovus pakvietė į S. Michalkovo pjesės "Trys paršiukai" premjerą, paruoštą rež. V. Mazūro. Paršiuką Nufą vaidino aktorė G. Braškytė, Nifą — N. Vaitkevičiūtė, Nafą — N. Indriukaitė.

MENO DARBUOTOJŲ RŪMAI vilniečiams surengė dviejų senųjų šio miesto dailininkų kūrinių parodą — Vilniaus universiteto pirmojo tapybos katedros vedėjo P. Smuglevičiaus (1747—1807) ir jį pakeitusio J. Rusiemo (1762-1835).

SCENOS MENĄ BIRŠTONE propaguoja kultūros namų liaudies teatras, šiemet paruošęs dviejų pjesių premjeras: R. Kašausko — "Vaiduokliai vienkiemyje" ir A. Ignatavičiaus — "Sidabrinės skyrybos".

FOTOGRAFIJOS MENO DRAUGIJOS salone Vilniuje įvykusi XII tarptautinė meninės fotografijos paroda "Baltijos jūra — taikos jūra" sutelkė apie 150 nuotraukų, gautų iš Norvegijos, Olandijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos fotografų.

LIETUVOS DAILININKŲ SĄJUNGA su "Mūsų Gamtos" žurnalo redakcija Vilniuje surengė pirmąją Lietuvos peizažų parodą, kurioje dalyvavo 70 tapytojų ir grafikų su maždaug 150 darbų, atspindinčių lietuviškos gamtos grožį ir tuo būdu raginusių lankytojus domėtis jos apsauga.

MENO DARBUOTOJŲ RŪMUOSE vilniečiai susitiko su operos baritonu Eduardu Kaniava, mininčiu savo darbo Vilniaus operoje dvidešimtmetį. Apie šį jo kūrybinį laikotarpį kalbėjo muzikologė O. Narbutienė. Su pianistės H. Znaidzilauskaitės palyda E. Kaniava dainavo V. Klovos, V. Jurgučio kompozicijas, P. Čaikovskio romansus.

LIETUVIŲ POEZIJOS VAKARAI, įtraukti į Spalio revoliucijos šešiasdešimtmečio renginių grandį, įvyko Maskvoje. Savo eilėraščius lietuvių ir rusų kalbomis skaitė J. Vaičiūnaitė, A. Mikuta, A. Baltakis, V. Reimeris, J. Macevičius ir Justinas Marcinkevičius, lietuvių poeziją bulgarų kalba — Bulgarijos poetas B. Božilovas. Su lietuvių poetų eilėraščių vertimais bei originalia savo kūryba talkino maskviečiai R. Kazakova, G. Jefremovas, L. Šereševskis, J. Levitanskis, D. Sucharevas. Dalyviams buvo parodyti lietuviški filmai: "Apmąstymai kelyje" — apie J. Avyžių, "Pasaulis kaip didelė simfonija" — apie M. K. Čiurlionį.

SUOMIŲ ŽURNALAS "TEATERI" paskelbė pasikalbėjimą su poetu ir rašytoju Justinu Marcinkevičium "Lietuva atranda save poetinėje dramoje" apie jo sukurtą "Mindaugo", "Katedros" ir "Mažvydo" trilogiją, jos pastatymus bei jų problematiką. Pokalbyje taipgi buvo paliesti Vilniaus ir Panevėžio dramos teatrai, kūrybiniai režisorių H. Vancevičiaus, J. Miltinio principai, lietuvių dramaturgija.

VILNIAUS DAILĖS SALONE surengta paroda vilniečius supažindino su latvių viduriniosios kartos dail. I. Helmuto kūryba. Vilniun jis buvo atvežęs 32 grafikos darbus, atliktus oforto, šilko ir linogravіūrų technika. Juose vyravo pramoninis Latvijos peizažas, jūros vaizdai, karo ir taikos temos.

VILNIEČIO KOMPOZ. V. GANELINO opera "Rudaplaukė melagė ir kareivis" premjeros susilaukė Kameriniame muzikiniame Maskvos teatre. Spektaklį režisavo B. Pokrovskis, dirigavo V. Ogronskis.

V. Kst.

GO WEST REALTY LTD.
2273 DUNDAS ST. WEST
TORONTO, ONT. M6R 1X6
(prie Bloor St. W., priešais "Towers" aikštę)

HIGH PARK BLVD. — INDIAN RD., 10 kambarių atskiras mūrinis namas, perdirbtas į 3 atskirus butus. Garažas su privačiu privažiavimu. Įmokėti $7.000; prašo $58.500.

BLOOR — HIGH PARK, 8 kambarių namas per du augštus, atskiras, 2 virtuvės, 2 prausyklos; garažas ir platus šoninis įvažiavimas. Įmokėti $12.000, namas be skolų.

INDIAN RD. — WESTMINSTER AVE., gražus, didelis 11 kambarių namas. Trys atskiri butai: 3 prausyklos, 3 virtuvės, 4 kambariai pirmame augšte. Gera vieta gyventi ir nuomoti. Įmokėti $15,000.

BLOOR — JANE, naujai atremontuotas, 7 kambarių mūrinis atskiras namas. Moderni virtuvė, ekstra kambarys rūsyje. Garažas ir šoninis privažiavimas. Įmokėti apie $15.000.

HIGH PARK — BLOOR, atskiras, mūrinis 4 butų namas, parduodamas už labai pigią kainą. Prašo tik $17,500 su maždaug $10.000 įmokėjimu. Dėmesio vertas pirkinys.

INDIAN GROVE — HUMBERSIDE AVE., 11 kambarių dupleksas. labai gražiai įrengtas namas su didelėm moderniom virtuvėm ir balkonais. Įmokėti $15,000.

ST. JOKUBAITIS — (bendradarbis)
Toronto Real Estate Board narys
Tel. 534-3511 — namų 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • **Tel. 532-3400**

AKTYVAI — virš 11 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	8¼%
Antradieniais	10 - 3	pensijų ir namų s-tas	9%
Trečiadieniais	uždaryta	taupomąsias s-tas	7%
Ketvirtadieniais	10 - 8	depozitų-čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9 - 1	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9¼%
		investacines	10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. **telefonas 536-5936**
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir **Bloor Autorite Garage,** 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt. Sav. **FRANK PETTIT**

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?
KLAUSKITE MANE APIE • pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP — registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybių draudą • šeimos apsaugą • studentų draudos fondus mokslui eiti
2 Carlton Street, suite 714
Namai: 766-5857 • Raštinė: 363-7881
Juozas Eimis Ramas, District Manager of **Canadian Premier Life**

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

"T. Žiburiams" aukojo

$100: Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvas "Parama", Montrealio Lietuvių Kredito Unija "Litas"; $50: Windsoro sekmadienių kavutės paruošėjos per J. Kurienę; $31: Staynerio-Wasagos ir apylinkių lietuviai; $30: Jadvyga Pikšilingienė; $25: V. Čuplinskienė, Vincas Trumpa; $20: Ona Čerškutė-Spidell, Ona Baliūnienė, J.B.; $14: Jonas Stonys; $9: Kaz. Galiauskas; $8: E. V., V. Plečkaitis; $7.50: Marija Šenferienė; $5: A. Sakalauskas, Juoz. Juška, St. Juozapavičius, E. Karosienė.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė: Vyt. Paulionis, Anelė Šilinskaitė, J. Jasinskas, Mečys Zubrickas, Jonas Adomauskas, P. Vėžauskas (už J. Girulio prenumeratą).

$3: A. Gaurys, A. Ptašinskas, A. Bugailiškienė, V. Nakrošius, St. Beržinis, Anelė Vaičiūnienė, B. Januškienė, F. Noreika, Jonas Lenkaitis; $2.50: A. Vazalinskas; $2: Vl. Jasinevičius, Vincas Balnius; $1.85: A. J. Ramonai; $1.25: J. Karasiejus.

Visiems nuoširdi padėka už paramą.

Ateitininkų žinios

"Ateities" žurnalas prašo paramos. Metinė prenumerata — $7. Iš jos "Ateitis" nepajėgia išsiversti. Būtų gera, jei ateitininkai, kurie pajėgia pridėti keletą dolerių prie prenumeratos mokesčio, tai padarytų. Be to, jeigu kas dar nebūtų sumokėjęs už prenumeratą, prašomas tuoj pat tai padaryti.

"Asmuo ir istorija" — tai A. Maceinos straipsnis vasario mėn. "Ateities" numeryje. Kiekvienas studentas ateitininkas privalėtų tą straipsnį perskaityti ir tam paskirti vieną susirinkimą, kuriame būtų dalinamasi to straipsnio mintimis. Tai labai svarbu, nes šiandien klausimas "Kas mes esame?" yra taip dažnai girdimas.

Kongreso metu Klevelande vienas iš simpoziumų bus "Gyvoji dvasia — kelias į krikščioniškąjį atsinaujinimą". Vadovaus kun. dr. K. Trimakas. Tema bus nagrinėjama šiais atžvilgiais: 1. Šv. Raštas. Atsinaujinti — ką mums skelbia Evangelija. 2. Dabarties sąlygos: mes povatikaniniame laikotarpyje. 3. Iš praeities. Gyvosios dvasios sąjūdžio pėdomis. 4. Prieškongresinės pastangos ir patirtys — moksleivių, studentų, sendraugių. 5 Į ateitį. Tolimesnės galimybės atsinaujinimui. Simpoziumas bus baigiamas Mišiomis rugsėjo 3, šeštadienį.

Skautų veikla

• Mindaugo draugovės iškyla — kelionė numatoma gegužės 28-29 d. d. prityrusiems skautams. Bus einama iš Waterdown į Queenston ir nakvojama po atviru dangumi.

• Lietuvių Namų skautiškos spaudos skyriui ps. B. Abromaitienė užprenumeravo "Skautų Aidą". Skautiškas ačiū.

• XV-toji sukaktuvinė Romuvos stovykla — rugpjūčio 6-20 d.d. Pakviestos JAV rajonų skiltys. Kviečiami vadovai-vės, detalizuojami programiniai planai. Labai reikalinga moteriška talką stovyklos virtuvėje. Galinčios pagelbėti prašomos skambinti s. L. Gvildienei tel. 439-7888.

• Praėjusį savaitgalį gausus būrys Toronto skautų-čių vadovų dalyvavo suvažiavime Klevelande. Č.S.

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Vitas Gerulaitis W.C. Tennis dvejetų pirmenybėse laimėjo II v. Poroje su italu Adriano Panatta įveikę visus priešininkus, tik baigminiame žaidime pralaimėjo V. Amritraj — D. Stocton porai 7-6, 7-6, 4-6 ir 6-3. Nors V. Gerulaitis ir A. Panatta nėra niekad kartu žaidę, pademonstravo augštos klasės žaidimą. Šis jų laimėjimas buvo vertas $40.000, kuriuos jie tarp savęs pasidalino. Prisimintina, kad V. Gerulaitis yra laimėjęs dvejeto varžybas Wimbledone. Neoficialiai tai laikomą pasaulio meisteryste.

Bruno Jurgaitis žaidžia beisbolą Toronto Maple Leafs komandoje. Neseniai įvykusiose IMBL draugiškose rungtynėse jo komandą nugalėjo Guelph Forums 12-1. B. Jurgaitis šiose rungtynėse pasižymėjo kaip iškiliausias savo komandos žaidėjas.

Pasaulio šachmatų pirmenybių ketvirtbaigmio rungtyje po dviejų pratęsimų laimėtoju tapo rusas B. Spaskis, nugalėjęs čeką V. Hortą 8,5:7,5. Normalus 12 rungčių žaidimas baigėsi lygiomis 6:6. Iš viso B. Spaskis laimėjo 2 rungtis, pralaimėjo 1 ir baigė lygiomis 13. Buvęs pasaulio meisteris B. Spaskis pusbaigmyje susitiks su vengrų didmeisteriu L. Portisz.

Atrankinėse pasaulio futbolo varžybose sužaistos kelios svarbios rungtynės. Nemažą staigmeną padarė Graikija: Salonikuose įvykusiose rungtynėse nugalėjo Sov. Sąjungą 1:0. Prieš tai sovietus 2:1 nugalėjo Vengrija su 3 taškais. Tiek pat taškų turi ir Graikija, tačiau jai yra likę žaisti tik vienerios rungtynės. Sovietai šioje grupėje yra paskutinėje vietoje su 2 taškais iš 3 rungtynių. Sunku bus jiems patekti į baigminės žaidynes Argentinoje.

Kitose atrankinėse rungtynėse Rumunija nugalėjo Jugoslaviją 2:0. Tuo tarpu šioje grupėje pirmauja Rumunija su 4 taškais iš 2 rungtynių. Trečias šios grupės dalyvis — Ispanija irgi nugalėjo Jugoslaviją 1:0, tačiau pralaimėjo Rumunijai.

VYČIO ŽINIOS

Niujorko žaidynėse buvo sunku jauniesiems Vyčio krepšininkams atsilaikyti prieš augštaūgius amerikiečius. Tačiau vytiečiai buvo lygus priešininkas, galutini laimėjimai nebuvo labai skirtingi.

Jauniai A (19) pirmose rungtynėse lengvai įveikė Filadelfijos Arą 90:20. Pusbaigmyje susitiko su pajėgiausia šių žaidynių komanda — Čikagos Nerimi. Kova buvo kieta, ir pasekmės per visą žaidimą svyravo. Tik žaidimo pabaigoje Neris išlaikė 2 taškų persvarą ir laimėjo rungtynes 60:58. Paaiškėjo, kad Neries komandoje žaidė svetimas žaidėjas. Įteikus skundą, laimėjimas atitektų Vyčio komandai. Vyčio valdyba, apsvarsčiusi šį reikalą, nutarė, kad tikras laimėjimas yra aikštėje ir neverta kartoti Kanados sporto apygardos pirmenybių atvejo. Tokiu būdu Neris pateko į baigminį žaidimą, kur nesunkiai įveikė Niujorko LAK ir tapo jaunių A meisteriu. Jei būtų buvęs įteiktas skundas, meisterystė greičiausiai būtų atitekusi Vyčiui. Dabar Vyčiui teko III vieta. Žaidė: R. Duliūnas, K. Krawczyk, S. Arlauskas, V. Gataveckas, R. Bumelis, R. Petronis, P. Stauskas, L. Kaknevičius.

Jauniams B (16) pirmose rungtynėse teko žaisti prieš Klevelando žaibą. Pradžia atrodė gerai — keliais vykusiais K. Banelio metimais vytiečiai vedė 12:6 ir pirmą ketvirtį užbaigė lygiomis 18:18. Toliau vytiečiai pajuto nuovargį ir pralaimėjo rungtynes 32:43. Baigminiame paguodos turnyro žaidime, po dviejų pratęsimų, nugalėjo Bostono Grandį 35:34. Šiose rungtynėse labai gerai žaidė A. Radzevičius: nors ir nedidelio ūgio, dažnai prasmukdavo pro augštesnius žaidikus. Antras rungtynes žaidė: E. Augaitis, A. Kišonas, K. Banelis 2, P. Ignatavičius 5, J. Karpis 6, J. Stočkus 8, A. Radzevičius 14.

Jauniai C (14) buvo arčiausiai laimėjimo — trūko tik 15 sekundžių. Žaidžiant pirmas rungtynes prieš Niujorko LAK ir likus tik 15 sekundžių žaisti, vytiečiai vienu tašku vedė ir atrodė, kad rungtynės laimėtos, tačiau R. Budrys netyčia padarė pražangą. Teisėjas priteisė du metimus, kuriais priešininkas pasinaudojo. Rungtynės liko pralaimėtos. Baigminiame žaidime LAK nugalėjo Nerį 23:21 ir tapo šios klasės meisteriu. Ir čia meisterystė vytiečiams buvo labai arti. Baigminiame paguodos turnyro žaidime vytiečiai pralaimėjo Klevelando Žaibui 31:33. Pirmose rungtynėse geriausiai žaidė P. Tutlys ir A. Slapšys, antrose — J. Karpis. Komandoje žaidė: J. Karpis 19, P. Tutlys 15, A. Slapšys 13, R. Budrys 4, R. Karpis 2, P. Sukauskas, A. Saplys, S. Namikas. Komandoje labai pasigesta G. Grabausko ir A. Balsio.

CYO lygos meisteriu tapo Vyčio jaunių A (18) krepšinio komanda. Vytiečiai pirmose baigminių žiadimų rungtynėse nugalėjo University Settlement 82:55. Kadangi vytiečiai laimėjo labai dideliu skirtumu — 27 taškais, tad antrų rungtynių nereikėjo žaisti, ir meisterystė teko vytiečiams. Meisterių komandoje žaidė: R. Duliūnas 33, K. Krawczyk 12, A. Matulevičius 4, J. Stočkus 4, S. Arlauskas 18, R. Petronis 9, P. Stauskas 2. Komandai priklausė V. Gataveckas, E. Bajorinas, R. Bumelis, P. Ignatavičius, L. Kaknevičius. Be to, komandai dar kartais talkino jaunesnių klasių žaidėjai. Komanda vertėsi beveik savo jėgomis ir buvo verta daugiau kaip vienos meisterystės.

Jauniai C (14) taip pat žaidė CYO lygos peržaidimų pusbaigmio rungtynes. Vytiečiai žaidė labai ryžtingai, tačiau negalėjo atsilaikyti prieš pajėgiausią šios klasės komandą. Pralaimėjo abejas rungtynes 32:46 ir 44:51. Ypač daug ryžto ir kovos vytiečiai parodė antrose rungtynėse, pralaimėdami tik 7 taškais. Komandoje žaidė: J. Karpis 28, R. Budrys 5, A. Slapšys 7, P. Tutlys 22, V. Grabauskas 10, S. Namikas, P. Sukauskas, A. Balsys 4, A. Saplys. Pirmenybių eigoje dar žaidė J. Ažubalis, G. Grabauskas ir R. Karpis. Komandai vadovavo J. Balsys. Jam daug talkino J. Karpis ir V. Grabauskas. Žaidynėse ir baigminiuose žaidimuose šiai komandai talkino R. Duliūnas ir iš Australijos atvykusi jauna krepšininkė Rūta Araitė.

Patricija Girčytė vėl sėkmingai dalyvavo plaukimo varžybose — parkų ir žaidimų aikštelių baigminėse varžybose laimėjo 4 pirmąsias vietas: 50 j laisvu stiliumi, 50 j nugara, 50 j krūtine ir 25 j peteliške. Rungtynės įvyko Trinity baseine.

Uždaras Vyčio golfo turnyras — birželio 19 d. Royal Downs (Utopia) aikštyne 11 v.r. Kviečiami gausiai dalyvauti ir svečiai **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Krepšinio ir tinklinio komandos balandžio 29 — gegužės 1 d.d. dalyvavo Š. Amerikos rungtynėse Niujorke. Vyrų krepšinio komandoje negalėjo dalyvauti broliai Rautinšai, Miniotas ir Underys. Tokiu būdu teko žaisti silpnesnės sudėties komandai prieš stiprią Čikagos Nerį. Pastaroji laimėjo 103:73. Antras rungtynes laimėjo prieš Hamiltono Kovą 111:81. Taškus iškovojo (prieš Nerį — prieš Kovą): R. Kaknevičius 18—28, Sim. Kaknevičius 19—22, Žulys 14—12, A. Stankus 9—17, Al. Nakrošius 6—14, E. Norkus 2—7, A. Šlekys 3—1, K. Bartusevičius 0—10. Komandai vadovavo A. Šlekys.

Aušros klubas dėkoja Vladui Bendoriui už paaukotą Kanados vėliavą.

Lengvosios atletikos treniruotės prasidėjo gegužės 16 d., 6.30 v.v., West Toronto Secondary School aikštėje, 330 Lansdowne (prie College). Treniruočių vadovas yra Algis Nakrošius. Visi kviečiami dalyvauti **V. M.**

HAMILTONO KOVAS

Atvirose rytinės Kanados stalo teniso pirmenybėse Toronte gražiai pasirodė Kovo atstovės. L. Koperskytė užėmė II v. 15-17 m. grupėje, baigmėje pralaimėdama G. Nešukaitytei 21:10; 21:12. Ta pati Vyčio atstovė nugalėjo R. Raguckaitę 15 m. grupėje 21:18; 21:6. Tačiau R. Raguckaitė liko meistere 13 m. ir jaunesniųjų grupėje, įveikdama taip pat Kovo atstovę D. Bernotaitę 21: 11; 21:16.

Sveikiname Hamiltono LSK Kovo B klasės vyrų krepšinio komandą, iškovojusią Š. Amerikos žaidynėse antrą — vicemeisterio vietą. **K. B.**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sisprendimo amerikiečiai El Paso naftotiekiui pasirinko Aliaskos teritoriją. Nafta iš Prudhoe Bay tiekiama į pietinį Aliaskos uostą Valdez ir iš ten vežama tanklaiviais. Jei kada Kanadai reikės šiaurėje esančių naftos šaltinių, jai teks pačiai pravesti savą naftotiekį. Panašiai gali būti pasielgta ir su dujotiekiu. Dujos gali būti paverčiamos skysčiu Valdez uoste ir tanklaiviais vežamos į JAV.

Kanados energijos išteklių min. A. Gillespie pranešė numatytą benzino ir alyvos pabrangimą, nors šiai minčiai nepritarė trys provincijos — Ontario, Manitoba ir N. Skotija. Statinė Albertos naftos pabranginama vienu doleriu š.m. liepos 1 d. ir dar vienu doleriu 1978 m. sausio 1 d. Pratiškai tai reikš galiono benzino kainos padidėjimą 7 centais, namų šildymui vartojamos alyvos — 6,2 cento. Keliais centais pabrangs ir natūralios dujos. Benzino pabrangimas per metus automobilių vairuotojams sudarys apie $44 papildomų išlaidų, alyvos pabrangimas namų savininkams — $40-62, natūralių dujų — $42-56. Laikantis tokio naftos kainų kėlimo, galionas benzino 1981 m. gali pabrangti iki $1.25.

Kanados senato ir parlamento taisyklių komitetas paskelbė pranešimą, teigiantį, jog vidaus laiškų pašto ženklų pabranginimas iki 12 centų esąs nelegalus, nes jį turėjo patvirtinti parlamentas. Tai liečia ir spaudos siuntų pabranginimą. Šia proga kaikurie parlamento nariai pažėrė karčių priekaištų pašto ministeriui J. J. Blais dėl skandalingai lėtų paslaugų. Buvo teigiama, kad dalis laiškų per prausyklas atsiduria kanalizacijos vamzdžiuose, kad trigubą atlyginimą gaunantys paštininkai darbo metu žaidžia stalo tenisą ir kad unijos atstovai sąžiningai dirbantiems pataria sulėtinti darbą. Pašto min. J. J. Blais šiuos priekaištus laiko neskaniu sąmoju, kenkiančiu paštininkų moralei. Pasak jo, kaltė tenka pašto siuntų skirstymo mechanizacijai, kurios problemos naujajame Toronto pašte tebus išspręstos šį rudenį. Pašto problemos iškilo ir Londone įvykusioje darbo žmonių konferencijoje. Ron Baxteris, pašto tarnautojas Windsore, teigė, kad paštininkai kovoja su nosį užrietusiais viršininkais, skaitytuvų įvedimu, siuntų srautu. Kova reiškiasi kalbėjimu, ginčais, žaidimu šachmatais, skaitymu ir žurnalų keitimusi naktinėje pamainoje. Pasak R. Baxterio, laikomasi tokio principo: jei siuntų nedaug — nedirbk, o jeigu jų daug — sulėtink darbą. Tai esanti pagrindinė priežastis, dėl kurios kanadiečiai nesulaukia pašto. Ši darbo žmonių konferencija Londono universitete daugiausia kritikavo modernųjį kapitalizmą, pabrėžiantį gamybos didinimą, nuobodų gaminių surinkimą linijose.

CBC ir CTV televizijos stotys Ontario provincijoje gegužės 24 d., 7 v.v., transliuos rinkiminiam vajui skirtą pasikalbėjimą su partijų vadais: konservatorių — W. Davis, NDP socialistų — S. Lewis, liberalų — S. Smith. Juos klausinės CBC atstovas Ab Douglas, CTV — Fraser Kelly, pirmininkaus CBC radijo žurnalistė Barbara Frum. Pokalbiui nebuvo pakviestas Ontario kompartijos vadas William Stewart, rinkimuose dalyvausiantis su 34-riais komunistų kandidatais. 1975 m. parlamento rinkimuose 32 komunistų kandidatai tesurinko vos 10.000 balsų.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

BLOOR — DUNDAS, atskiras tributis, 14 kambarių; vandeniu šildomas; arti Bloor gatvės ir Lietuvių Namų; 2 garažai; įmokėti apie $25.000.

INDIAN ROAD, arti Bloor ir ne... atskiras namas, 9 kambariai; užbaigtas rūsys; ... PARDUOTAS ...; privatus įvažiavimas, dvigubas garažas; įmokėti ... $20.000.

BOUSTEAD, atskiras tributis, 13 kambarių per 3 augštus, vandeniu apšildomas; gilus sklypas, privatus įvažiavimas, 2 garažai; arti Lietuvių Namų ir požeminio. Kaina nuženiinta.

BLOOR ST. KRAUTUVĖ — "Cleaning" verslas — valykla ir pastatas arti Lietuvių Namų; verslas veikia jau 40 metų; įmokėti apie $15.000.

EVANS — COLBECK, atskiras plytų namas, 8 kambariai per 2 augštu, pilnai užbaigtas rūsys (3 kambariai), 2 prausyklos, nauji elektros laidai, variniai vamzdžiai; namas geroje vietoje ir gerame stovyje; garažas; įmokėti tik $10.000.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

HIGH PARK TRIBUTIS, originalus ... PARDUOTAS ... 2 miegamuosius, 16 metų senumo, su ... 3 garažai, vandeniu apšildomas, arti parkų ... požeminio susisiekimo; įmokėti apie $20.000. Reikia parduoti.

HOWARD PK. — INDIAN RD., modernus, atskiras namas; 25 pėdų salonas, 16 kambarių, vienas ... PARDUOTAS ... u High Parko rajone, vandeniu apšildo... ...ugos įrengimai, privatus įvažiavimas, garažas; įmokėti apie $25.000.

DOVERCOURT — COLLEGE, netoli Prisikėlimo parapijos, atskiras gražus namas, 10 kambarių; vandeniu šildomas; 3 virtuvės, 2 prausyklos, didelis kiemas, 2 garažai; savininkas ima vieną atvirą mortgičių.

JANE — ANNETTE, gražus ... PARDUOTAS ... pilnai užbaigtu rūsiu, elektrinis apšild... ...ažiavimas, garažas; įmokėti apie $8.000.

ANNETTE — RUNNYMEDE atski... ...mbarių, pilnai modernizuotas namas; už... PARDUOTAS ...ažiavimas, 2 garažai; įmokėti apie $10.000.

Reikalingi pinigai mortgičiams (pirmieji ir antrieji) geros palūkanos.

VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS
489-1543

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
8¼% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už pensijų ir namų planą	9¼% už mortgičius
7½% už spec. taupymo sąsk.	
7% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 16 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: **532-8723** ir **532-1149** Toronto, Ontario M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** Lietuviams daroma NUOLAIDA

A & B ELECTRIC CO.
įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus
ALBINAS ARTIČKONIS — Miesto leidimas E-1079, Nemokamas įkainojimas
GINTAS ARTIČKONIS — Skambinti (collect) **Tel. 1-936-4612**

CHOLKAN
R. Cholkan & Co. Ltd. Realtor
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

RATHBURN — ISLINGTON, gražus 6 kambarių vienaaugštis, užbaigtas rūsys su atviru židiniu, ramioje gatvėje prieš golfo aikštyną, netoli požeminio. Prašoma kaina — $95.900.

ROYAL YORK — BLOOR, 6 kambarių vienaaugštis, puikiai užbaigtas rūsys su baru, garažas su privačiu įvažiavimu, gražus didžiulis kiemas su tekančiu upeliu gale, rami vieta.

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras vos keliolikos metų senumo originalus tributis; du butai po 3 miegamuosius, privatus įvažiavimas — garažas, graži vieta.

JANE — BLOOR, atskiras, rupių plytų, 7 kambarių namas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys, naujas vandens-alyvos šildymas, garažas; apie $20.000 įmokėti; namas be skolų, netoli Bloor gatvės.

INDIAN RD. — HIGH PARK, 11 kambarių atskiras namas, 3 prausyklos, 3 virtuvės, garažas su plačiu įvažiavimu; apie $30.000 įmokėti, viena skola.

VAKARUOSE, modernus, apynaujis, apie 15 metų senumo 10 butų apartamentas su balkonais; apie $33.000 metinių pajamų; apie $70.000 įmokėti; privatus įvažiavimas su garažais.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 **namų 535-1584**

Pogrindžio raštas Vakarų komunistams

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sijos žemes praktiškai neįgyvendinama. Tačiau, nepaisant pastarųjų dviejų dešimtmečių permainų, Maskvos planas lieka tas pats: surusinti lietuvių tautą (ir ne tik lietuvių), ištirpdinti ją bespalvėje kolonistų jūroje, išstumti jos kalbą, etiką, suniveliuoti jos papročius ir kultūrą. Dabar į Lietuvą kasmet atvežama vis daugiau rusų. O kolonizacijai, savaime suprantama, tarnauja pati blogiausia rusų tautos dalis.

Su tuo glaudžiai rišasi ir visokeriopas ekonominis sąjūdis. Kasmet Maskva pasiima apie 60 procentų Lietuvos nacionalinių pajamų, o šios lėšos naudojamos konfrontacijai prieš Vakarų pasaulį, su kuriuo mūsų tautą sieja artimi dvasiniai ryšiai, kultūros ir ideologijos panašumas. Iš savo kuklių likučių lietuviai, norėdami ką nors pasistatyti, vėl būna priversti vykti į Maskvą ir ten kyšiais ir prašymais maldauti malonės leisti statyti tą ar kitą kraštui naudingą objektą. Kita vertus, net nesiklausiant lietuvių nuomonės, neatsižvelgiant į krašto teritoriniai erdvines ir ekologines galimybes, čia statomi nereikalingi pramonės objektai, dažnai net nuostolingi, tačiau sudarą galimybę sparčiai rusinti kraštą. Į tokias gamyklas ir fabrikus gausiai vežami ir įdarbinami kitataučiai. Be to, dėl permanentinio visos Sąjungos neūkiškumo ir aplaidumo Lietuvos gyventojams vis tenka lyginti padėtį savo darbu ir gaminiais. Metų metais visi geriausi maisto produktai ir pramonės gaminiai išvežami į Maskvą, Leningradą bei kitus Rusijos miestus, o jų vieton atkeliauja surogatai.

Mes čia neturime tikslo vardinti visų mūsų tautos sunkumų ir nelaimių. Norime tik pabrėžti: jau trisdešimt metų mes pažįstame tik tokį komunizmą! Ir teigiame — jis mūsų tautai nepriimtinas!

Kai dėl Vakarų Europos kompartijų — mes pakankamai spėjome įsidėmėti, jog ilgus metus ir jos padėjo tarybinei propagandai maskuoti TSRS nusikaltimus. Šiandien, nors ir nedrąsiai, jos, atrodo, mėgina stoti persekiojamųjų pusėn. Jei tai tiesa, jei Vakarų komunistai iš tiesų gerbia elementarias žmonių teises, jei jie pasisako už visų tautų nacionalinį savarankiškumą, mes laukiame jų atviro balso Lietuvos ir kitų pavergtų tautų atžvilgiu.

Kol kas teprašome vieno: užtarkite naujas mūsų krašto aukas — Joną Matulionį ir Vladą Lapienį, kuriems ilgesnis kalinimas gali būt pražūtingas. Šių žmonių sveikatos būklė yra kritiška.

Jei Vakarų kompartijoms iš tikrųjų svarbus moralinis tyrumas, jei jos nori išpirkti senąsias savo klaidas, padarytas pritariant TSRS genocidinei politikai, jos šiandien turi aiškiai ir nedviprasmiškai pasakyti: "Mes nepritariame TSRS vykdomai tautinei politikai, mažųjų tautų slopinimui, jų dvasiniam genocidui".

Mes norime tikėti, kad Vakarų šalių komunistai suras laiko ir galimybių išsamiau susipažinti su mūsų skaudžiomis problemomis ir išties mums pagalbos ranką dėl mūsų tauriausių žmonių išgelbėjimo. **Lietuviai**

Brazinskus deportuos?

"New York Times" gegužės 14 d. laidoje paskelbė žinią iš Maskvos, esą JAV vyriausybė nutarusi neduoti Pranui ir Algirdui Brazinskams politinės globos teisių ir deportuoti į Venecuelą. Toks atsakymas atėjęs iš JAV prez. J. Carterio, į kurį anksčiau specialiu raštu kreipėsi rusų lėktuvo pilotas Suliko Šavidze ir įgulos narys Babayan. Prezidento atsakymas esąs pasirašytas Baltųjų Rūmų štabo nario Valerio L. Giannini. Jis buvo išsiųstas balandžio 27 d., bet paskelbtas gegužės 13 d. Šis JAV prezidento atsakymas buvo plačiai paskleistas Sov. Sąjungoje. Pasak "NTY" tai padaryta, siekiant sukompromituoti JAV vyriausybę, kovojančią už žmogaus teises.

Minimoji žinia buvo paskelbta ir Kanados televizijos bei radijo stočių. Iš VLIKo sluogsnių patirta, kad Brazinskų byla dar nėra galutinai baigta. Šiuo metu jiedu gyvena Kalifornijoje, kur yra perkelta ir jų byla. Apie Brazinskų deportavimą į Sov. Sąjungą JAV vyriausybės sluogsniuose nekalbama. Tuo tarpu nėra kitos valstybės, kuri juos priimtų.

Kanados Lietuvių Fondo parama

1977 m. balandžio 24 d. KLF tarybos posėdyje pagal paduotus prašymus paskirta:

1. KLB švietimo komisijai	$5000
2. KLB krašto valdybai (knygos leidimui ir kitiems tautiniams reikalams)	700
3. KLB kultūros komisijai	500
4. PLB valdybos švietimo reikalams	250
5. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai	300
6. Toronto Lietuvių Jaunimo Ansambliui "Gintaras"	300
7. Š. Amerikos Fizinio Auklėjimo ir Sporto S-gai	500
8. "Nepriklausomai Lietuvai"	200
9. "Tėviškės Žiburiams"	200
10. Toronto Prisikėlimo par. sporto klubui "Aušra"	200
11. Hamiltono Lietuvių Sporto Klubui "Kovas"	200
12. Toronto Lietuvių Sporto Klubui "Vytis"	200
13. Vasario 16 Gimnazijai Remti Komitetui	465
14. Toronto Ateitininkų Koordinaciniam Komitetui	150
15. Toronto Ateitininkų Tėvų Komitetui	150
16. Toronto lietuvių teatrui "Aitvaras"	100
17. Sudburio Tautinių Šokių Grupei "Ramunėlė"	100
18. Toronto Dainos Vienetui "Volungė"	100
19. Montrealio lietuvių radijo pusvalandžiui	100
20. Toronto liet. radijo programai "Tėvynės Prisiminimai"	100
21. Hamiltono Lietuvių Mergaičių Chorui "Aidas"	360
22. Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubui	250
23. Toronto Lietuvių Chorui "Varpas"	200
24. Stepo Kairio Muzikiniam Vienetui	200
25. Skautų ir skaučių stovyklavietei "Romuva"	200
26. "Rambyno" ir "Šatrijos" skautų tuntams	200

KLF VALDYBA

Leidinį "Kryžiaus Kelias", kurį parašė poetas kun. K. Žitkus — Vincas Stonis ir išleido KLK centro liturginė komisija, savo skiltyse plačiai paminėjo savaitraštis "Darbininkas" š.m. 18 nr. Jis leidinį įvertino teigiamai, kartu nurodydamas kaikuriuos eiliavimo nesklandumus, (ritmo klaidos, sumaišyta eilutė), kurie atsirado greičiausiai dėl parengėjo neatidumo. V. Pranaičio iliustracijos esančios įdomios, tačiau savo naujoviškumu nesiderinančios su klasikiniais eilėraščiais. Tai, žinoma, skonio dalykas. Tiek dailininkas, tiek leidėjas, matyt, norėjo pralaužti nusistovėjusį kiautą ir žvelgti į Kristaus kančios pavaizdavimą dabarties stiliaus akimis.

Ray Geras (buvęs Gerasimavičius?) yra paskirtas Toronto pašto A įstaigos vedėju. Jis Toronto pašte dirba jau 12 metų. Jo paskyrimas aprašytas paštininkų laikraštyje MAPP - RAP balandžio mėnesio laidoje. Jame rašoma, kad Ray Geras yra gimęs Toronte, Parkdale rajone. Čia jis baigęs gimnaziją, o augštesnį mokslą (verslo administraciją) Ryersono institute. Esąs vedęs, turi šeimą ir mėgsta gamtą. Prie aprašymo pridėta ir nuotrauka.

TORONTO ONT

Metinis Tautos Fondo suvažiavimas šaukiamas 1977 m. gegužės 28 d., 10 v.r., Kultūros Židinyje, Brooklyne (341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA.). Suvažiavime kviečiami dalyvauti visi Tautos Fondo nariai, kurie TF aukojo 1976 m. ir 1977 m. iki balandžio mėn. 30 d. 100 dolerių ir daugiau.

Tautos Fondo atstovybė Kanadoje

Kęstutis Jokubynas, 17 metų kalintas Sibire, pastaruoju metu gyvenęs Vilniuje, pagaliau gavo sovietinės valdžios leidimą emigruoti pas brolį Kaandoje ir gegužės pradžioje išskrido į Paryžių. Čia jis bus iki maždaug gegužės 25 d. Paryžiuje jis turėjo progos susitikti su vietiniais lietuviais ir rusų disidentais.

Lietuvių Tautodailės Institutas įsteigtas š.m. gegužės 14 d. dailininkų A. A. Tamošaičių iniciatyva jų gyvenvietėje prie Kingstono, Ont. Ten buvo sukviestas būrys tautiečių iš Toronto, Otavos ir Montrealio. Išrinkta laikinoji valdyba ir sudarytas veiklos planas. Plačiau — kitame "TŽ" nr.

Daiva Krikščiūnaitė ir Rimgaudas Sirutis susituokė gegužės 14 d. Prisikėlimo par. šventovėje. Apeigas atliko klebonas kun. A. Simanavičius, OFM. Solo giedojo sol. J. Sriubiškienė. Vestuvinis pokylis įvyko Anapilio salėje, dalyvaujant gausiem svečiam ne tik iš Toronto, bet ir kitų Š. Amerikos miestų. Programos vedėjas K. Kaknevičius kvietė vieną kalbėtoją po kito sveikinimo žodžiui. Jaunojo giminaitis Aleksandras Radžius, savo poezija besireiškiąs ir spaudoje, paskaitė šiai progai sukurtus eilėraščius. Nuoširdžias sveikinimo kalbas pasakė jaunavedžių tėvai — Ant. Sirutis ir Alf. Krikščiūnas. Buvo perskaityti sveikinimai iš Lietuvos, Australijos, JAV-bių. Visiems gražiai padėkojo jaunasis Rimgaudas. Pažymėtina ir tai, kad jaunavedžiai savo vestuvių proga prisiminė ir spaudą — įteikė "TŽ" $75 auką. Prie šio mosto turbūt prisidėjo ir ta aplinkybė, kad jaunojo tėvas Ant. Sirutis neprikl. Lietuvoje dirbo spaudos srityje. "TŽ" reiškia nuoširdžią padėką jaunavedžiams.

PRANO BARAUSKO nekilnojamo turto (real estate) įstaiga prašo pranešti, kad 10% uždarbio perleis savo klientų pasirinktoms organizacijoms, spaudai ir parapijoms, būtent: Tautos Fondui, Prisikėlimo parapijai, Lietuvos Kankinių parapijai, evangelikų liuteronų Išganytojo parapijai, N. Pr. Marijos vienuolijos seserims, "Tėviškės Žiburiams", lietuvių charizmatikų būreliui, Lietuvių Namams, "Varpo" chorui, skautams, ateitininkams ar betkokiai šalpos institucijai. Todėl, perkant ar parduodant namus, visais nuosavybės reikalais visados kreipkitės į FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor 3828 Bloor St. W., Islington, Ontario. Įstaigos telefonas: 233-3323.

Irena Stanionytė ir Gordon McIntosh susituokė gegužės 14 d. Prisikėlimo šventovėje. Apeigas atliko klebonas kun. P. Ažubalis. Vestuvinis pokylis įvyko Prisikėlimo par. Parodų salėje, dalyvaujant gausiam būriui artimųjų ir jaunimo. Nuotaka yra ilgokai dirbusi skautuose ir šokusi "Gintaro" ansamblyje. Dėlto jaunieji jos draugai ją gausiai palydėjo į vedybinį gyvenimą. Abu jaunavedžiai yra žurnalistai — G. McIntosh yra Woodstocko miesto laikraščio vienas iš redaktorių. Ten kurį laiką dirbo ir Irena Stanionytė. Dabar ji perėjo dirbti į Londoną, Ont. Abu apsigyvens pusiaukelyje tarp Londono ir Woodstocko.

PADĖKA

Nuoširdus ačiū rengėjoms už įdėtą darbą, visoms ponioms, panelėms ir sesėms skautėms už atsilankymą į man taip gražiai suruoštą mergvakarį. Jūsų nuoširdžius linkėjimus ir vertingas dovanas visuomet įvertinsiu ir maloniai prisiminsiu.

Dar kartą ačiū —
Irena Stanionytė

Toronto Maironio mokyklos mokytojai Ramunei Underytei mergvakaris buvo suruoštas gegužės 15 d. Prisikėlimo par. salėje. Ramunė išteka už Edžio Stravinsko. I. Pšezdzieckytei mergvakaris buvo suruoštas Prisikėlimo Parodų salėj, L. Rekštytei — Lietuvių Namuose.

ŠYPSENOS

Už ką pagerbtas

— Ponas viceministeri, už ką tamsta gavote tuos tris ordinus?

— Hm, kaip čia pasakius? Trečiasis man buvo duotas už tai, kad turėjau du, antrasis, kad turėjau pirmąjį, o pirmą davė dėlto, kad nė vieno tuomet dar neturėjau...

St. Catharines, Ont.

SUSIRGO KŪRĖJAS-SAVANORIS

Antanas Šukys, Klaipėdos atvadavimo dalyvis, dviejų Vyčio kryžių karys, nepriklausomybės kovų dalyvis ir jų atsiminimų autorius. Sunegalavo širdimi. Gydomas specialiame ligoninės skyriuje. Linkime veikiai pasveikti ir sugrįžti į aktyvų visuomeninį gyvenimą.

GRAŽIAI PAMINĖTA Motinos Diena. Maldos namai buvo papuošti gėlėm. Iškilmingos pamaldos, po jų minėjimas, kurio metu pagerbtos motinos įteikiant jom tik išaušusio pavasario žiedų. Paskaitą skaitė naujosios kartos lietuvaitė Vaidilutė Šetikaitė. Meninę programą atliko jaunimas, paruoštas Stasės Zubrickienės. Žmonių buvo daug.

ATVYKS ELENA JUCIŪTĖ, knygos "Pėdos mirties zonoje" autorė. Ji čia skaitys išsamią paskaitą sibirinių trėmimų minėjime birželio 12 d. tuoj po 10 v.r. pamaldų vienuolyno patalpose. Tai labai reta paskaitininkė, išgyvenusi Lietuvos partizaninio karo laikus. Pati prisidėjusi prie partizanų ir už tai nuteista kalėti Sibire 10 metų. Išgyvenusi sunkų vargą Sibire ir vėliau sugrįžusi pavergton Lietuvon. Jos gerai parašyta, plačios apimties knyga pateikia pilną vaizdą to, kas dėjosi Sibire, kryžiuojamoje Lietuvoje ir kas tebesideda dabar. Vienintelis būdas pagerbti šią daug iškentėjusią lietuvę yra gausus dalyvavimas minėjime. Greičiausia bus galima įsigyti ir jos knygą.

ĮVYKO PAVERGTŲ TAUTŲ KOMITETO posėdis, kuriame dalyvavo stebėtojais ir keli lietuviai. Dr. Victor Fic, Broock universiteto politinių mokslų profesorius, padarė gana plačią tarptautinės padėties apžvalgą, atsakinėjo į paklausimus. Ukrainiečių atstovui adv. B. Dolizcny dėl tarnybinio darbo atsisakius nuo šios dr-jos vicepirmininko pareigų, jo vieton išrinktas žymus čekoslovakų veikėjas Fred Peijskar. Pirmininku ir toliau lieka lietuvių atstovas S. Šetkus.

Lenkų atstovas E. Dzieržek pranešė, kad į St. Catharines atvyks lenkų vyriausybės tremtyje min. pirmininkas, kuris susitiks ir su šios dr-jos vykdomuoju komitetu.

NAUJA "NEMUNO" VADOVYBĖ. Pirmininkas iš JAV pusės Petras Rudgalvis, nariai — katariniečiai Jonas Bušauskas ir Vytautas Skrebutėnas. Dar nemažai augančio jaunimo yra abiejose Niagaros pusėse. Sėkmės jų veiklai! **Kor.**

● **Lietuviškoji šeima yra mažoji Lietuva, kurioje auga ateities tauta**

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

NEPAMIRŠTAMOJI KŪLGRINDA

Gegužės 7 ir 8 d.d. "Dainavos" ansamblis, vadovaujamas muz. Aloyzo Jurgučio, Marijos Augšt. Mokyklos scenoje 2.500 žiūrovų parodė ansamblio veiklos 31-jo sezono darbo vaisių — naują lietuvišką muzikinį veikalą "Kulgrinda", palydimą 16 žmonių orkestro. Veikalas, kurį geriausia būtų pavadinti lietuviška pasaka, didžiajai daugumai žiūrovų paliko labai malonų įspūdį. Buvo net tokių muzikos mėgėjų, kurie ėjo spektaklio žiūrėti ir antrą kartą. Veikalo stiprybė — originalumas ir lietuviškumas.

Libretą parašė N. Jankutė-Užubalienė, didelė gerbėja dr. J. Basanavičiaus ir kitų autorių surinktų ar parašytų lietuviškų pasakų. Todėl talentingai rašytojai ir pavyko sukurti intriguojantį pasakišką libretą. Veiksmas vyksta tarp paslaptingos Kūlgrindos salos, kur viešpatauja raganos, laumės ir miškiniai, ir lietuviško kaimo, kuriame Joninių naktį su tradicinmis apeigomis švenčia jaunimas. Intrigos centras — du įsimylėję kaimo jaunuoliai — Elytė (A. Simonaitytė-Gaižiūnienė) ir Andrius (V. Liorentas). Bet Andrius, nuvykęs į paslaptingą Kūlgrindos salą, įsimyli laumę Gilandą (M. Momkienė) ir su ja sugrįžta į kaimą. Elytė tai labai skaudžiai pergyvena. I ir II pasakos veiksme yra daug liūdnų, nostalgiškų scenų, kol jaunimas išaiškina, kad Gilanda yra laumė ir ją atskiria nuo Andriaus. To negalėdama pakęsti, Gilanda Elytę paverčia diemedžio krūmu. Spalvingame pasakos epiloge laimi meilė: draugų nustebimui ir pasibaisėjimui Gilanda atburia Elytę, pati pavirsdamą diemedžiu. Tuo veiksmu ji amžinai užkerta sau kelią atgal į laumiškąją egzistenciją. Pagaliau Gilandą žūsta, grąžinusi Elytę mylimam Andriui. Pranyko burtai, apžavai ir paparčio žiedas, nenupirkęs žmogaus širdies...

Pasakos prologe ir epiloge yra nemažai gražių scenų su ragana Varūna (R. Mastienė), o kaimo scenose su dėde Degutiniu (V. Radys), taip pat su liežuvininkais kaimiečiais (V. Kavaliūnaitė, J. Platakis).

Veikalą, trunkantį arti 3 val., ar tai būtų masinės scenos, ar solo partijos, duetai, trio ir sekstetas, visą laiką lydi įspūdinga, sava muzika, parašyta muz. A. Jurgučio. Gal vienur kitur ir atpažisti kadaise girdėtą melodiją, bet aplamai muzika daug originalesnė, negu buvo pernai statytoje "Pamario pasakoje", kuriai muziką buvo parašęs tas pats A. Jurgutis.

Dail. A. Korsakaitė - Sutkuvienė "Kūlgrindos" veikale pirmą kartą debiutavo kaip scenos apipavidalintoja. Egzaminą ji puikiai išlaikė — dviejų plotmių — Kūlgrindos salos ir lietuviško kaimo scenovaizdžiai buvo patraukliai ir tikrai įspūdingai atskleisti. Daug prisidėjo ir apšvietimas, kurį tvarkė režisorės padėjėja Ž. Numgaudaitė. Režisorė Z. Kevalaitytė - Visockienė gal geriausiai parodė savo kieto darbo vaisius: veikalo režisūra buvo tikrai gera, masinės scenos išradingos ir įspūdingos, o vaidybinio meno viršūnę veikale pasiekė liežuvinga kaimietė V. Kavaliūnaitė, "Antro kaimo" aktorė. Prologe ir epiloge paslaptingoje Kūlgrindos saloje puikiai šoko balerina V. Karosaitė ir J. Puodžiūno vedamos baleto studijos mokinės.

Visas "Kūlgrindos" scenarijus, susidedąs iš prologo, dviejų veiksmų ir epilogo, buvo gražiai sulydintas į vieną meninę visumą ir todėl susidarė spektakliai, vieni įspūdingiausių "Dainavos" ansamblio istorijoje. Tarp savojo veikalo, savos muzikos, savų dekoracijų buvo įpinta ir speciali sava apranga. Pagal M. Kripkauskienės projektą, visiems choristams (ir miškiniams, ir kaimiečiams) pasiūti specialūs drabužiai. Taigi, "Kūlgrindoje" viskas nauja, sava, autentiška.

Kas gi buvo spektaklių žvaigždės? Galima būtų sakyti, kad visi pastatymo dalyviai, kurių skaičius siekė netoli šimto. Jie visi žvaigždelėmis žibėjo, bet į pačių įspūdingiausių eiles tektų pastatyti solistus M. Momkienę, R. Mastienę (jos yra ir Lietuvių Operos solistės), A. Simonaitytę - Gaidžiūnienę (buv. "Dainavos ansamblio meno vadovė"), V. Liorentą (taip pat dainuoja Lietuvių Operoje) ir nepamainomą įvairių spektaklių dėdę, šį kartą dėdę Degutinį — V. Radį. Moterų choras geras ir įspūdingas, o vyrų buvo jaučiamas trūkumas. "Dainavos" vadovybė būtinai turėtų stengtis įjungti ansamblin daugiau vyrų, ypač jaunų. "Kūlgrindos" veikalas iš choristų pareikalavo labai daug darbo, nes beveik ištisai perpintas masinėmis - chorinėmis scenomis.

Labai gaila, kad raganos, laumės, miškiniai, kaimo jaunimas ir kiti per tris valandas žiūrovams skleidę gražias melodijas, pynę intrigas ir sukūrę eilę nepamirštamų scenų tų įspūdingų dekoracijų ir šviesų fone vėl metų metams pranyko iš žiūrovų akių. Juk tiek darbo, tiek triūso, tiek pinigų įdėta tik nepilnoms trims valandoms. Tiesa, "Dainava" su "Kūlgrindos" veikalu kviečiama į Klevelandą. Gal pakvies kada ir Torontas. Bet veikalas gali išlikti ir ilgiems laikams. Jis gali būti įmanomas pamatyti ir tiems lietuviams, kurie gyvena labai mažose kolonijose. Tokį "Kūlgrindos" įamžinimo darbą yra užsimojęs atlikti žinomas filmų ir televizijos specialistas Tolius Šlutas. Jis pasiryžęs "Kūlgrindą" įamžinti spalvotame filme. Filmas būtų ruošiamas lauke, nes "Kūlgrindai" galima pritaikinti natūralias gamtos dekoracijas. Ar tas užmojis bus realizuotas, priklausys nuo lėšų ir nuo "Dainavos" ansamblio vadovybės.

Vietoj gėlių, a.a. Marijai Mičiulienei mirus, p.p. Valių ir Krašauskų artimieji surinko ir paaukojo $100 N. Pr. Marijos seselėms Toronto ir $90 šalpos grupei "Daina" Vokietijoj esantiems seneliams šelpti.

Heritage Life Assurance Company Commerce Court, Toronto

Greitas ir tikslus KOMPIUTERIO patarnavimas piniginiais reikalais LIETUVIAMS

• Registruotos pensijos
• Palikimo planavimas
• Investacijos
• Drauda
  • Gyvybės
  • Invalidumo
  • Pajamų
  • Verslo

Įstaigos: 863-9709 *Rima Zubaitė, B.A.* Namų: 762-6122

Simons TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, įrengiam gaisro apsaugą (smoke detector)

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 *FILTSOS BROS*
Telefonai 533-8451, 533-8452

BALTIC EXPORTING CO.
SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
● Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
● Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 — Telefonas **531-3098** — Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO MIESTAS
ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS
Kadangi gegužės 23, pirmadienis, yra miesto tarnautojų šventė, tą dieną nebus atmatų išvežimo.
Pirmadienio atmatų išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.
1977 m. gegužės 25, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai ir sunkūs daiktai, kaip šaldytuvai, baldai, medžio gabalai, šepečiai ir pan. Tie daiktai bus išvežami 1977 m. birželio 1 d.
Būsime dėkingi už jūsų talką — atmatų išnešimą į attinkamą vietą skirtąją dieną.
R. M. Bremner
Toronto miesto viešųjų darbų viršininkas

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 DUNDAS STREET WEST,
TORONTO, ONTARIO M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

HETHERINGTON
KELIONIŲ AGENTŪROJE visus kelionių reikalus į betkurią šalį sutvarkys
Marius Rusinas (9 v.r. — 5.30 v.v.) **Tel. 531-4674**
1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO ONTARIO

FRANK BARAUSKAS LIMITED, REALTOR
3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8
Įstaigos telefonas: **233-3323**
• namai
• ūkiai
• investacijos
• mortgičiai
PRANAS BARAUSKAS, namų tel. 743-0100
FELIKSAS SENKUS 535-2625
ARVYDAS ZAKAREVIČIUS 245-0077

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir
W. G. DRESHER REAL ESTATE • REALTOR
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — **V. Drešeris ir A. Mikšienė**
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v,v,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

KETVIRTASIS TEATRŲ FESTIVALIS TORONTE

Dalyvauja penki Š. Amerikos lietuvių teatrai su lietuvių autorių veikalais (dramomis ir komedijomis), kuriuos vaidins Toronto lietuvių salėse

Gegužės 20, penktadienį,
7.30 v.v., PRISIKĖLIMO SALĖJE
(1011 College St.)
FESTIVALIO atidarymas *ir BALIO SRUOGOS*
"Pavasario giesmė"
lyrinė 3 veiksmų drama.
Vaidina Hamiltono "AUKURAS"
Režisorė — **E. Dauguvietytė-Kudabienė**

Gegužės 21, šeštadienį,
7.30 v.v., ANAPILIO SALĖJE
(Mississauga)
pavasario šokiai - LINKSMAVAKARIS,
grojant Londono orkestrui
"ATSPINDŽIAI"

Gegužės 22, sekmadienį,
3.30 v.p.p., LIETUVIŲ NAMUOSE
(1573 Bloor St. W.)
STASIO PILKOS —
"ŽEMĖS ROJUS",
3 v. komedija.
Vaidina Toronto "AITVARAS"
Režisorė — **A. Dargytė-Byszkiewicz**

Gegužės 28, šeštadienį,
3.30 v.p.p., LIETUVIŲ NAMŲ salėje,
KVIRINO RUNIMO
"LAISVĖS KAINA",
2 v. drama ir
"LIAUDIES PRIEŠAS"
2 v. drama.
Vaidina Cicero vaidintojų jaunimo būrelis
Režisorius — **K. Runimas**

Gegužės 28, šeštadienį,
7.30 v.v., PRISIKĖLIMO salėje
BIRUTĖS PŪKELEVIČIŪTĖS
"PALIKIMAS",
3 v. drama.
Vaidina Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūris
Režisorė — **Dalila Mackialienė**

Gegužės 29, sekmadienį,
5 v.p.p., LIETUVIŲ NAMŲ salėje
ANATOLIJAUS KAIRIO **"Didysis Penktadienis",**
3 v. komedija.
Vaidina Čikagos Šaulių Dramos Vienetas
Režisorius — **J. Petrauskas**

Gegužės 29, sekmadienį,
7 v.v., PRISIKĖLIMO salėje
žymenų įteikimo **vakaras**

Bilietai Toronte — pas V. Ignaitį, 7 Prentice Cr., Weston. Telefonas 242-4689.
Bilietai Hamiltone — pas A. Juozapavičių, 20 Kensington St. Tel. 544-5015.

Kaina: suaugusiems — $4, moksleiviams — $2. Bilietai į vaidinimus bus gaunami ir prie įėjimo.

Bilietai į žymenų įteikimo vakarienę Toronte — pas B. Biretienę, 199 Sylvan Ave., Scarborough, Ont. Tel. 261-4312; **Hamiltone** — pas K. Mikšį, 18 Barton St. Tel. 529-8593. Kaina — $12.50.

Kviečiame lietuviškąją visuomenę gausiai dalyvauti šiame festivalyje, kuris Kanadoje įvyksta pirmą kartą!

RENGĖJAI

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Spaudos balius, rengtas mūsų par. svetainėje, praėjo su geru pasisekimu. Rengė LK Mindaugo šaulių kuopa, vadovas V. Sušinskas. Vakaro pelnas buvo skirtas savaitraščiui "Nepriklausoma Lietuva" paremti. Red. P. Paukštaitis pradėjo programą, supažindindamas su vakaro programa; vadovauti šiam vakarui pakvietė šaulį Juozą Šiaučiulį. Programoje puikiai pasirodė jaunimas — Rasa ir Ina Lukoševičiūtės (duetas ir gitara) ir Rytis Bulota, visus nustebinęs su savo daina ir gitara. Netikėtai iškviesta padainuoti puikiai pasirodė sol. Gina Čapkauskienė. Šaulės paruošė gerą vakarienę. Veikė baras ir trijų rūšių loterija. Vakaras buvo įdomus, puikiai pravestas. **S. Sk.**

Aušros Vartų parapijos žinios

— Pirmoji Komunija įvyko gegužės 1 d. Seselės Paulės rūpesčiu vaikučiai buvo gražiai paruošti. Pirmą kartą šv. Komuniją dviem pavidalais priėmė: Andrėja Celtoriūtė, Roma Dainiūtė, Viktoras Lukošius, Jonas Remeikis, Juozas Remeikis, Rūta Remeikytė ir Marius Valinskas. Jiems kleb. kun. J. Kubilius įteikė dail. A. Vazalinsko meniškus pažymėjimus. Šventovė buvo pilna žmonių. Dauguma priėmė Komuniją.

— A.a. Povilas Kaulakis "Rūtos" klubo narys, 74 m. amžiaus, gegužės 3 d. palaidotas dalyvaujant giminėms, draugams ir klubo nariams. Klubas už a.a. Povilo vėlę užprašė šv. Mišias. Klubo narei našlei E .Kaulakienei ir giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Auksinio Amžiaus Klubas "Rūta" buvusiai nepriklausomos Lietuvos operos solistei Elzbietai Kardelienei reiškia nuoširdžią padėką už dovaną — gražias lietuviškas plokšteles.

Virimo sekcija "Rūtos" klubo nariams gegužės 26 d., 3 v.p.p., klubo patalpose ruošia "Pavasario pobūvį". Norintieji dalyvauti registruojasi pas valdybos narius.

A.a. inž. Ladas Giriūnas buvo nepr. Lietuvos kūrėjas-savanoris, baigęs karo mokyklos II laidą ir Vytauto Didžiojo universitetą. Šventovėje karstas buvo uždengtas Lietuvos trispalve. Prie karsto stovėjo garbės sargyboje kūrėjų-savanorių, karininkų ir šaulių atstovai. Laidotuvėse dalyvavo labai daug žmonių ir giminių, suvažiavusių iš Londono, Niujorko ir kitų vietovių. Išlydint velionį į amžino poilsio vietą, Lietuvos trispalvė buvo įteikta velionies našlei dr. Vitalijai Giriūnienei. Po laidotuvių visi dalyviai buvo pakviesti pusryčių į erdvius šeimos namus. Dideliame nuliūdime liko žmona Vitalija, sūnūs — Ladas, Linas ir kiti giminės. **A. A.**

J. Petrulio sukaktis. Balandžio 30 d. Šv. Kazimiero par. svetainėje p.p. Petrulių šeima suruošė priėmimą - pagerbimą savo vyrui ir tėvui J. Petruliui jo 60 metų sukakties proga. Dalyvavo apie 150 kviestinių artimų bičiulių. Buvo svečių iš JAV, Toronto ir Lietuvos. Pobūvio pradžioje sūnus Edis ir marti Dalia pasakė keletą žodžių ir paprašė tarti žodį šio pobūvio kaltininką J. Petrulį. Pastarasis kalbos pradžioje atsiprašė šios provincijos premjerą, kad kalbės ne prancūziškai, o lietuviškai ... Svetainėje kilo juokas ir plojimai. Sukaktuvininkas labai trumpai, gražiai, humoristiškai atpasakojo savo praeitį. Kalbos pabaigoje išreiškė norą dar greitai nesusitikti su graborium. Klebonas kun. dr. F. Jucevičius sukalbėjo maldą, po kurios prasidėjo gausios vaišės.

Pobūviui įpusėjus, buvo įteikta sukaktuvininkui dovana — didžiulis paveikslas, ypatinga bonka ir raudonų rožių puokštė.

Visi dalyviai buvo labai patenkinti tokiu nuoširdžiu priėmimu, o šokių mėgėjams orkestras grojo be sustojimo. **K. A.**

Vasaros metu "Litas" sekmadieniais neveiks nuo gegužės 16 iki spalio 16 dienos.

"Litas" po kaikurių santaupų išėmimo 1976 m. pabaigoje vėl pradėjo augti: per kovo mėnesį padidėjo $40.000, o per balandžio — $90.000. "Lito" balansas balandžio gale buvo $6.639.840,89 (pernai tą mėnesį buvo $6.685.996,38), einamosiose (čekių) sąskaitose — $811.772 (839.451), taupomosiose — $3.209.604 (3.262.187), term. indėliuose — ($2.379.900 (2.361.150), nepask. pelno — $137.080 (123.288), kasa banke $102.000 (326,000), bonduose — $353.000 (353.000), indėlis Lygoje — $250.000 (250.000), asmeninių paskolų — $680.190 (839.451), nekiln. turto — $4.596.475 (4.313.351). Šiuo metu "Lito" operacijos vyksta normaliai ir yra gerų vilčių sėkmingai užbaigti 1977 m. Pastaruoju metu santaupų įnašai labai padidėjo, nes "Lito" mokamos palūkanos toli pralenkia bankus.

Kelis mėnesius "Litas" išdavinėjo tik asmenines paskolas. Šiuo metu vėl susidarė pakankamai išteklių nekilnojamo turto paskolų išdavimui. Visos "Lito" paskolos yra atviros ir turi gyvybės draudą iki $10.000. **Pr.R.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.0%	Nekiln. turto	10.25%
Pensijų planas	8.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 1 m.	9.5%	Investacines nuo	10.5%
Term. ind. 2 m.	9.5%		
Term. ind. 3 m.	9.5%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

PRIVATUS PARDAVIMAS

STAYNER, Ont., parduodami du sujungti namai; 4 garažai; graži vieta, didelis sklypas, prieinama kaina lietuviams.

CREEMORE, Ont., parduodama pieno ir kitų gaminių su kavinė krautuvė. Viena vieta krautuvei dar neišnuomota ir 2 apartamentai viršuje.

Skambinti telefonais: 705-428-3234 Stayner, Ontario, arba 705-466-3220 Creemore, Ontario.
Parduoda lietuvis dėl senatvės.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Lietuvos Kankinių šventovės statyba vyksta pilnu tempu pirmyn.

— Statybos fondui aukojo $1.000: Jadvyga Pikšilingienė savo vyro a.a. Justino prisiminimui; $500: a.a. Birutės Kareckienės prisiminimui (aukojo jos vaikai); $250: V. A. Miškiniai (Oakville, Ont.); $200: Ad. O. Kuniučiai; po $100: V. E. Dailydžiai, O. Urnavičienė, D. Stukas (Hamilton, Ont.), D. Sukienė a.a. Vincento Suko prisiminimui; $50: Kaz. Butkienė. Visiems geradariams nuoširdi padėka.

— Šis savaitgalis yra ilgasis (Viktorijos Diena). Pamaldos sekmadienį įprasta tvarka. Wasagos ir Staynerio apylinkių lietuviams šį sekmadienį pamaldos 4 v.p.p. Gerojo Ganytojo koplyčioje.

— Gegužės 18 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Anapilyje palaidota a.a. Ema Šmitienė. Gausiai velionės giminei nuoširdi užuojauta.

— Šią savaitę lietuvių kapinėse vykdomi tvarkymo darbai ryšiumi su kapinių lankymu ir pamaldomis gegužės 29 d. 3 v.p.p. Labai pageidaujama talka lengviems valymo darbams. Šią savaitę vykdomi taip pat paminklų pamatų kasimo darbai.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r. už a.a. Miškinį, 11 v. už a.a. Leoną Karbūną velionies 10 m. mirties prisiminimui ir a.a. Algirdą Čuplinską. Pamaldos Wasagoje — 4 v. p.p. už p. Jonaitienės šeimos mirusius.

— Susituokė: Andrew Gordon Mc Intosh ir Irena D. Stanionytė.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Gegužės 15 d. Hamiltono ligoninėje mirė a.a. Ema Šmitienė, 83 m. amžiaus. Pašarvota Turner ir Porter laidotuvių Namuose, Mississaugoje. Laidotuvės — gegužės 18 d., 10 val. ryto. Pamaldos — koplyčioje, iš kurios velionė bus išlydėta į Šv. Jono lietuvių kapines. Paliko liūdinčius: Detroite dukras Lydiją Petersonienę ir Vandą Šepetienę, Mississagoje Hertą Bumelienę, sūnus Herbertą bei Burlingtone Leoną.

— Silvijai Šarkutei iš vargonininkės pareigų atsisakius, Petras Šturmas tampa parapijos vargonininku.

— Nuoširdžiai dėkojame visiems parapijiečiams, kurie prisidėjo prie pavasario šventovės patalpų bei vietovės valymo. Birželio 11, šeštadienį, visi vėl kviečiami į talką šventovės dažymui iš lauko.

— Sekminių pamaldos su Šv. Komunija įvyks gegužės 29 d. Tą sekmadienį, 3 v.p.p., bendras kapinių lankymas, ekumeninės pamaldos bei Lietuvos Kankinių šventovės kertinio akmens šventinimas.

— Parapijos moterų draugijos iškyla — birželio 26 d. Vietovė bus paskelbta vėliau. Fantus renka Marija Dambarienė ir Ema Šturmienė.

Po operacijos sveiksta Ričardas Dreišeris.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Choro išvyka į Klevelandą pavyko gerai. Giedojo per pamaldas kartu su sol. J. Sriubiškiene. Koncerto metu dainavo su Šv. Jurgio parapijos choru it atskirai.

— Santuokai ruošiasi Vaclovas Čaplikas su Patricija Wishart ir Vytautas Žilinskas su Rūta Jonušaite.

— Sveikiname Rimgaudą Sirutį ir Daivą Krikščiūnaitę, Ireną Kitrą ir Robert Harding, kurie susituokė mūsų šventovėje gegužės 14 d.

— Gegužinės pamaldos šiokiadieniais — 7 v.v., šeštadieniais — po 9 v. Mišių, sekmadieniais — po 11.30 v. Mišių.

— Pensininkų pobūviai vyksta trečiadieniais, 4 v.p.p., senosios klebonijos patalpose.

— Genės Kongelienės meno paroda — gegužės 28-29 d.d. Parodų salėje.

— Aušros stovykla prasidės liepos 3 d. ir baigsis liepos 16 d. Ateitininkų stovykla prasidės liepos 17 d. ir truks iki liepos 30 d. Vyčio krepšinio stovykla bus rugpjūčio 14-27 d.d.

— Praėjusį sekmadienį mūsų šventovėje Mišias laikė kun. B. Pacevičius ir kun. P. Rukšys, salezietis.

— Pakrikštyta Savija Risa, Jono ir Audros (Peseckaitės) McManus dukrelė.

— Giliai užjaučiame Anelę Urkienę, Lietuvoje mirus jos tėveliui Antanui Pabrecai.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Ostachavičių šeimos mirusius, užpr. P. Naudžiuvienė, 8.30 už Mečį Senkevičių, užpr. V. Senkevičienė, 9 v. Motinos Dienos novena, 9.20 už Antaniną ir Jurgį Morkūnus, užpr. J. Z. Stravinskai; sekmadienį 8 v. už Petrą ir Adelę Kemėžius, užpr. J. A. Vaškevičiai, 9 v. už novenai pavestas motinas, 10 v. už Vladą Stanulį, užpr. T. Stanulis ir A. Kulnienė, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Bronių Čepaitį, užpr. B. K. Čepaičiai.

Lietuvių Namų žinios

— Pr. sekmadienio popietėje dalyvavo apie 240. Svečių knygoje pasirašė: G. Radžiuvienė, N. Radžius ir A. Radžius iš Baltimorės, E. ir K. Gimžauskai iš St. Petersburg, F. Timukas su šeima iš Sarnijos.

— LN valdyba gegužės 12 d. posėdyje nutarė skirti lėšų vieno moksleivio kelionei į Vasario 16 gimnaziją.

— Organizuojamas vyresnio amžiaus lietuviams vieno ar dviejų miegamųjų butų kooperatinis pastatas netoli Lietuvių Namų. Suinteresuotieji prašomi pranešti savo vardą pavardę, adresą, telefono numerį, kad būtų galima pakviesti pasitarimams. Rašyti: Lietuvių Namai, 1573 Bloor St. West, Toronto M6P 1A6. Tel. 533-9030.

— Apmokamiems vasaros darbams LN priėmė 2 lietuvaites studentes. Jos pradėjo dirbti gegužės 15 d.

— LN nariai Kazys ir Danutė Lazauskai bibliotekai padovanojo 40 jaunimui paruoštų lietuviškų knygų. Dėkojame.

— Gegužės 10 d. įvyko LN talkininkų susirinkimas. Susirinkime nutarta pasivadinti "LN Vajaus ir Visuomeninės Veiklos Komitetu". Komiteto valdybą sudaro: A. Senkus, T. Stanulis, M. Abromaitis, V. Kulnys, J. Skrebutėnienė, G. Adomaitienė, A. Šimkienė, B. Jackus ir J. Dambaras. Sekantis komiteto posėdis įvyks gegužės 24 d., 7.30 v.v. posėdžių kambaryje. Visi LN talkininkai ir norintieji talkinti kviečiami posėdyje dalyvauti.

— Vieton iš LN valdybos pasitraukusios Marijos Vaitkienės į LN valdybą pakviestas kandidatas K. Asevičius.

— Gegužės 1-9 d.d. LN nario įnašus sumokėjo: Litho Art, Bartnikas Jonas, Gustainis Jonas, Butrimas Audronė po $100; Savickas Vytas $40; Govėdas Jonas E. $25; Bartinikas Audronė $30; Skilandžiūnaitė Loreta $10.

— "N. Lietuvos" rėmėjų būrelis gegužės 18, trečiadienį, 7.30 v.v., L. Namuose šaukia pasitarimą.

— Vytauto Didžiojo menės virtuvėje įruoštas šaldymo kambarys-šaldytuvas. Greitu laiku panašų šaldytuvą numatoma įruošti ir Karaliaus Mindaugo menės virtuvėje.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

Dailininkės
Genės Kongelienės
DARBŲ PARODA

įvyks gegužės 28-29 d. d. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje.

Parodos atidarymas — gegužės 28, šeštadienį, 4 v.p.p., ir bus atidaryta iki gegužės 29, sekmadienio, 2 v.p.p.

Dailininko
ADOMO GALDIKO
kūrybos PARODA

rengiama mažojoje ANAPILIO salėje.

Atidarymas ir vaišės — gegužės 28, šeštadienį, 3-5 v.p.p. Paroda veiks ir gegužės 29, sekmadienį, kapinių lankymo dieną, nuo 10.30 valandos ryto iki 5 val. po pietų. Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

Rengėjos — *Anapilio Moterų Būrelis*

Ketvirtasis teatrų festivalis Toronte prasideda gegužės 20 d. Žiūr. skelbimą.

KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus narių susirinkimas įvyks gegužės 22, sekmadienį, po 11 v. pamaldų Anapilio mažojoj salėj. Kviečiame visas nares dalyvauti. **V.**

Lietuvių Šalpos Grupės "Daina" susirinkimas įvyks 1977 m. gegužės 25, trečiadienį, 7 v.v., pas pirm. K. Butienę, 57 Mabelle Ave., bt. 507 Islington, Ont. Tel. 233-7817. Visos narės ir prijaučiančios prašomos dalyvauti.

S. Kvietienės dailės paroda pratęsiama iki gegužės 25 d.

Sibirinių trėmimų minėjimas — birželio 14, antradienį, 7.30 v.v., katalikų Šv. Mykolo katedroje. Dalyvaus — estų ir latvių vyskupai, o iš lietuvių pusės — prel. J. Balkūnas. Taipgi pakviestas buvęs federacinės vyriausybės ministeris R. Stanbury. Ekumeninėse pamaldose gros estų orkestras, giedos latvių vyrų choras ir lietuvių sol. R. Strimaitis. Tikimasi ypač gausaus lietuvių dalyvavimo, nes šis minėjimas įvyks Belgrado konferencijos išvakarėse.

Lietuvių kapinių lankymo diena — gegužės 29, Sekminėse, 3 v.p.p. Pamaldos bus kapinių koplyčioje. Jose dalyvaus Toronto vysk. pagalbininkas T. B. Fultonas, katalikų ir evangelikų dvasiškiai. Dalyvaujantis vyskupas pasakys pamokslą ir pašventins kertinį Lietuvos Kankinių šventovės akmenį statybos vietoje. Ta proga bus pasirašytas specialus dokumentas. Automobilius prašoma palikti Anapilio autoaikštėje ir neužblokuoti kelių į kapines. Pageidaujama prieš iškilmes nuimti dirbtinius vainikus. Po iškilmių Anapilio salėje Anapilio Moterų Būrelis ruošia užkandžius.

Vl. Pūtvio kuopos šauliai ir šaulės gegužės 29, sekmadienį, 11 v.r., renkasi Šv. Jono lietuvių kapinėse (aikštelėje prie paminklo) Mississaugoje. Organizuotai, kartu su jūros šauliais, lankysime ir puošime savo mirusių brolių ir sesių kapus. Visi šauliai ir šaulės privalo dalyvauti.

Valdyba

Į Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybą Toronto-Oakvillės apylinkėje gegužės 15 d. (neoficialiomis žiniomis) išrinkti šie kandidatai: Vyt. Bireta 494, A. Puteris 485, I. Meiklejohn 459, J. R. Simanavičius 457, E. Čuplinskas 455, G. Juozapavičiūtė 443, S. Čepas 411, Almis Kuolas 404, H. Steponaitis 403, A. Rinkūnas 391, J. Kaknevičienė 383, G. Šernas 372, V. Skrinskas 289, Aug. Kuolas 288, J. Vaičeliūnas 288, S. Masionis 284, T. Stanulis 275, Alf. Skrebūnas 260. Kandidatais liko: L. Baziliauskas, St. Jokūbaitis, J. Karka, A. Juzukonis, B. Mikalauskas, G. Kurpis, V. Stabačinskas. Iš viso Toronto - Oakvillės apylinkėje balsavo 723 asmenys (ankstyvesniuose rinkimuose — 508).

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-3684.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

IŠNUOMOJAMAS ŪKINIS NAMAS visai vasarai kartu su dideliu daržu daržovėms. Tik 8 km. nuo Wasagos vasarvietės. Ūkis numatomas parduoti. Rašyti: POB 821, Stayner, Ont. Tel. 1-705-428-2808, Wasagoje: 1-705-429-2772.

PRIVATUS PARDAVIMAS
Sklypai po 3, 4 ar 5 akrus miško su 200 pėdų ežero pakrantės. Įrengta ir patvirtinta kanalizacijos (septic tank) sistema. Geros sąlygos lietuviams. Tel. 767-8711 Toronte.

PARDUODAMAS labai gražioje vietoje vasarnamis su vienu hektaru ir 20 pėdų žemės netoli North Bay ant Trout ežero kranto. Vasarnamis visai prie ežero, o sklype auga beržai. Rašyti: J. Vanstone, 234 Sydney St. S., Kitchener, Ont., N2G 3V7.